

**ŞARKI SÖYLERKEN BEDENİN
BİR EŞLİK ÇALGISI OLARAK
KULLANILMASI**

Ömürcañ Edeş

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 3 (üç) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Ömürcañ
Soyadı : EDEŞ
Bölümü : Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı
İmza :
Teslim Tarihi : 23/07/2019

TEZİN

Türkçe Adı : Şarkı Söylerken Bedenin Bir Eşlik Çalgısı Olarak Kullanılması
İngilizce Adı : Using Human Body As An Accompaniment Instrument To Singing

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Ömürcañ EDEŞ

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Ömürcan EDEŞ tarafından hazırlanan “Şarkı Söylerken Bedenin Bir Eşlik Çalgısı Olarak Kullanılması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Prof. Ülkü ÖZGÜR

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan : Dr. Öğretim Üyesi Selçuk BİLGİN

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye : Dr. Öğretim Üyesi Kaan YÜKSEL

(Devlet Konservatuarı, Başkent Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi : 23/07/2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

Oğlum Ayaz'a,

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca bana önerileriyle destek olan değerli tez danışmanım, Sayın Prof. Ülkü Özgür'e,

Beni bugünlere getiren, maddi ve manevi hiçbir desteğini benden esirgeyemeyen babam Bekir Edeş ve annem Kudret Edeş'e,

Çalışmamı gerçekleştirdiğim Van ili İpekyolu ilçesi Sempaş İlköğretim Okulunda, bana çalışma ortamı, zaman ve her türlü konuda yardımcı olan, okulun müdür yardımcısı ve müzik öğretmeni Figen Yılmaz'a,

Verilerin analizi ve yorumlanmasında yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarım Aynur Demirel ve Serkan Demirel'e

15 yılı aşkın süredir birlikte çalıştığım, bana eğitimciliğiyle, çalışkanlığıyla ve hayat görüşüyle daima örnek olan, öğretmenliği kadar arkadaşlığıyla da her zaman yanımda duran öğretmenim, ağabeyim Atilla Çağdaş Değer'e,

Beden müziği alanında bana kattıkları ve yol göstericiliyle ufkumu açan hocam, ağabeyim Özgü Bulut'a,

Bana deneysel süreçte yardımlarıyla ve piyano eşliğiyle destek olan, tez çalışmalarımın dolaylı yeterince zaman ayıramadığım, manevi desteğiyle her zaman yanımda olan biricik eşim Handan Edeş ve oğlum Ayaz Edeş'e teşekkürü bir borç bilirim.

**ŞARKI SÖYLERKEN BEDENİN
BİR EŞLİK ÇALGISI OLARAK KULLANILMASI
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Ömürcan EDEŞ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Temmuz 2019**

ÖZ

Bu araştırma ile müzik eğitiminde yeni bir yaklaşım olarak beden müziğinin kullanımına dikkat çekilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Bu çalışmayla, birlikte söylemeyi kolaylaştırmak, koro çalışmasını, müzik derslerini eğlenceli hale getirmek, çocukların beden hareketlerini müzik eğitimine taşıyarak psiko-motor gelişimine katkı sağlamak, dünyada hızla yayılmaya başlayan beden müziğinin ülkemizde gelişimini sağlamak ve yöntemin eğitim dünyasına kazandırılmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir. Araştırma kapsamında ele alınan alt problemlerin çözülmesi için, hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Nicel yöntem olarak gerçek deneme modellerinden öntest-sontest kontrol gruplu model ve tarama modelleri, nitel yöntem olarak içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında kullanılacak eserler müzik eğitimcilerinin görüşüne sunulan “Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu” ile belirlenmiştir. Daha sonra araştırmacı belirlenen şarkılara beden müziği eşlikleri tasarlamış ve 8 haftalık çalışma boyunca deney grubuna öğretmiştir. Aynı şarkılar kontrol grubunda karma yöntemle öğretilmiştir. “Tartım Yineleme Başarı Formu” hazırlanmış ve her iki gruba da öntest-sontest olarak uygulanmıştır. 8 haftalık çalışma sonrasında “Öğrenci Görüşleri Alma Formu” ile öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Kontrol ve deney grubu öğrencileri 8 hafta sonunda bir konser vermiştir. Son olarak da deney grubunda yapılan çalışma sürecini özetleyen bir video müzik eğitimcilerine izletilerek, beden müziği eşliği ile şarkı öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri alınmıştır. Elde edilen bulgulara göre deney grubu öğrencilerinin tartım yineleme başarısında istatistiksel olarak anlamlı yönde artış gözlenmiştir. Çalışma sürecine ilişkin öğrenci görüşlerine bakıldığında öğrencilerin yapılan çalışmaları sevdiği görülmüştür. Deney grubu öğrencilerinin kontrol grubuna kıyasla öğrendiklerini ders dışı zamanlarda çevresiyle paylaştığı görülmüştür. Bulgulardan elde edilen sonuçlar şarkı söylerken bedenin bir eşlik çalgısı olarak

kullanılmasının müzik eēitiminde etkili bir yöntem olabileceēini gstermiētir. Araētırma sonuēlarından yola çıkarak beden mziēinin kullanımının öneminin algılanabilmesi ve yaygınlaētırılması için, eēitimcilere, müzik eēitim kurumlarına yönelik öneriler sıralanmıētır.

Anahtar Kelimeler :Beden mziēi, müzik eēitimi, ēarkı söyleme
Sayfa Adedi : 153
Danıēman : Prof. Ülkü zgr

**USING HUMAN BODY AS AN ACCOMPANIMENT INSTRUMENT
TO SINGING
(Master Thesis)**

**Ömürcañ EDEŞ
GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
July 2019**

ABSTRACT

With this research, it's aimed to draw attention to use of body music as a new approach in music education and to increase its use. With this study, aims to make choir work and music lessons more entertaining, to contribute to the psychomotor development of children by combining their body movement with education, to contribute to the development of body music in our country which is rapidly sprawling in the world and to help this method to be adopted by the education society. Both quantitative and qualitative research methods have been used for the solution of sub-problems covered in this research. As quantitative methods, pre-test and post-test control group models and screening methods; as qualitative methods, on the other hand, content analysis method have been used. The works to be used within the scope of this research were determined with "Song to be Performed Selection Form" which was submitted to the opinion of music educators. Afterwards, the researcher designed body music accompaniments to specifically predetermined songs and gave lessons to the experimental group during the 8 weeks of study. The control group has been taught the same songs with the mixed method. "Rhythm Repetition Success Form" was prepared and both groups were pre-tested and post-tested with it. After 8 weeks of study, students' opinions were taken with the "Students Opinion Form". Control and experimental group students gave a concert at the end of 8 weeks. Finally, a video summarizing the work process of the experimental group was shown to music educators and their opinion about singing with body music accompaniment was taken with the "Teachers Opinion Form". According to the findings a statistically significant increase was observed in the rhythm repetition success of experimental group students. When the students' opinion about the study process are examined, it was seen that the students also loved the exercises. It was seen that experimental group students shared what they learned with others in extracurricular times compared to the control group. The results obtained

from the findings showed that using the body as a companion instrument while singing can be an effective method in music education. Based on the results of the research, suggestions for educators and music education institutions were listed in order to perceive and spread the importance of the use of body music.

Key Words : Body music, music education, singing
Page Number : 153
Supervisor : Prof. Ülkü Özgür

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Hareket Temelli Müzik Eğitim Yöntemleri.....	14
1.1.1. Dalcroze Eurhythmics Yaklaşımı.....	14
1.1.2. Orff-Schulwerk Yöntemi	17
1.1.3. Beden Müziği.....	21
1.2. Problem Durumu	31
1.3. Araştırmanın Amacı	32
1.4. Araştırmanın Önemi.....	32
1.5. Varsayımlar	33
1.6. Sınırlılıklar.....	33
1.7. Tanımlar	34
BÖLÜM II.....	35
YÖNTEM.....	35
2.1.Araştırmanın Modeli	35
2.2 Çalışma Grubu	37
2.3. Veri Toplama Araçlarının Hazırlanması.....	38
2.3.1. Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu	38

2.3.2. Tartım Yinelemede Başarı Formu (Öntest-Sontest)	44
2.3.3. Öğrenci Görüşleri Alma Formu	55
2.3.4. Öğretmen Görüşleri Alma Formu	55
2.4. Deneysel İşlem	58
2.5. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi	61
BÖLÜM III	63
BULGULAR VE YORUM	63
3.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemi “Müzik Derslerinde Beden Müziği Kullanımının Öğrencilerin Tartım Yinelemede Başarı Davranışına Olan Etkisi Nedir?” Sorusuna Yönelik Bulgular	63
3.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemi “Beden müziği ile şarkı öğrenen çocukların ders sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?” Sorusuna İlişkin Bulgular ve Yorum	65
3.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemi “Müzik Derslerinde Beden Müziği Kullanımına Yönelik Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Nelerdir?” Sorusuna Yönelik Bulgular	71
BÖLÜM IV	83
SONUÇ VE ÖNERİLER	83
4.1. Sonuçlar	83
4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	83
4.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	84
4.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	85
4.2. Öneriler	88
EKLER	97
EK-1. Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu	98
EK-2. Tasarlanan Beden Müziği Eşlikleri	101
EK-3. Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu	105
EK-4. Tartım Yineleme Başarı Formu	109
EK-5. Öğrenci Görüşleri Alma Formu	110
EK-6. Öğretmen Görüşleri Alma Formu	111
EK-7. Deney Grubu Ders Planları	112
EK-8. Kontrol Grubu Ders Planları	120
EK-9. Resmi İzin Belgeleri	128
EK-10. Öğrenci Velisi İzin Belgesi	132
EK-11. Deney Grubu Ders Sürecini Özetleyen Video Kaydı (DVD)	133

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öntest – Sontest Kontrol Gruplu Modelin Simgesel Görünümü	35
Tablo 2. Araştırma Süreci.....	37
Tablo 3. Çalışma Grubu Öğrenci Sayısı ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	38
Tablo 4. “Şarkı Seçki Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	38
Tablo 5. “Şarkı Seçki Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Bilgiler	39
Tablo 6. “Şarkı Seçki Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Çalıştıkları Kurumlara İlişkin Bilgiler	39
Tablo 7. Eğitimcilerin Seçtiği 2/4’lük Ölçüdeki Şarkılara İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri	40
Tablo 8. Eğitimcilerin Seçtiği 4/4’lük Ölçüdeki Eserlere İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri	41
Tablo 9. Eğitimcilerin Seçtiği 6/8’lik Ölçüdeki Eserlere İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri	41
Tablo 10. Eğitimcilerin Seçtiği 5/8’lik Ölçüdeki Eserlere İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri	42
Tablo 11. Eğitimcilerin Seçtiği 9/8’lik Ölçüdeki Eserlere İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri	42
Tablo 12. Müzik Eğitimcilerinin “Beden Müziği Hakkında Bilgi Sahibi Misiniz? Ne Derece?” Sorusuna Verdiği Yanıtlar.....	43
Tablo 13. Araştırmaya Katılan Müzik Eğitimcilerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	45
Tablo 14. “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Çalıştıkları Kurumlara İlişkin Bilgiler	46
Tablo 15. “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu” Uzman Görüşleri.....	47
Tablo 16. “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Ortaokul Eğitimcilerinin Diğer Eğitimcilerin Yanıtlarıyla Karşılaştırılması	48

Tablo 17. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Uzman Görüşleri.....	49
Tablo 18. “Tartım Yinelemede Başarı Formu”nu Değerlendiren Ortaokul Eğitimcilerinin Diğer Eğitimcilerin Yanıtlarıyla Karşılaştırılması.....	49
Tablo 19. “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Bilgiler	50
Tablo 20. “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Detaylı Bilgiler	50
Tablo 21. “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Yanıtlarının Meslekte Çalışma Sürelerine Göre Karşılaştırılması.....	51
Tablo 22. “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Yanıtlarının Meslekte Çalışma Sürelerine Göre Karşılaştırılması Sonucu Anlamlılık Gösteren Tartımlara İlişkin Bilgiler	52
Tablo 23. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Kontrol Grubu Öntest Sonuçlarına Göre Puanlayıcılar Arası Korelasyon Matrisi.....	53
Tablo 24. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Kontrol Grubu Sontest Sonuçlarına Göre Puanlayıcılar Arası Korelasyon Matrisi.....	53
Tablo 25. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Deney Grubu Öntest Sonuçlarına Göre Puanlayıcılar Arası Korelasyon Matrisi.....	54
Tablo 26. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Deney Grubu Sontest Sonuçlarına Göre Puanlayıcılar Arası Korelasyon Matrisi.....	54
Tablo 27. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Güvenirlilik Analizi	55
Tablo 28. “Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Müzik Eğitimcilerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	56
Tablo 29. Eğitimcilerin Çalıştıkları Kurumlara İlişkin Bilgiler	57
Tablo 30. “Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Bilgiler	57
Tablo 31. Deney Grubu Ders Günü ve Çalışma Süreleri	59
Tablo 32. Kontrol Grubu Ders Günü ve Çalışma Süreleri.....	59
Tablo 33. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Kontrol Grubu Öntest Sontest Sonuçlarının Puanlayıcılar Açısından Karşılaştırılması	63
Tablo 34. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Deney Grubu Öntest-Sontest Sonuçlarının Puanlayıcılar Açısından Karşılaştırılması	64

Tablo 35. “Tartım Yineleme Başarı Formu” Deney ve Kontrol Grubu Ortalama Puan ve Artış Oranının Karşılaştırılması	64
Tablo 36. “Yaptığımız çalışmalar sevdiniz mi? Nedenini kısaca açıkla mısınız?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri.....	65
Tablo 37. “Yaptığımız çalışmalar sizce nasıl geçti? Kısaca açıkla mısınız?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri.....	66
Tablo 38. “Yaptığımız çalışmalarda neler öğrendiniz?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri.....	67
Tablo 39. “Yaptığımız çalışmalarda hangi etkinlikleri daha çok severek yaptınız?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri.....	68
Tablo 40. “Yaptığımız çalışmalarda öğrendiğiniz etkinlikleri, ders dışında bir yerde yaptınız mı? Hangi etkinliği nerede yaptınız?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri.....	69
Tablo 41. “Yaptığımız çalışmalarla ilgili aklınızda kalan neler var? 5 madde yazınız.” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri.....	70
Tablo 42. Eğitimcilerin “1.Beden Müziği Alanında Yapılacak Olan Kurs, Seminer, Çalıştay ve Benzeri Çalışmalara Katılmak ve Bu Yöntem Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İsterim.” İfadesine Verdiği Yanıtlar	71
Tablo 43. Eğitimcilerin “2. Bu yöntemin, bir şarkının ritmik yapısının öğrenilmesinde olumlu etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar	72
Tablo 44. Eğitimcilerin “3. Bu yöntemin, şarkının temiz söylenmesine etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar.....	72
Tablo 45. Eğitimcilerin “4. Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin özgüveninin artmasına etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar.....	73
Tablo 46. Eğitimcilerin “5. Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin müzik dersine olan ilgisinin artmasına etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar.....	74
Tablo 47. Eğitimcilerin “6. Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin derse odaklanmasına etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar.....	75
Tablo 48. Eğitimcilerin “7. Derslerimde şarkı söylerken bu yöntemi tercih ediyorum.” İfadesine Verdiği Yanıtlar.....	76
Tablo 49. Eğitimcilerin “8. Bu yöntem Türkiye’deki okullarda kullanılmaya uygundur.” İfadesine Verdiği Yanıtlar.....	76

Tablo 50. <i>Eğitimcilerin “9. Bu yöntem, Türkiye'deki okullarda genellikle kullanılmaktadır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar</i>	77
Tablo 51. <i>Eğitimcilerin “10. Eğitim Fakültesinde verilen eğitimin, bu yöntemi uygulamak için yeterli olduğunu düşünüyorum. (Ek olarak beden müziği eğitimi almadan)” İfadesine Verdiği Yanıtlar</i>	78
Tablo 52. <i>“Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Yanıtlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması</i>	80
Tablo 53. <i>Eğitimcilerin “7.Derslerimde şarkı söylerken bu yöntemi tercih ederim.” İfadesine Verdiği Yanıtların Cinsiyete Göre Karşılaştırılması</i>	80
Tablo 54. <i>“Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Detaylı Bilgiler</i>	81
Tablo 55. <i>“Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Yanıtlarının Meslekte Çalışma Sürelerine Göre Karşılaştırılması</i>	81

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Beden müziği notasyonuna ilişkin yönerge örneği.	31
---	----

KISALTMALAR LİSTESİ

%	Yüzde
f	Frekans
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
n	Birey Sayısı
Ort.	Ortalama
p	Anlamlılık Düzeyi (Asymptotic Significance)
S.S.	Standart Sapma
ÜÇSA	Üniversitede Çocuk Sanat Atölyeleri
Z	İstatistik Değeri (Standard Score)

BÖLÜM I

GİRİŞ

Müzik, varoluşundan bu yana insan yaşamında çok önemli bir yer tutmaktadır. İnsan, daha anne karnında müzikle bağını kurmaya başlar ve bu başlangıç ölümüne dek sürer. İnsanlar eski çağlardan bu yana müziği bir haberleşme, tedavi, eğitim, eğlence, din, kişisel gelişim ve etkileşim aracı olarak kullanmışlardır. Bu sebeptendir ki hiçbir insan müzikle olan bağını tesadüflere bırakmamalı, müziği hayatında etkili, işlevsel bir araç olarak kullanmalıdır.

İnsan bireysel olarak bebeklikten yaşlılık dönemine kadar ninniler, sayışmalar, tekerlemeler, müzikli masallar, türküler, şarkılar, marşlar ve daha birçok türde müziklerle yoğrulur ve yaşamının önemli bölümünü müzikle doldurur. Bulunduğu çevrede müzikle sürekli etkileşim içinde olan birey, müzik dinleme, müzikle oynama, şarkı söyleme, çalgı çalma, müzik besteleme, müzik eleştirme ve müziksel beğenilerini şekillendirme davranışlarını kazanır. Bu davranışları kazanan birey müziği yaşamında daha bilinçli ve etkin olarak kullanır. Bunun sonucu olarak müzikle uyur, eğlenir, çalışır, oynar, anlaşıp, dinlenir, geçimini sağlar, kendini geliştirir ve daha kapsamlı davranışları gerçekleştirir (Uçan, 2005, s.12-13).

Müziğin insan yaşamındaki öneminin toplum tarafından anlaşılmasında müzik eğitimcilerine büyük görevler düşmektedir. Bu görevlerin en önemlisi ise en küçüğünden en büyüğüne bireylerin müzikle sağlıklı bir bağ kurmalarını sağlamaktır.

Varış'a göre müzik eğitiminde öğretmenin tutum ve davranışları, bilgi kadar önemlidir. Bu durum yapılan araştırmalarla doğrulanmış, öğrencinin öğretmenin duygusal tepkilerinden, çeşitli alışkanlıklarından ve kişiliğinden etkilendiği görülmüştür. Öğrencinin çoğu zaman konudan çok öğretmenin konuyu yorumlama biçiminden etkilendiği görülmüştür (1988, s.118).

Öğretmenin dersi işleme şekli, kullandığı yöntemler, araçlar öğrencilerin müzik dersine olan ilgisini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Dolayısıyla çocuğun başarısı, derse olan ilgisi öğretmenin tutumu ile ilişkilidir.

Bal ve Artan müziğin çocuğun gelişiminde çok önemli bir yere sahip olduğunu, erken yaşlarda müzikle kurulan bağın ve kazanılan müziksel yaşantının da çocuğun tüm yaşamını etkileyebileceğini belirtmiştir. Bu sebeple çok küçük yaşlarda çocuklara bu yaşantının kazandırılması önemlidir. Okul öncesi dönemde müzik yalnızca şarkı söylemek değildir. Çocuğun gelişimine yönelik birçok çalışmanın harmanlanarak müzik eğitimiyle çocuğa aktarımıdır. Bunlardan bazıları ses dinleme, ayırt etme, ses üretme çalışmaları, nefes açma ve şarkı söyleme çalışmaları, ritim çalışmaları, yaratıcı hareket-dans çalışmaları ve müzikli hikâyelerdir (1995, s.136).

Müzik derslerinde çocuklara hedeflenen davranışların kazandırılmasının, çocuğun derse olan tutumuyla doğrudan ilişkili olduğu düşünülmektedir. Derse olan tutumun olumlu olması çocuk, öğretmen ve eğitim yöntemi üçgeninin sağlıklı ilişkilendirilmesiyle mümkün olabilmektedir. Çocuğun öğretmenini ve dersi sevmesinin yolu, öğretmenin derste kullandığı yöntemin ve çocuklarla olan iletişiminin doğru olmasından geçmektedir. Üçgenin sağlıklı ilişkilendirilmesiyle müzik dersini seven çocuğun derse daha çok katılacağı, daha başarılı olabileceği ve sonuç olarak da hedeflenen davranışları kazanmasının daha kolay olacağı düşünülmektedir.

Özmenteş (2012), ilköğretim öğrencilerinin müzik derslerinde başarılı ya da başarısız olmalarındaki sebeplerine yönelik inançlarını belirlemek üzere yaptığı çalışmada, öğrencilerin müzik derslerinde başarılı olmalarını, derse çalışmalarına, müziği ve dersi sevmelerine, öğretmeni sevmelerine, derse olan tutumlarına, yetenek ve çabalarına bağladıklarını ortaya çıkarmıştır. Başarısızlıklarını ise yeteneksiz olduklarını düşünmelerine, derste olumsuz davranışlar gösteren arkadaşlarının olmasına ve öğretilen şarkıları sevmemelerine yüklediklerini ortaya koymuştur (2012, s.91)

Müzik yeteneği insanlarda ortaya çıkarılmayı bekleyen bir kıvılcımdır ve yapılan araştırmalar, denenceler her insanda farklı seviyelerde de olsa müzik yeteneğinin olduğunu göstermektedir.

Sun'a göre her çocuk müziğe aynı seviyede yetenekli değildir fakat müziği sever. Milyonda bir üstün yetenekli ve milyonda bir yeteneksiz çocuklar istisna sayılırsa geri kalan bütün çocuklar orta yeteneklidirler. Çocuklar bulundukları ortama bağlı olarak bu

yeteneklerini mesleki olarak değerlendirir ya da değerlendiremez. Bu durum okul öncesi eğitimde, eğitmenlerin her çocuğu bütün yönleriyle tanımaya ve geliştirmeye çalışmasıyla şekillenir. Okul öncesi eğitimcilerin çocuğun ilgi ve yeteneklerinin tanımlanıp yönlendirilmesinde önemli bir yeri vardır. Bununla birlikte okul öncesi öğretmenleri profesyonel müzik eğitimi vermekle görevli değildir ancak her çocuğu müziği sevmeye, şarkı söylemeye, çalgı çalmaya ve güzel müzikler dinlemeye yönlendirmelidirler. Bu sayede de müziğin olumlu yönlerinden her çocuğun faydalanması sağlanmalıdır (2002, s.30-31).

Çocuklar üzerinde yapılan araştırmalar, çocukların müziksel aktiviteler olan şarkı söyleme ve dans etkinliklerine içlerinden gelen bir istekle uyma, katılma çabasında olduğunu, müziğe karşı doğuştan duyarlı olduklarını göstermiştir. Bu doğal yetenek her çocukta doğuştan vardır. Müzik okul öncesi dönemlerde şarkılar ve tekerlemeler yoluyla çocuğun dil gelişimine ve yaratıcılık becerisinin ortaya çıkmasına katkıda bulunur. Zihinsel, sosyal beceri, motor gelişimi ve yeteneklerinin gelişimine destek olur. Okula başlayan çocuklarda yapılan araştırmalarda müzik eğitimi alan çocukların diğer çocuklara oranla daha iyi okuma yaptıkları, müzikte başarısı yüksek olanların da müzik eğitimi alanlar arasında daha olumlu sonuçlar ortaya koyduğu gözlemlenmiştir (Yavuzer, 2004, s.73).

Öztürk, müziğin çocuğa sağladığı yararları şu şekilde sıralamaktadır.

- Çocuğun duyularını geliştirir. Okuduğunu anlama, sesleri ayırt etme, ezberleme, söylenenleri anlama ve uyma gibi becerilerine katkıda bulunur.
- şarkı söylerken yeni kavramları öğrenir, düzgün şekilde telaffuz eder ve dili gelişir.
- şarkı söylerken doğru soluk alıp vermeyi öğrenir.
- Sesini doğru kullanmayı öğrenir.
- Tekerlemeleri söylerken dilde çeviklik kazanır ve bu sayede akıcı konuşma becerisi gelişir.
- Duygusal olarak rahatlar. Korku, öfke, çekingenlik, güvensizlik gibi olumsuz düşüncelerden kendini müzik yoluyla arındırabilir.
- Grup etkinlikleriyle içine kapanık olan çocuk grubun bir parçası olarak birlikte olmayı, hata yapmaktan korkmadan denemeyi, etkin iletişim kurmayı ve solo olarak aldığı görevlerle kendini özgüvenli şekilde ifade etmeyi öğrenir.

- Birlikte yapılan müziksel etkinliklerde aynı anda şarkı söyleyerek ve birlikte hareket ederek grupla uyumlu olmayı öğrenir. Böylece birlikte iş yapmak için uyum içinde olmak gerektiğini anlar ve disiplin alışkanlığı kazanır.
- Estetik yönü gelişir, doğruyu güzeli ayırt etme becerisi artar. Müzik kültürü kazanır.
- Yaratıcılığı artar.
- Dinlediği müziğe çalgılar kullanarak eşlik ederken, müzikle dans ederken bedensel koordinasyonu, büyük ve küçük kasları gelişir, bu sayede fiziksel ve psiko-motor gelişimine olumlu katkılar sağlar.
- Yapılan etkinliklerle milli duyguları gelişir, gelenek ve kültürü hakkında bilgi sahibi olur (2004, s.17).

Müziksel eylemler, küçük yaşlarda ailede şarkı söyleme, dans etme, düzenli ya da düzensiz ritim vurmaya başlar. Okulöncesi, ilköğretim ve lisede planlı ve programlı bir şekilde verilen eğitimle temel düzeye ulaşır. Daha sonra da bireysel ilgi, istek ve çalışmalarla gelişir.

Okulda tek başına ya da arkadaşlarıyla birlikte şarkı söyleyen çocuk, eğitimcinin yaklaşımları doğrultusunda müzikle bağ kurmaya başlar. Bu bağ, kimi zaman öğretmenlerin yaklaşımlarından kaynaklanan sebeplerle, kimi zaman da farklı değişkenlerle sağlıklı kurulamazsa, müzikle bağını sağlam kuramayan çocuk bu alanda kendini yetersiz görerek müzikten uzaklaşabilir.

Müzik, çocukların duygusal ve sosyal gelişimini olumlu yönde etkiler. Bu gelişimin olumlu olması için her çocuğun aynı müziksel etkinliği yapması istenmemelidir. Çünkü kimi çocuk şarkı söylemeyi, kimi çocuk çalgı çalmayı, müzik dinlemeyi ya da müzikli oyunlar oynamak isteyebilir. Çocuk hangi etkinlikte kendini başarılı ve istekli görüyorsa o alanda çalışmalara katılması sağlanmalıdır. Çocukları istemediği ya da başarılı olmadığı etkinlikleri yapmaya zorlamak onların her türlü müzik etkinliğinden uzaklaşmasına yol açabilir (Sun, 2002, s.32).

Eğitimci doğru ve tutarlı bir müzikalite anlayışına sahipse müziği doğru anlama, yaratma ve kullanma eğitimi verebilir, öğrenciyi değerlendirerek biçimlendirebilir ve gelişmesine yönelik yol çizebilir (Uçan, 2005, s.16-17).

Müzik eğitimcisi, her çocuğu bireysel olarak değerlendirmeli ve uygun yaklaşımlar kullanarak çocuğun müziksel davranışlarını geliştirmelidir.

Uçan'a göre müzik eğitimi, kazandırılmak istenen müziksel davranışların insanlara kendi yaşantıları yoluyla aktarılması sürecidir. Bu süreçte bireylerin edindiği müzikal davranışları, insanların kendi yaşantıları doğrultusunda, belirlenen amaçları gerçekleştirmek üzere değiştirilir, dönüştürülür, geliştirilir ve yetkinleştirilir. Yani müzik eğitimi müziğin değil, insanın müziksel eğitimidir. İnsanın doğmadan önce başlayan ve doğduktan sonra belirgin hale gelen müziksel davranışları ile müziğin yaşantılarındaki bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel işlevleri, müzik eğitimini gerekli hale getirir (2005, s.394).

Müzik eğitimi ile edinilmesi öngörülen kazanımların gerçekleşmesi doğru yöntemlerin uygulanması ile mümkün olabilmektedir. Kullanılan yöntemin etkililiği ile çocukluktan başlayan bireysel gelişimin sağlıklı bir yol çizmesi sağlanabilir. Okullarda verilen müzik eğitimi ile çocuklara kazandırılması hedeflenen yaratıcılık, özgüven, ahlaklı olma, girişimcilik gibi olguların onun yaşamı boyunca atacağı adımlarda etkili olacağı düşünülmektedir.

Temel eğitim olarak adlandırılan ilköğretim basamağının uygulandığı ilköğretim kurumları, çocuğu yaşama ve üst eğitim basamaklarına hazırlar. Milli eğitim temel kanununun belirttiği hedefler doğrultusunda ilköğretim, her Türk çocuğuna iyi vatandaş olmak için gerekli olan bilgi, beceri, davranış, alışkanlıkları kazandırmayı ve milli ahlak anlayışına uygun yetiştirmeyi amaçlar. Çocuğa ilköğretimde yurttaşlık hak ve görevlerini öğretilir, yetenekleri ve yaratıcılığı ortaya çıkartılır. Müzik dersi de çocuğun ilgi ve yeteneklerinin geliştirebilmeye fırsat bulacağı temel derslerden biridir. Ayrıca müzik dersinin, çocuğun kişisel gelişiminde, arkadaşlarıyla uyumunda, demokratik hakların öğrenilmesinde, yurduna karşı görev ve sorumluluklarının öğretilmesinde çok önemli işlevleri vardır (Saydam, 2003, s.75).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açıklandığı üzere genel amaçlar doğrultusunda müzik dersi öğretim programıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen davranışlar şu şekilde sıralanmıştır;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,

- Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlerle ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak,
- Kişilik ve öz güven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalgı çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramaktır (MEB, 2017, s.5-6).

Müzik eğitimcileri, esas amacı çocuklara müziği sevdirmek ve müzik kültürü edindirmek olan müzik derslerini daha eğlenceli, daha etkin, daha verimli ve tüm sınıfın aktif bir şekilde derse katılımıyla gerçekleştirebilmesi için eğitsel farklı yöntemlere ihtiyaç duyarlar. Bu yöntemlerin kullanımıyla müzik dersine ilgisi olmayan çocuğun derse aktif katılımının sağlanması ve pedagojik olarak çocuklarda eğitilmesi gereken davranışların geliştirilmesi mümkün olabilmektedir.

Müzik eğitimi planlanırken öncelikle müzik eğitiminin genel hedeflerinin belirlenmesi, daha sonra psikolojik unsurların bu hedeflere olabilecek katkılarının değerlendirilmesi önemlidir. Birçok müzik eğitimcisi, müzik eğitiminin müziksel yeteneklerin geliştirilmesinden daha kapsamlı amaçları olduğunda hemfikirdir. Müziğin sanatsal yönü hakkında bilgi sahibi olma, kültürel miras aktarımı, yaratıcılık, sosyalleşme, dinlenme, iyi

vakit geçirme, fiziksel ve zihinsel sağlığın iyileştirilmesi, entelektüel bakış açısı kazanımı gibi konular da müziğin kapsamlı amaçlarındandır. Başka bir ifadeyle müziğin, psiko-motor, duygusal, sosyal, entelektüel gelişime ve daha farklı boyutlarda alanlarda katkıda bulunması gereklidir (Hargreaves'ten aktaran Otacıoğlu, 2008, s.74).

Müzik eğitimiyle kazanılan bireysel davranışlar, birebir etkileşimle tüm topluma yayılma sürecine giren bir organizmaya dönüşür. Böylece müzik eğitimi ile özelden genele bir fayda sağlanmış olur.

Müzik eğitimi, temelde müziksel etkinlikler yoluyla öncelikle bireyin ve dolayısıyla toplumun estetik ihtiyacını gidermeyi, sanatsal beğenisini geliştirmeyi, müzik yaşamını daha sağlıklı, verimli hale getirmeyi, böylece bireysel ve toplumsal yaşamın mutlu olmasına katkıda bulunmayı amaç edinir. Bireylerin, yaşadığı kültürü anlamasına, yorumlamasına, katkıda bulunarak değiştirilmesine olanak sağlar. Müzik eğitimi ile bireyin çevresi ile olan iletişimi daha sağlıklı kurulur (Gürler, 2007, s.9).

Çevresiyle etkileşimi güçlü olan bireylerin sosyal hayatta edindiği başarısı, onun yaşamın diğer alanlarında da başarılı olmasında etkili rol oynamaktadır. Kişilerle doğru iletişim kuran bireylerin sosyal yaşamında olduğu gibi iş yaşamında, sanat yaşamında ve kendi iç dünyasında da mutlu olması mümkün olabilmektedir.

Çocuklar yaşamsal ihtiyaçlarının yanı sıra, güvenlik hissi, grubun bir parçası olma, kendini bir etkinlikle ifade edebilme, sorunlarını anlama, bunlarla yüzleşme ve başarılı olmaya ihtiyacı vardır. Planlı, kaliteli ve uygun eğitim yöntemlerinin kullanıldığı müzik eğitim programlarıyla çocuğun gelişimine katkıda bulunulur. Başarılı planlanmış bir müzik eğitimiyle çocuk yaşamın zevkini ve anlamını keşfedebilir, toplumda yaşamayı öğrenebilir. Bilim, sanat, sağlık, din ve diğer bilimler müzik yoluyla öğretilir. Yaratıcılığı, çok yönlü düşünebilme ve doğru kararlar alabilme becerileri geliştirilebilir (Çilden, 2001, s.4).

Toksoy'a göre günümüzde, toplumlarda bilgili, duyarlı, dengeli davranışlar sergileyen, kendine güvenen yaratıcı zekâya sahip ve bu özelliklerinin farkında olan bireylere ihtiyaç vardır. Bireylerin bu özellikleri kazanabilmesi için en temel gereksinim eğitim desteğidir. Çünkü bireylerin söz konusu özellikleri kendi kendine kazanması mümkün değildir (2006, s.1).

Toplumla iletişim içinde olan çocuk müzik eğitimi yoluyla kazandığı sosyal becerileriyle toplumun kabul ettiği sosyal bir birey olarak kendini gösterir. Sosyalleşen çocuk kendine güvenli, kendini ifade edebilen, kültür düzeyi yüksek, toplumla uyumlu, sabırlı, yaratıcı,

başkalarına saygı duyan ve başkalarına da kendisinin değerli olduğunu hissettiren davranışlarıyla her alanda başarılı ve girişken bir yetişkin olarak toplumda yerini alır. Müzik, toplumun çağdaş medeniyete ulaşması yolunda önemli bir rol üstlenmektedir.

Bireylerin insancıllaşma, toplumsallaşma ve kültürlenme sürecinde müzik eğitimi çok önemli bir yer tutar. Bu yüzden öz ilgi alanı ne olursa olsun her insanın genel müzik eğitimi alması gerekli bir husustur. Genel müzik eğitiminin amacı herkese sağlıklı, mutlu bir yaşam için gerekli olan “ortak müzik kültürü” kazandırmak ve geliştirmektir (Uçan, 2005, s.395).

Farklı eğitime, kültüre, geleneğe, sosyal olanaklara sahip bireylerin, toplum olabilme sürecinde birbirlerine olan mesafelerinin giderilmesini sağlayan en önemli araçlardan biri müziktir. Bütün farklılıklarıyla bir araya gelen bireyler ortak amaç olan müzik yapma duygusuyla iletişim kurar, birbiriyle etkileşir ve bütünleşirler.

Uçan’ın da belirttiği üzere müziğin, bireyler arasında, bireyle toplum arasında ve farklı kesimden toplumlar arasında tanışma, kaynaşma, anlaşma işbirliği yapma, yakınlaşma, birleşme ve bütünleşmeyi sağlayan toplumsal işlevleri vardır (2005, s.13).

Farklı organizmaların bir araya gelerek organı oluşturması ya da farklı malzemelerin birleşerek lezzetli bir yemeğe dönüşmesi gibi, müzik sanatı çatısı altında etkileşen, bütünleşen, birbirini anlayan, dinleyen, saygı ve sevgi bağı kuran bireyler sağlıklı bir toplum olma yolunda önemli bir birleşmeyi gerçekleştirmiş olurlar.

Günay’a göre toplumsallaşma, bireyin yaşadığı toplumun kültürel değerlerinin doğal ya da planlı bir şekilde öğrenmesi ve katkıda bulunarak toplumun doğru kabul ettiği iyi bir örnek birey olabilme sürecidir. Bu süreçte birey, yaşadığı toplumla devamlı etkileşimde bulunur ve toplumla birlikte değişir. Toplumsallaşma sürecinde kazandığı bilgi, görgü ve becerileri özümseyerek kendine özgü davranışlarıyla kişiliğini ortaya koyarken toplumla uyumlu, iyi vatandaş, iyi insan davranışları kazanır ve toplumun bir parçası olarak yaşamını sürdürür. Daha anne karnında müzikle iletişime giren bebek, doğumdan sonra ninniler, çocukluk döneminde tekerlemeler, oyunlarında kullandığı sayışmalar ve okul döneminde arkadaşlarıyla birlikte söylediği şarkılar aracılığı ile çevresiyle etkileşerek toplumsallaşma sürecini gerçekleştirir. Bütün bu veriler bize gösteriyor ki müzik insanı toplumsallaştırıcı bir eğitim aracıdır (2006, s.188).

Müziğin insan yaşamında oldukça fazla işlevi vardır. Bireyin, dinleme ve ya yapma olarak iki boyutta müzikle uğraşması bireye psikolojik, sosyolojik katkılar sağlar. Birey gündelik

yaşamının gereği olarak bulunduğu ortamlarda yaşadığı sorunları çözmede müziği bir araç olarak kullanabilir. Mutsuzken eğlenceli müzikler dinleyen birey dinlediği müziğin enerjisiyle yaşadığı olumsuzluklardan bir an olsun uzaklaşabilir ve sorunlarını çözmede müziği bir basamak olarak kullanabilir. Duygusal olarak sakinleşen zihnini sağlıklı düşünecek hale getirebilir ve doğru karar almada müziği araç olarak kullanabilir. İş ve sosyal yaşamın insanlarda yarattığı stres yükünün azaltılmasında müziğin olumlu katkıları vardır. Stres altındaki birey, şarkı söyleyerek, çalgı çalarak, dans ederek ya da kendini dinlediği müziğin akışına bırakarak zihinsel dinginliğini sağlayabilir.

Akdoğan'a göre müzik insanın kendi ile olan iletişimini sağlayan, kendini dinlemesine sevk eden etkili bir yoldur. Müzik dinlerken aslında insanlar kendilerini dinlerler. Yapılan birçok araştırma müziğin rahatlamak ve stresi azaltmada en etkili yol olduğunu bizlere göstermektedir. İnsan beyni yorgun ve stresli olduğu zamanlarda bir anlık da olsa rahatlama ister, bu rahatlamanın sağlanmaması vücutta baş ağrısı, göz ağrısı gibi şekillerde kendini gösterebilir. Gün içinde karmakarışık olmuş beyin bu haldeyken insan kendisiyle iletişim kuramaz ve doğru kararlar alamaz. Bunu sağlamanın en etkili yolu da müziktir. Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki herhangi bir müzik duyduğunda ruh hali etkilenmesin (2013, s.69-70).

Müziğin bireysel, sanatsal ve toplumsal anlamda bireye kattıklarının yanında, kültürel katkıları da oldukça önemlidir. Toplumlararası bir iletişim aracı olan müzik, geçmişten gelen kültürün gelecek nesillere aktarımında ve farklı toplumların kültürlerinin tanımlanmasında etkin rol oynamaktadır. Örneğin, farklı kültürlerin katılımıyla gerçekleştirilen müziksel bir etkinlikte toplumların geleneklerini, hayata bakış açılarını, ruhsal durumlarını ve daha birçok özelliklerini gözlemlemek mümkün olabilmektedir.

Öz'e göre toplumla etkileşip bütünleşen sanatların başında müzik yer alır. Müziğin, insanları kültürel yönden bütünleştirmede en etkili eğitim aracı olarak kullanılması tüm dünyada yaygınlık kazanmıştır. Toplum yapısının oluşmasında en başta gelen etmenlerden olan bilim, teknik ve sanatın birlikte işlendiği durumlarda ya da birbirinden yararlandığı durumlarda insanların yaşamlarındaki bozukluklar, eksiklikler giderilebilir (2001, s. 101-102).

Eğitim yaşamı boyunca çocuk devamlı bir koşuşturma ve stres altında bulunur. Başarılı olmakla kendini kanıtlama çabasının çocukta yarattığı zihinsel yorgunluk ve bu çabanın getirdiği fiziksel yorgunluk çocuğun eğitimsel hedeflerine ulaşmasında engeller

yaratabilmektedir. Çocuğun bulunduğu stres hali onun temel derslere verdiği azami özene rağmen başarılı olamamasına sebep olmaktadır. Bu olumsuz durumun giderilebilmesi için çocuğun zihinsel ve fiziksel rahatlamaya ihtiyacı vardır.

Çilden, çocukların tek düze yaşamlarının renklendirilebilmesi için ruhsal, bedensel ve fiziksel sağlıklarını koruyabilmek için çeşitli etkinliklere yönlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Çocukların resim derslerinde hiçbir baskı hissetmeden özgürce resim çizebilmesi sağlanmalı, müzik derslerinde bedenini aktif olarak kullandığı, hareket halinde bulunduğu müziksel etkinliklerde bulunabilmesi ve kendi yaratıcılığını kullanarak değişik materyallerle yaptığı basit çalgılarla etkinliklerde bulunmaları sağlanmalıdır. İlköğretim çocuğunun resim, müzik ve diğer sanatsal etkinliklere düzenli olarak katılımları desteklenerek, üzerindeki baskının azaltılması sağlanmalıdır (2001, s.2).

Müzik dersleriyle hedeflenen kazanımların gerçekleşmesi yöntemin ve koşulların doğru seçilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Çocuğun resim, müzik gibi sanatsal etkinliklere katılmasının çocukta istenen etkiyi yaratması doğru yaklaşımlarla mümkün olabilmektedir.

Gürgen'e göre ülkemizde, çoğunlukla aktarmacı ya da edilgin öğretim olarak adlandırılan yaklaşımla müzik dersleri işlenmektedir. Dersler, öğrencilerin arka arkaya oturdukları, öğretmenin anlattıklarını dinledikleri ya da dinliyormuş gibi yaptıkları bir ortamda işlenmektedir. Derslerde müzik bilgilerinin ezberletilmesi, nota ve şarkı öğretiminin araç değil amaç haline dönüşmesi, öğrencinin doğal yeteneği olan oyun ve doğaçlamanın kullanılmaması, müzik öğretmenin herkesin dâhil edildiği değil seçtiği birkaç öğrenci ile etkinliklerde yer alması, okul çalgılarının azlığı, okul yönetimi ve ailelerin sanat ve sosyal etkinliklerden ziyade akademik başarıya önem vermesi gibi nedenler müzik eğitiminin amacına ulaşmasını engellemektedir (2009, s.1).

Müziğin insan yaşamındaki önemi yapılan birçok araştırmayla ortaya konmaya çalışılmıştır. Akademik başarının temel öğeleri gibi gözüken fen, matematik gibi sayısal bilimler, felsefe, tarih, dil bilgisi gibi sözel bilimler, okul idaresi ve ebeveynler tarafından en önemli bilimler olarak görülmekte müziğin akademik ve sosyal başarıya olan olumlu etkileri göz ardı edilmektedir.

Tarman (2006), Müzik Eğitimcileri Ulusal Konferansı'nın yayınladığı raporda, 1987-1989 yılları arasında müzik dersi gören öğrencilerin, müzik dersi almayan öğrencilere kıyasla Akademik Yeterlilik Testlerinde, sayısal ve sözel alanlarda, 20 ila 40 puan daha fazla aldıklarını belirtmiştir. Gözlemlenen öğrencilerden müzik dersi alanlar incelendiğinde de

müzik dersini 4 yıl ve daha fazla alanların 1 yıl alanlara göre sözel testte 34, matematik testinde ise 18 puan daha fazla aldıkları görülmüştür. Müziğin akademik başarıya olan olumlu etkisi yapılan araştırmada açıkça görülmektedir. Ayrıca 17 ülkede, dokuzuncu sınıf öğrencilerinin fen dersi başarıları üzerine yapılan başka bir araştırmada Hollanda, Japonya ve Macaristan en başarılı ilk 3 ülke olmuşlardır. Bu ülkelerin eğitim programları incelendiğinde müziği ve sanat eğitimi programlarında etkili biçimde kullandıkları görülmüştür (Tarman, s.19).

Müzik eğitimi alan bireylerin bilişsel başarısının yüksek olduğu birçok ülkede yapılan araştırmayla ortaya konmuştur.

Şendurur ve Barış, Bulgaristan Norveç ve Amerika’da farklı yaş gruplarındaki çocuklarda farklı deneysel sürelerde yapılan araştırmalarda, müzik eğitimi alan deney gruplarında hızlı öğrenme, matematik, edebiyat, tarih gibi alanlarda başarı, yaratıcılık, dikkat, hafıza, beyin gelişimi, okuduğunu anlama, hızlı karar verme becerisi gibi alanlarda, müzik eğitimi almayanlara oranla daha yüksek başarılar gösterdiğini belirtmiştir (2002, s. 168-170).

Okullarda her kademedede verilecek olan bilinçli, tutarlı, sistemli ve doğru müzik eğitiminin, öğrencinin tüm hayatını etkileyebilecek kazanımlara dönüşebileceği sayısız araştırmalarla kanıtlanmıştır. Müziğin duyuşsal ve bilişsel zekâyı etkilemesi sebebiyle, insan hayatına her alanda katkıda bulunabilecek bir bilim olduğu açıkça görülmektedir.

Gürgeç’ e göre müzik, bireylerin yaratıcılığının gelişmesine en fazla olanak sağlayan sanat dallarından biridir. Müzik öğretmenleri, yaratıcılığın gelişimini engelleyen geleneksel yöntemler yerine her öğrencide hazır olan yaratıcılık becerisini ortaya çıkaran, etkililiği birçok araştırmayla ispat edilmiş ve dünyanın birçok yerinde kullanılan Orff, Kodaly, Dalcroze, Suzuki yöntemleri gibi müzik eğitim yöntemlerini kullanmalıdır. Bu yöntemler, çocuklara kazandırılmak istenen davranışları müziğin öğelerini hissettirmeden oyunlaştırarak kazandırır. Yöntemler, müzisyen değil müziği seven bireyler yetiştirmeyi hedef alır ve müzikal becerilerin yanında algı, dikkat, hayal gücü, özgüven, sosyal iletişim ve en önemlisi yaratıcılık becerilerinin gelişmesine katkıda bulunur (2006).

Yaratıcılık müzik eğitimiyle ortaya çıkarılabildiği ve geliştirilebilmesi mümkün olan bir beceridir. Bu becerinin bireyin yaşamında etkili olabilmesi, diğer bilimlerde de aynı beceriyi göstermesiyle mümkün olabilir. Müzik bazı becerilerin geliştirilmesinde bir araçtır. Becerinin tam anlamıyla kazanılması bunun birey tarafından özümsemesine bağlıdır.

Yıldırım, planlanan bir eğitim programının, bir dersin, bireylere kazandırılması düşünülen yaratıcılık becerisinin gelişimine, diğer becerilerde de olduğu gibi katkı sunacağını belirtmiştir. Yaratıcılığın bireyin yaşamının bir parçası haline gelmemesi ve hayatının her alanında kullanılmaması, bu becerinin eğitimlerle geldiği noktadan ileriye geçememesini sağlar (2002, s.119).

Müzik derslerinde çocuğun aktif rol üstlendiği, bedenini müziğin bir ögesi olarak kullandığı müzik eğitim yöntemlerinin kullanılması, kendini ifade etmekte zorluk yaşayan, derse katılımda zorluk yaşayan çocuğun derse olan tutumunu değiştirmesinde etkili olabilmektedir. Yöntemlerin çok yönlülüğü sayesinde çocuğun kolay, severek yapabileceği müziksel etkinliklerin eğitimci tarafından belirlenerek çocuğa yönelik organize edilmesiyle müzikten hoşlanmayan çocuğun dikkati çekilebilir. Zamanla kendini grubun bir parçası olarak değerlendiren çocuk daha yaratıcı ve etkili müzik fikirleriyle grupta kendini göstermeye yönelik çalışmalara girer. Bu şekilde özgüveni artan çocuğun, iletişim becerisi, kendinin ifade gücü ve yaratıcı yönünün güçlenmesi, onun yaşamın diğer alanlarında da başarılı olmasında etkili olacağı düşünülmektedir.

Dikici, müziğin çocuklarda öğrenme becerisi ve olaylara bakış açısına olan katkısının bütün alanlarda kendini gösterdiğini belirtmiştir. Müziksel etkinliklerde yer alan, sorumluluk üstlenen, yaratıcılığını ortaya koyan çocuk kendisiyle gurur duymaktadır. Başarıyı ve gururu tadan çocukların kendilerine güvenleri ve kendilerine saygıları artmaktadır (2002, s.1).

Okul öncesi dönemde gerek çalgı çalma gerekse dans etme ve çeşitli devinimler yapması yoluyla, çocukların psiko-motor gelişimlerine katkı sağlanmaktadır. Bunun yanında toplu etkinliklerde, tek başına şarkı söylemeye çekinen bir çocuğun grup içinde dikkatleri üzerine çekmeden şarkıyı öğrenmeye ve söylemeye çalışması onu rahatlatır. Aynı davranış diğer müziksel etkinliklerde de geçerlidir. Çocuklar, çalgı çalma, şarkı söyleme ve müziksel oyunlar oynama yoluyla birlikte olur, ilişki kurar ve iletişime geçer. Bu yolla kendini gerçekleştiren çocuğun kendine güveni artar (Sun, 2002, s.34).

Çocuğun dil gelişimi, sosyal gelişimi, duygu gelişimi, motor gelişimi zihinsel gelişimi gibi daha birçok gelişiminde oyunun etkisi büyüktür. Çocuklar, iletişim kurma, gözlem yapma, iş birliği, sorun çözme, kendine güvenme, çevresine güvenme, başkalarına saygı duyma, özgüven, empati kurma ve duygu durumlarını kontrol etme gibi sosyal süreçlerini oyun

yoluyla kazanır. Oyun oynarken çocuk birçok şeyi doğal yoluyla öğrenmiş olur (Çimşir, 2013, s.40).

Ülkemizde, çocuk şarkıları, marşlar ve türküleri seslendiren topluluklar, eğitimcinin bilgi birikimi doğrultusunda çeşitli müzik eğitim yöntemlerini uygulamaktadırlar. Kimi eğitimci sadece şarkıyı, vokal olarak, prozodi olarak doğru söyleme üzerine yoğunlaşırken, kimi eğitimci ise şarkıyı doğru bir şekilde söylemenin yanında, gruba hareket kazandırmak, şarkı söylemeyi daha eğlenceli hale getirmek için ve eğitsel boyutta diğer amaçlarla devinimler, danslar, koreografiler, Orff çalgıları ve beden seslerini kullanmaktadırlar.

20. yüzyılın başlarında yaşanan savaşlar, teknolojik gelişmeler ve toplumsal değişimlerin batı toplumunu derinden etkilemesi sonucu pek çok alanda olduğu gibi sanat alanında da belirgin değişimler ve akımlar görülmeye başlamıştır. Toplumsal anlamda yaşanan değişimler sadeliğe, insanın doğasına yönelen kavramlara ve meditatif öğeler içeren akımların doğmasına olanak sağladı. Bu durum zamanla geleneksel müzik eğitim yöntemlerinin yerini yeni yöntemlerin almasını getirdi. Bu değişim hareketinin sonucu olarak farklı ülkelerde benzer müzik eğitim yöntemleri oluşmaya başlamıştır. Çocukların fiziksel, duygusal ve zihinsel gereksinimlerini göz önünde bulundurarak bedenin kullanımı önem kazanmıştır. Bu yöntemler bedenin ses ve ritme katılımıyla bireylerin yaratıcılık, kendini ifade, müzikal uyum becerilerini geliştirerek kısa zamanda müzisyenliğe ve sahne sanatlarına geçişlerine katkı sağlamıştır. Günümüzde akımların öncüsü olan müzisyenlerin adıyla anılan bu yöntemler müzik eğitiminde önemli yapı taşları halini almıştır (Feyzioğlu, 2008, s.28).

Bedenin müzik eğitiminde aktif kullanımı, hareketi getirmiştir. Derslerde hareket halinde olan öğrencilerin fiziksel aktiviteden dolayı kan dolaşımı artmakta, derse olan dikkati ve odağı artmaktadır. Öğrencinin derse olan odağın artmasının, kazandırılması hedeflenen davranışların öğrenilmesi sürecini hızlandırdığı düşünülmektedir.

Feyzioğlu (2008), hem mesleki müzik eğitiminde hem de diğer müzik eğitimlerinde, yaş grubu ne olursa olsun, kişilerin temel uğraşlarının kendi bedenleri olması gerektiğini belirtmiştir. Müziğe yeni başlayan bireylerin bu sayede eğitime etkin bir şekilde katılarak keşfetmeye dayalı bir eğitimle doğal bir gelişim gösterdiğini, isteğinin yüksek olduğunu söylemiştir. Ayrıca bu yolla kişi bedenini işlevsel bir şekilde kullanarak kendi olanaklarını fark eder. Bedenin kullanımı yoluyla müzik eğitimine yön veren bireylerin gerek teknik ve

çalğı eğitimi için gerekse bilinç düzeyi yüksek bir müziksever olarak kendisine altyapı sağlamış olacağını ifade etmiştir (Feyzioğlu, 2008, s.28).

Müziğin birçok çalışmayla kanıtlanmış kazanımları ortadadır. Bu yüzden 7'den 70'e herkes müziksel hangi aktivite olursa olsun bir şekilde müzikle aktif iletişim halinde olmalıdır. Bunun için müzik eğitimcileri her bireye uygun aktiviteyi bulup onun müzikle bağını sağlamalıdır. Bedenin hareket ve müzikle içi içe olduğu yaklaşımların kullanılmasıyla bu bağ sağlamanın kolaylaştırıcılığı yapılan araştırmalarda, festivallerde, çalıştaylarda vb. etkinliklerde gözler önüne serilmektedir.

1.1. Hareket Temelli Müzik Eğitim Yöntemleri

Okul öncesi çocuklarla başlayan ve ilköğretim, orta öğretim, lise, üniversite ve okul sonrası dönemde devam eden, şarkı öğretiminde, ritim öğretiminde ve genel müzik eğitimi çerçevesinde kullanılan, Türkiye için yeni sayılabilecek ve yayılma sürecinde olan yaklaşımlar bulunmaktadır.

Çağdaş müzik eğitimcilerinden Orff ve Dalcroze, hareket ve müziğin birbirinden ayrılmaması gerektiğini savunmaktadırlar. Bu iki ögenin içi içe geçtiği bir sanat olan dansın, bedenin doğru kullanımında ve etkili iletişim becerilerinin geliştirilmesinde müzik eğitimcilerine önemli katkılar sağlayacağını belirtmişlerdir (Tokinan ve Bilen, 2011, s.363).

Dalcroze Eurhythmics ve Orff-schulwerk, temelinde hareket (devinim), doğaçlama ve oyun olan müzik eğitim yöntemlerindendir. Benzer temeller üzerine kurulu olan ve bedenin aktivitesinin daha çok olduğu beden müziği yöntemi tüm dünyada kullanımı yaygınlaşan önemli eğitim yöntemlerinden biridir.

1.1.1. Dalcroze Eurhythmics Yaklaşımı

Eurhythmics olarak da anılan Dalcroze yaklaşımı, İsviçreli müzik eğitimcisi Emilé Jaques Dalcroze (1865–1950) tarafından 20.yüzyılda geliştirilmiş, Carl Orff, Zoltan Kodaly ve Schiniki Suzuki tarafından geliştirilmiş olan müzik eğitim yöntemlerine tarihsel öncülük yapmış ilk müzik eğitimi felsefelerindendir. Dalcroze'ye göre, müziğin temel ögesi ritimdir, insanın en doğal çalgısı kendi bedenidir ve müzikteki tüm ritimlerin kaynağı insan bedeninin sahip olduğu doğal ritimlerde vardır (Özmenteş ve Bilen, 2005, s.88).

Dalcroze, 1892'de Cenevre Konservatuarında armoni ve solfej profesörüydü. Öğrencilerinin yazdıkları armonileri gerçekten duymadıklarını, çaldığı müziklerde ritmik canlılık duygusunun olmadığını fark etmişti. Solfej derslerinde öğrencilerinin iç işitmelerini geliştirmek için kulak eğitimi oyunları geliştirmeye başladı. Bu oyunlar öğrencilerin algılarını keskinleştirdi ve performanslarında müzikalitelere, artikülasyon, ton kalitesi ve ifade olarak olumlu etkiler yarattığını gördü (Farber ve Thomsen, t.y).

Ay' a göre Dalcroze'nin ritmik eğitimi çok yönlü bir eğitimidir ve sadece bize müzik eğitimi değil müziğin araç olarak kullanıldığı bir eğitim yöntemidir. Dalcroze'nin geliştirdiği bu yöntem, yöntemden daha çok bir felsefedir ve öğretmede, öğrenmede bir yoldur. Amaç sadece müzisyen eğitimi değil genel anlamda bir insan eğitimidir. Bu yöntemde öncelikle uygulama yapılır daha sonra teorik öğrenme gerçekleştirilir (2003, s.21).

Geçmişten günümüze kadar müzik ve müzik eğitimi ile ilgili farklı görüşler arasında ciddi fikir ayrılıkları oluşmuştur. Bu durum her ne kadar olumsuz gibi görünse de aslında müzik eğitimi açısından olumlu ve geliştirici bir süreç yaşanmasını sağlamıştır. Jean Jacques Rousseau 18. Yüzyılın ortalarında, zamanın çok ilerisindeki fikirlerle müziğin sezgisel olarak algılanmasının temel müzik bilgilerinin öğrenilmesinden daha önceki bir aşama olması gerektiğini vurgulamıştır. Bunun yanında çocukların müziği sevmelerinin, yaratıcılığını ortaya çıkarabilmenin ve müziksel algısının gelişiminin önemine dikkat çekmiştir. Jean Jacques Rousseau'nun önemini belirttiği fikirler Emile Jacques Dalcroze'nin de müzik eğitim felsefesini yansıtmaktadır. Ayrıca Dalcroze müziksel hislerin gelişmesinin müzik bilgisi kadar önemli olduğuna inanmıştır (Otacıoğlu, 2008, s.72).

Dalcroze metodu Eurhythmic öğretimi, solfej eğitimi ve doğaçlama olmak üzere üç ana unsuru kapsamaktadır. Eurhythmic eğitimi, ritmi ve ritim içerisindeki dinamiklerin öğretimini kapsar. Solfej eğitimi, kulak, görme ve öğrenmede dizekteki melodi ve armoninin öğretimini kapsar. Doğaçlama ise öğrencinin kendi hayal gücüyle ürettiği hareketlerin, ses ve bir çalgı ile desteklenmesiyle, doğaçlama yeteneğini ritim ve müzik yoluyla geliştirilmesini kapsamaktadır (Erdal, 2005).

20. yüzyılın en önemli müzik eğitim yöntemlerinden Dalcroze Eurhythmic çok geniş ve derin bir kuramsal içeriğe sahiptir. Yöntemin kurucusu ve ilk uygulayıcısı E. J. Dalcroze'nin yazılarıyla ve yönetime doğrudan ya da dolaylı yollarla katkıda bulunan

nörobiyoloji, fenomonoloji gibi farklı alanlar ve eğitim kurumlarının yaptığı katkılarla daha da zenginleşmektedir. Dalcroze'nin yazılarından anlaşıldığı üzere yöntem, müziğin sahip olduğu kuramları geniş bakış açısıyla, derinlemesine öğrenilmesini ve özümsemesini sağlayan bir yapıdadır. Yöntem, günümüzde sadece bir müzik eğitim yöntemi olarak değil, müzik ve insan ilişkisini fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik yönlerden açıklayan bir bakış açısı da sağlamaktadır. Bu bakış açısının kazanılması, müzik kuramlarının bir kavram yığını olması sorununun giderilmesini, bedenin müziğin aktif bir ögesi haline getirilmesini ve eğitimde kullanılan yöntemlerde yeni bakış açıları getirilmesini sağlayacaktır (Özmenteş, 2007, s.628).

Parker, içinde birçok ögeyi barındıran Dalcroze metodunu, bedenin müziğe bağlanması olarak açıklamaktadır. Birey, bu yöntemde müziği duyar ve duyulan müziğe bedeniyle karşılık verir. Bu süreçte müzik hakkında bilgi sahibi olunur, müzikle anlatılan duyguyu bedenimizle yansıtırken de bireyin kendini keşfetmesi sağlanır. Duyulan müziğe karşılık olarak yaptığımız bedensel hareketleri, birey o anda yaratır ve çeşitler. Bunu yaparken kendisiyle ve çevresiyle iletişim kurar. Bu şekilde Dalcroze ile sanatsal ve bilişsel bir müzik dili oluşturulmuş olur (2014).

Dalcroze yönteminin iki temel aracının vardır. Bu bu araçlardan biri beden diğeri ise müziktir. Dalcroze insanın en doğal çalışının beden olduğunu söylemiştir. Yöntemin en önemli noktası yoğunlaşmaktır. Çocuk duyduğu müziği hisseder, vücut hareketleriyle müziğe eşlik eder ve müziği yorumlamaya çalışır diyerek yöntemi açıklamıştır. (Bozkaya'dan aktaran Tufan, 2011, s.27).

Gürgeç'e göre doğaçlama, öğrencilerin araştırma, keşfetme, deneme, kendini ifade etmede özgür davranabilme gibi ihtiyaçlarını karşılar ve müzikal ifadenin oluşmasının kendi kendine gerçekleşmesini sağlar. Doğaçlama, Dalcroze yönteminin en önemli ögesidir. Bu yöntemde yönlendirici olarak öğretmen, piyano ya da vürmalı bir çalgıyla doğaçlama yapar, öğrenciler de duydukları melodi, tempo ve ritimleri içlerinden geldiği şekilde hareketlerle ifade ederek doğaçlama yaparlar. Konuşma, el çırpma, şarkı, hikâyeleştirme ve vürmalı çalgılar öğrenciler tarafından doğaçlamada kullanılan araçlardır (2006, s.81-93).

Sökezoğlu, bu yöntemin çocuklar üzerindeki faydalarını şöyle sıralamıştır;

- Kendilerini daha iyi tanımalarına yardımcı olur.
- Beden ve beyin ilişkisinin sürekliliğini sağlar.

- Ritim duygusunun gelişmesine yardımcı olur.
- Müziksel dikkatlerinin gelişmesine yardımcı olur.
- Müzikal hafızalarını güçlendirir.
- İçten dinleme ve içten işitme yeteneklerini ortaya çıkarmaya yardımcı olur.
- Müziksel anlatımları hareketsel anlatımlarla ifade etmeleri, müziği harekete dönüştürme yeteneklerinin ortaya çıkmasına yardımcı olur (2010, s.42).

Ay (2003) Dalcroze'nin oyuna çok önem verdiğini vurgulamıştır. Çünkü çocuk çevresini keşfederken yaptığı hareketlerde rahat bir tavır içerisinde ve doğaldır. Dalcroze yönteminde çocuğun rahatlığı, doğallığı, oyunla ve müzikal dinlemeyle birleştirilerek yaptırılan hareketlere ulaşmaya çalışılır. Oyunun kuralları sınırları belirler, kendine güveni sağlar ve iş birliğini öğretir. Oyun, bir konuyu öğrenmenin en kolay yoludur ve Dalcroze yönteminde kullanılan her türlü çalışmanın en doğal yoludur (s.23).

Dalcroze'ye göre ritmik duygularını özgür bir şekilde ifade eden çocuk daha canlı, daha müzisyen ve daha insani bir kimliğe kavuşabilir. Çocuğun kendi bedeninin farkına varması, tempoyu hissedebilmesi ve kaslarını daha kontrollü şekilde yönetebiliyor olması kendine olan güvenini artırır (Ay, 2003, s.24).

1.1.2. Orff-Schulwerk Yöntemi

Günümüzün dünya çapında kabul görmüş pedagojik anlayışı "Orff-Schulwerk" fikri 20. yüzyılın ilk çeyreğinde Münih'te oluşmuştur. Alman dışavurumcu Mary Wigman'ın müzik aletleriyle ve Curt Sachs'ın dansla ilgili antropolojik çalışmalarının etkileriyle 1924 yılında Dorothee Günther ve Carl Orff'un kurduğu bir jimnastik ve dans okulu olan Günther Schule'de yeni yöntemler denenmeye başlandı. Piyanoya vurmalı çalgılar da katıldı ve danslar daha akıcı hareketlerden oluşmaya başladı. Hem dans hem müzikte doğaçlama önemli rol üstlenmektedir. Müzik, hareket ve doğaçlama ilkesinin birleşimi, Orff'un temel müzik fikrinin temelini oluşturuyordu (Kugler, t.y.).

Orff, müzikoloji, müzik eğitimi ve dans alanlarında yetenekli ve bilgili arkadaşları olmasaydı Schulwerk'in asla doğamayacağını sürekli söylemiştir. Bu arkadaşlardan en önemlileri okula öğrenci olarak giren daha sonra Orff'un çalışma arkadaşları olarak devam eden dansçı Gunild Keetman ve Maja Lex olmuştur (Gürgen, 2007, s.25).

Türkiye’de Orff-schulwerk ile ilgili ilk çalışmalar Muzaffer Arkan ile başlamıştır. 1951 yılında henüz konservatuvarda öğrenci iken Münih’te tanışmıştır. Çalışmaları yerinde gözlemleyen Arkan hem yöntem hakkında bilgi sahibi olmuş hem de Orff çalgılarını tanımış, örnek uygulamaları öğrenmiştir. 6 yıl boyunca yaz aylarında Salzburg ve Münih’te yapılan sempozyum ve seminerlere düzenli olarak katılarak çalışmalarını sürdürmüştür. İstek üzerine bazı Türk ezgilerini de Orff çalgılarına uyarlayarak Carl Orff’a göndermiştir. Türkiye’de Orff yöntemini ilk kez TED Ankara Koleji’nde kullanmıştır. Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü başkanlığına getirilen ve Türkiye’deki müzik eğitim anlayışını biçimlenmesinde önemli katkıları olan Zuckmayer, Orff-Schulwerk eğitim yöntemini öğretmen yetiştiren bu kurumda öğrencilere tanıtarak Muzaffer Arkan’ın çabalarını bir adım daha ileriye taşımıştır (Öztürk, 2006, s.107-108).

Orff-Schulwerk müziği öğrenme ve öğretmede bir yoldur. Temelinde çocukların hoşlarına giderek yaptıkları el çırpma, şarkı söyleme, dans etme ve bir şeylere vurarak ritim atmak gibi davranışlar vardır. Çocuklar müziği dinleyerek, tekerlemeler söyleyerek müziği yaşar ve zamanla müziği okumayı öğrenirler. Bu ana dili öğrendiğimiz yoldur. Şiirler, uyaklı dizeler, danslar ve oyunlar yöntemde araç olarak kullanılır. El çırparak, ayakları vurarak, davullarla çubuklarla, zillerle, ksilofonlarla müziğe ve kullanılan sözlere eşlik edilir. Orkestrada birlikte müzik yapmak çocuklarda işbirliği yapma, sorumluluk alma, girişimde bulunma, duyarlı müzik dinleyicisi olma ve saygılı katılımcı olma gibi bireysel olguların oluşmasına yardımcı olur (Auernig ve Laslo, 2007, s.6).

Alman müzik eğitimcisi ve besteci Carl Orff’un önerdiği ve günümüzde gittikçe yaygınlaşan *Orff Schulwerk* adındaki eğitim sistemi çerçevesinde çocuklara ritim öğretirken beden sesleri de kullanılmaktadır. Orff, sisteminde parmak şıklatma, el çırpma, ayak vurma ve diz üstüne vurularak çıkarılan sesler ve bu seslerden oluşturulan küçük motifler kullanılmaktadır. Bunun yanında teknik beceri istemeyen ve çocukların rahatlıkla çalabilecekleri çalgıları, oyun temelinde kullanan bir yaklaşım olarak müzik öğretiminde ve ritim öğretiminde kullanılmaktadır. Çocuklar oynayarak, eğlenerek ve kavrayarak, süreç içinde kendi çalgılarını da yapıp kullanmaktadırlar.

Genel tanımıyla oyun; belli bir amaca yönelik olsun ya da olmasın, kurallı olsun ya da olmasın, her koşulda çocuğun severek isteyerek katıldığı, bilişsel, fiziksel, duygusal, sosyal ve dil gelişiminin temeli olan, gerçek yaşamın bir parçası olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca

oyunun, çocuk için en etkin öğrenme süreci olduğuna dikkat çekmiştir (Artan ve Bayhan'dan aktaran Çimşir, 2013).

Oyunun eğitimde araç olarak kullanılmasıyla çocuğun öğrenmede zorlandığı içerikleri, yapmayı istemediği etkinlikleri ve özümseyemediği davranışların kazandırılması doğal bir şekilde sağlanabilir. Çocuk oyun ortamı içerisinde sıkça tekrar ettiği, etrafında tekrar edildiğini gördüğü davranışları ve bilgileri kendi isteğiyle ve farkına varmadan öğrenir.

Orff Schulwerk dersleri “oyunda birlikte ve birbirinden öğrenme” prensibi ile hazırlanır. Çocuk derste sadece dinleyici değil, bizzat müziğin içinde ve yapıcısıdır. Müziğin içinde yaşayarak yer alan çocuk kendi gelişim özelliğine uygun hazırlanan oyunlarla farkında olmadan öğrenir. Eğitimciler, oyun içinde gözlem yaparak oyunculardan fikirler alarak oyunun şekillenmesini ve geliştirilmesini sağlarlar. Oyun içinde, hem oyuncu bir birey olarak hem de öğretici olarak rol alırlar (Çimşir, 2010, s.21).

Erol'a göre her çocuğun bir şeyi algılama ve öğrenme şekli farklıdır. Kimi dinleyerek, kimi dokunarak, kimi yazarak, kimi okuyarak, kimi görsel malzemelerle, kimi düşünerek, kimi ise yeniden keşfederek öğrenir. Öğretmen bunu göz önünde bulundurarak bilgiyi farklı aktarma biçimlerinde sunması gerekir. Orff yönteminin yedi ayrı zekâ çeşidiyle bağlantısı vardır. Bunlar;

- Dilsel Zekâ; Orff'a göre müzik konuşmadan çıkar. Sesleri dinleme, konuşmaların tonlamalarını ve tartımlarını taklit etme, değiştirme, düşünceleri ifade etme dilsel zekânın işlevleridir ve Orff derslerinde kullanılan temel çalışmalardandır.
- Matematiksel Zekâ; Müziği yapan kişi müziği oluşturan ritim, melodi, armoni ve biçimleri matematiksel bir mantıkla bir araya getirerek farkında olmadan matematiksel düşünmeyi öğrenir.
- Görsel/Mekânsal Zekâ; Orff derslerinde oynanan birçok oyunda, hayal kurma, nesneler arasındaki ilişkiyi algılama, daha önce gidilen bir mekânı gözünde canlandırma, nesnelere göre bulunan çevreyi tanımlama gibi görsel zekâ işlevleri kullanılır.
- İçsel Zekâ; Orff derslerinde uygulanan gözler kapalı dokunma, hissetme, müziği dinleyerek duygularını ifade etme etkinlikleri çocuğun kendini fark etmesine ve iç dünyasıyla ilişki kurmasını sağlayarak içsel zekâsının gelişmesine katkıda bulunur.
- Sosyal Zekâ; Oyun oynamak başlı başına bir sosyal zekâ gerektirir. Orff etkinliklerinde görev alma, grubun parçası olma, ortak çalışma ve birbirinden

öğrenme sosyal zekânın işlevlerindendir. Bu süreçler Orff dersinin doğal bir parçasıdır.

- Müzik Zekâsı; Çocuk müziğin belli yerlerine hareket ve çalgıyla eşlik ederken en etkin dinlemeyi gerçekleştirir. Çocuk tempo, dinamikler, ritimler, melodiler, taklit etme ve yaratma gibi müzik zekâsı işlevlerini kullanır ve kendini müziğin bir parçası olarak hisseder.
- Bedensel Zekâ; Bedenini fark etme, hareket, beden dili, jest mimikler, denge ve koordinasyon gibi bedensel zekâ işlevleri Orff derslerinde en sık kullanılan öğelerdir. İnsanlar, iletişim kurarken kendilerini %55 oranında beden diliyle ifade ederler (2008, s.34-35).

Uçal'a göre, Orff yönteminde en kolaydan en zoruna her zorluk seviyesinde yapılabilecek bir etkinlik bulunmasından dolayı her çocuğun yapabilme becerisine uygun etkinlik tercih etme fırsatı sunar. Orff eğitimi çerçevesinde yapılan etkinliklerin grup etkinlikleri olmasından dolayı çocukların seviyesine uygun basit de olsa grupta aktif olarak rol alması sağlanmakta ve çocuğun kendine olan güveninin artması sağlanmaktadır. Orff eğitimi içerisinde yer alan etkinliklerle bireyin yaratıcılığının geliştirmesi hedeflenir. Çünkü yaratıcılık, günümüz şartlarında kendine güvenen bireylerin yetişmesi için geliştirilmesi gereken bir beceridir. Bireyin yaşamı boyunca yaratıcı düşünmesine, karar verme yetisi kazanmasına, problemler karşısında çözüm yolları üretmesine katkıda bulunması açısından, beden perküsyonu ya da ritim çalgıları ile yapılan ritmik doğaçlama çalışmaları, insan sesi ya da ezgi çalgılarıyla yapılan ezgisel doğaçlama çalışmaları, doğaçlama danslar, doğaçlama dramatizasyon çalışmaları yapılması gerekmektedir (2003, s.14).

Gürgen (2007), müzik eğitim yöntemlerinden Orff Schulwerk'de en önemli çalgının insan bedeni, ikinci önemli çalgı ise insan sesi olduğunu belirtmiş, bedenin herhangi bir parçası ile müzikteki vuruşların ve cümlelerin ifade edildiğini, ilk aşamalarda bedenin, konuşma ve şarkı söylemede en temel eşlik çalgısı olarak kullanıldığını ifade etmiştir (aktaran Tufan, 2011).

Orff'un eğitim anlayışına göre her çocuğun kendine has bir yeteneği vardır. Sürekli müzik ve hareket eğitimi verilmesinin gerekliliğini belirtir. Müzik ve hareket eğitimi ile verilmek istenen müzik eğitiminin de ötesinde insan yetiştirmektir. Bu eğitim okullarda planlanan müzik derslerinin çok daha ötesindedir (Auernig ve Laslo, 2007, s.6).

Ay'a göre Orff yöntemi sadece seçilmiş, özel, yetenekli çocuklar için değil her çocuk içindir. Temelinde doğaçlama vardır. Orff, çocukların müzik yaparak kendi yarattığı deneyimlerden zevk almasını amaçlamıştır ve ona göre bütün çocuklar yeteneklidir. Çok nadir olarak müziğe duyarlılığı olmayan çocuklar olabilir ancak istisnalar haricinde çocuğun müziğe olan duyarlılığının ortaya çıkmamasının eğitimcilerin pedagojik yaklaşım yanlışlığı ve bilgi yetersizliğinden kaynaklanabileceğini söylemiştir. Hemen hemen her çocuğun müziğe ilgisi ve yeteneği ortaya çıkarılabilir. Sadece doğru bir yaklaşım izlenmelidir (2003, s.29).

1.1.3. Beden Müziği

Beden müziği, el çırpma, tokatlama, adımlama ve vokal sesleriyle oluşan müzik ve danstır. Kökeni çok eskilere dayanmaktadır. Muhtemelen ilk müzik ve dans beden müziğidir. İnsanlar kayalara vurmaya, çalgılar yapmak için ağaçları oymaya başlamadan önce muhtemelen müzik ve dansa ilişkin fikirleri paylaşmak için beden seslerini kullanıyorlardı. Günümüzde halen varlığını sürdüren beden müzikleri vardır. Sumatra'dan "Saman", Palmas'tan "Flamenko", Etiyopya'dan Armpit (Koltuk altı müziği) ve Amerika Birleşik Devletleri'nden Hambone bunlardan bazılarıdır (Terry, 2002).

Yıldız (2001), ilk çağların müziği hakkında yazılı kaynaklar olmamasına rağmen etnomüzikoloji uzmanlarının müziğin temellerinin bu dönemde atıldığını savunduğunu belirtmektedir. Bu dönemin müziği yoğunlukla ritim üzerine kurulan ilkel müzik olarak adlandırılmıştır. İlk çalgılar olarak kabul edebileceğimiz taşlar, kemikler ya da benzer özelliklerdeki cisimlerin vurularak, sürtülerek çıkardığı seslerin ritimlerle ifade edilmesi yoluyla müzik oluşturulmaya başlanmıştır. Ritmin kaynağı olan ve bir çalgı olarak kullanılan insan bedeninden el çırpma, ayak vurma gibi hareketlerle elde edilen ritimler, vücuda bağlanan cisimlerin çıkardığı seslerle de güçlendirilmiştir. Daha sonra müziğin diğer öğeleri insan ve çalgı sesleri bu ritim temelini üzerinde yerlerini almışlardır. Vücut hareketlerinin anlamlı bir şekilde ifadesi dansı doğurmuştur. Duygu ve düşüncelerin ifade edilmesinde kullanılan dans, ritim temelli ilkel müziğin ana kaynağını oluşturmaktadır (s.1).

Beden Perküsyonu, ellerin ayakların bedenle birlikte vurmalı bir çalgı olarak kullanıldığı bir alandır. Müzik ve hareketin tam da ortasında yer alır. Çalanın da çalınanın da aynı kişi olması, beden perküsyonunun benzersiz bir özelliğidir. Kişinin kendi kendini çalma süreci, ritim, müzik hareket ve dil aracılığıyla kendini fark etme keşfetme yolculuğuna

dönüşmektedir. Kendini keşfetme sürecinde yerçekiminin etkisiyle, kendimizi adım adım akışa bırakmayı öğreniyoruz. Sese yol açan hareketin farkına varılmasıyla, kendini yer çekimine bırakabilme becerisinin artmasıyla beden müziği ve dans ortaya çıkmaktadır (Başar, t.y.).

Başar'a göre ritmin bedende hissedilmesi bir ayrıcalıktır ve bu duygu özeldir. Beden müziği hareket ve müziğin tam ortasındadır. Hem müzikle hem hareketle bağlantılıdır. Hareket ve müzik temelli müzik eğitiminin öncüsü Carl Orff'un izlediği yol beden müziğinin kullanımında da aynı temele oturtulabilir (t.y.).

Beden, her insanda var olan müzik yapmak için başka hiçbir gereksinime ihtiyaç duymayan tek çalgıdır.

Gürer' e göre beden perküsyonu insanların yanında taşıyabileceği ve istediği yere götürebileceği bir çalgıdır. Kişilerin bedenini çalarak ve şarkı söyleyerek, başka hiçbir şeye ihtiyaç duymadan müzik yapabilmesi mümkündür. Beden perküsyonu herkesin müziğe katılabilmesi açısından çok uygun bir araçtır (t.y.).

Bulut'a göre beden müziği etkinliklerinde, çalgı taşıma, prova yeri bulma, komşuları rahatsız etme gibi sorunlar olmadığından her an tekrar edilebilir özelliktedir ve buna bağlı olarak geliştirme süreci tüm diğer müziksel etkinliklerden daha az zahmetlidir. Bu olanak, yalnızca beden müziğini geliştirmek değil, onunla birlikte doğru dinleme, doğru algılama, takım çalışması, yaratıcılık, haz duyma, odaklanma, psiko-motor beceri, zaman yönetimi gibi öğrenme çıktılarına da yönelmek anlamına gelmektedir. Bir başka deyişle yaşayarak öğrenme ortamının taşınabilirliği söz konusudur (2012, s.352).

Başar'a göre beden müziği yapmak için ihtiyaç duyulan tek şey istektir. Başka hiçbir şeye ihtiyaç yoktur. Beden müziği yaparken kişi sayısının artması olanakları artırır ve daha eğlenceli hale gelir. Beden müziği yaparken ilk başlarda el ve ayak hareketlerini rahat kullanamazken, oynadıkça, tekrar ettikçe koordinasyon becerisi artmakta ve gelişim gözle görülür şekilde fark edilmektedir (t.y.).

Gürçay, dikkat edildiğinde beden müziğinin hayatımızda parça parça yer aldığına dikkat çekmektedir. Dinlediğimiz bazı şarkılardaki ayak alkış vb. sesler, dans ederken ya da birilerine tempo tutarken alkış yapmak beden müziğinin yaşamımızdaki en yalın örnekleridir. Müzikte olduğu gibi beden müziğinde de öğrenmenin sonu yoktur. Beden müziği uygulamalarında “daha neler yapılabilir?” yaklaşımıyla gelişim sağlanabilir. Bu gelişim sürecinde beden müziği, oyun temelinde bir keşif halidir. Oyun ortamında yeni

ritimler, hareketler keşfederken eğlenerek ve öğrenerek gelişim gerçekleştirebilmektedir (t.y.).

Araştırma konusuyla bağlantılı çalışmalara ulaşmak amacıyla yapılan kaynak taramalarında, Dalcroze ve Orff yöntemlerinde, beden seslerinden de yararlanıldığı görülmüştür. Bu yaklaşımlar, müzik, dans, dil ve hareketin içi içe olduğu ve hissedilmeden müziğin yapılamayacağı inancıyla yoğrulmuş yaklaşımlardır.

Beden müziğinde müzik, drama ve dans arası bir ayrım söz konusu değildir. Ritimleri oluşturmak için kullanılan beden hareketlerinin görsel etkisi olduğu için icracı aynı zamanda dansçı ve oyuncudur. Beden müzisyeni müzikle birlikte, müziksiz ya da müziğin yerine dans edenlerden farklı olarak müziği yapan ve yerine göre dramayı yaratandır (Bulut, 2011, s.29).

Bulut'a göre beden müziği ortamı, yaşı, eğitim düzeyi, gelir ve kültür seviyesi ne olursa olsun herkesin katılabileceği bir oyun ortamıdır. Beden müziği, yaşamında müziğe etkin anlamda yer verememiş kişilerin müzik yapabilmeleri için bir olanaktır. Bu oyun ortamı, geniş insan topluluklarına "biz" hissini yaşama şansını verir (2011, s.69).

Gürer' e göre beden müziğinin birleştirici bir yönü vardır. Anaokulundaki 3-5 yaş arası çocuklarla ve 70 yaşındaki bireylerle ayrı ayrı ya da birlikte beden müziği yapmak çok zevklidir. Beden müziği bu yönüyle birleştirici olduğu kadar da demokratiktir (t.y.).

Bulut (2011), beden müziğinin, müzik ve insan arasında oluşan yabancılaşma sürecini geriye çevirebileceğini ve beden müziğinin toplum yaşamında daha etkin bir hal alması için erken eğitimden başlanarak tüm yaşamına yayılan bir eğitim süreci olmasını önermiştir (s.70).

Gürçay'a göre ritim bedenimizden çıkar melodi ağzımızdan armoni için ise bir arkadaşla ihtiyacımız vardır (t.y.).

Bedenin müzikte kullanımı birçok şekilde olabilmektedir. Ses ve ritim üretmek için, başka hiçbir araca ihtiyaç duymadan, beden kullanarak müzik yapılabilir. Kişi yalnızca sesini kullanarak şarkı söyleyebilir, yalnızca bedeninin kullanarak ritim tutabilir, bir şarkıya bedenini kullanarak eşlik edebilir. Bedenimiz, yalnızca ritim çalarak ritim orkestrası olabilirken, vokal ses, materyal kullanımıyla ve kişi sayısının artırılmasıyla çok daha hareket kabiliyeti yüksek, çeşitlemeye açık renkli bir orkestraya dönüşebilmektedir. Bedenin aktif kullanımı bize her şekilde, her seviyede ve herkese göre müzik yapma imkânı tanımaktadır.

Başar'a göre müzik toplumunda, duyanlar, duymayanlar, yetenekliler, yeteneksizler gibi bir ayrım vardır. Bu durum çoğunluk insanın müzik yapma sahneye çıkma şanslarını

elinden almaktadır. Yeteneksiz ve duymayan insanlara kesinlikle sahneden uzak durması gerektiği şeklinde bir yaklaşım gösterilmektedir. Oysaki sahnede yer almak bunu isteyen birey için yaşamsal sosyal bir ihtiyaçtır. Beden müziği yaparak sahnede yer alan birey ise müzik hareket ve beden perküsyonunun kullanımıyla bu ihtiyacını karşılayabilir. Beden müziği, çok basit hareketlerle dahi kişilere müzik yapma şansını verir. Hareketin dansa dönüşmesiyle de ruhen rahatlama, tatmin olma duygusunu yaşayabilir (t.y.).

Bulut'a göre özellikle eğitsel beden müziği etkinliklerinde lider dâhil herkesin hata yapmaya hakkı vardır. Hatalar, oyun ortamının gereği olarak hoşgörü ve mizah anlayışı içinde karşılanır. İnsan yaşamı günlük seyrinde belki hata kaldırmayabilir ancak beden müziğinin oyun ortamı her zaman hatalara açıktır (2012, s.353).

Beden müziği etkinliklerinde öğrenilen ritimler, hareketler ve sesler bol tekrarla öğrenilir. Öğrenme gerçekleşirken sesleri doğru çıkaramama, el ayak koordinasyonunu sağlayamama, bedenın yanlış yerine vurma ve bunun gibi hatalar hem öğretici hem de öğrenciler tarafından yapılabilir. Eğitici, beden müziği ortamının bir oyun ortamı olmasını kullanarak yapılan hataları şaka, eğlence malzemesi olarak kullanabilir. Böylece hata yapan bireyin, yaptığı hatadan suçluluk ve utanç duyması engellenebilir. Özellikle çocuklarda bu utanç duygusunun oluşmasının, onların gelecek müzik yaşamını kötü etkileyebileceği düşünülürse, eğiticinin yaklaşımıyla olumsuz bir durum anında olumlu bir duruma dönüştürülebilir.

Bulut'a göre günümüz toplumunun büyük bir kesimi müzik yapma, değerlendirme konularında yetkinliğini ve geçmişinden gelen bilincini, alışkanlığını kaybetmiştir. Birey, müziğin işlevlerini anlama becerisini kaybettiğinden dinleyici vasfı da zayıflamıştır. Müzik yoluyla, ihtiyaçlarının daha fazlasını giderebileceğini bilememektedir. Müziği, yaşamın oyunsal bir yanı olarak görmek yerine vitrindeki bir medyaya, kulağı duyan ve çalgı alacak parası olanlar için “sanatsal hobi”ye indirgemıştır. Nota ve çalgı öğrenme sürecinin uzun sürmesinin caydırıcı gelmesi, yeteneksizliğin öne sürülmesi, toplumun ortak müzik yapmamak üzerine yarattığı bahanelerdir. Müziğin evrenselliğine dair düşünceler ortadan kalktığı için müzik, toplumda belli özelliklere sahip bir kesimin aktivitesi halini almıştır (2011, s.26).

Akarsu'ya göre şarkı söyleme, piyano çalma, müziği teknik olarak öğrenme sürecinde bütün yapı ritim üzerine kuruludur. Beden müziği bu sürecin hızlanmasında bir araç olarak kullanılabilir. İçinde yaratıcı drama ve oyun barındırır. Öğrenme, oyunla, aktif katılımı ve

deneyimleme ile en etkin şekilde gerçekleşir. Bu yüzden bu öğeleri barındıran beden müziğinin öğrenmede etkin bir araç olarak kullanılması doğru bir yaklaşım olabilir (t.y.).

Çoklu zekâya etkisi bulunan Orff, Dalcroze gibi hareket temelli müzik eğitim yöntemleri gibi beden müziğinin de bedeninin daha aktif kullanılmasıyla etkisinin artırılabilceğı ve müzik dışı etkinliklerde, öğrenmenin olduğı her alanda kullanımının, sürece katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Müziğin dille bir ortak noktası da şiir ve tekerlemelerdir. Hece, aruz gibi ritmik ve dolayısıyla müzikal ölçülerin yanı sıra müzikteki gibi formlar kullanılan şiir ve tekerlemeler, dil-müzik arasındaki bağı somut örnekleridir. Beden müziğı uygulamalarında sözcüklerin tartımlarının kullanımı doğru bir yaklaşım olacaktır (Bulut, 2011, s.14).

Sunal'a göre kişinin bir tek kendisinin sahip olduğı bir çalgısı vardır. Bu çalgı aleti de kendi bedenidir ve onu çalmaması kişinin yaşamındaki büyük bir eksikliktir. Çocuklar bedenlerinden sesler çıkarmaktan yeni bir şeyler denemekten, keşfetmekten çok hoşlanırlar. Birçok eğitim kitabında adı beden müziğı olarak geçmese de beden seslerinin kullanıldığı etkinlikler vardır. Bu etkinliklerin çocukların eğitime ve bedensel gelişimine katkıları vardır. Okuma yazmaya hazırlık olarak, eğlence aracı olarak, ritim çalışmasında, şarkı öğretiminde ve çalgıya başlamadan önce basamak olarak beden müziğinin kullanılması sürece katkı sağlayabilmektedir (t.y.).

Şimdiye kadar gerçekleştirilen projeler incelendiğinde beden müziğı eğitiminin çocuklara yalnızca müzikal anlamda değil, davranış gelişimi açısından da faydalı olabildiğı gözlenmiştir. Bu sebeple beden müziğinin okul eğitimi programlarında yer almasına yönelik çalışmalar anlam ve önem kazanmaktadır (Bulut, 2012, s.349).

Bulut, ülkemizde düzenlenen beden müziğı eğitimlerini talep eden kişi, grup ve kurumları incelendiğinde, müzik eğitimcileri, okul öncesi öğretmenleri, dansçılar, oyuncular, tiyatro yönetmenleri, müzik eğitimi veren kurslar, hareket ve yaşam atölyeleri düzenleyen merkezler, kolejler, yardım kuruluşları, anaokulları ve özel firmaların olduğunu söylemektedir. Bu gruplardan en çok çocuk ve müzik eğitimcilerinin ilgi ve katılım gösterdiği görülmüştür. Sayısı gittikçe artan bu talepler ve katılımlar göz önünde bulundurulduğunda, beden müziğinin, eğitmen eğitimi ve ulusal eğitim programlarında yer almasının gerekliliğini doğrular nitelikte olduğuna dikkat çekmektedir (2012, s.349).

Her birinin ortaya çıkış hikâyesi farklı olmakla beraber günümüzde halen kullanılan ya da kullanılmayan bazı beden müziği stilleri¹ şunlardır:

- Hambone
- İrlanda step dansı
- Clogging
- Gumboot dansı
- Gırtlak şarkıcılığı
- Flamenko
- Beat boxing
- Armpit (Koltuk altı) müziği (Bulut, 2011, s.29-45).

Hambone;

Diz ve göğse ritmik bir şekilde ellerle vurularak oluşturulan bir dans ve müzik türüdür. Bu stilde kişi oturduğu yerden sırasıyla, uyluk kemiğinin arka kısmına avuç içini, göğsüne avuç içini ve uyluk kemiğinin ön kısmına elinin tersini vurarak ritim çalar.

Ö. Bulut (kişisel iletişim, Nisan 10, 2010) 1700’lü yıllarda Kuzey Amerika’da Afrikalı kölelerin, ayaklanmalarda isyana çağrı aracı olarak davulların kullanıldığını söylemiştir. Davulların iletişim aracı olarak kullanılmasını engellemek amacıyla davullar yasaklanmış, köleler de bedenini çalmayı tercih etmişlerdir. Hambone isminin de köle sahiplerin kölelerine yemeleri için verdiği domuzun bacak kemiğinden geldiği düşünülmektedir.

İrlanda Step Dansı;

İrlanda’ya özgü, geleneksel bir danstır. Bu dansta biri yumuşak ya da sert olmak üzere iki çeşit ayakkabı kullanılır. Step dansında ayak ve bacak hareketleri ön plandadır. İrlanda dansında kollar fazla hareket etmez, adından da anlaşılacağı gibi dans, ayak hareketleriyle yapılır (İrlanda Step Dansı, 2019).

Step sözcüğünün Türkçe anlamı “adım”dır. Ancak İrlanda step dansı geleneğinde terim anlamı farklıdır. Step, 8 ölçülü müzik/dans cümlesidir. Her step, 8 vuruş içinde düzenlenmiş bir adım-topuk-burun sıralamasıdır. Ritmik dans figürlerinden ve ritim kalıplarından (steplerden) oluşur (Richens ve Haurin’den aktaran Bulut, 2011, s.34).

¹ Detaylı bilgi için M. Özgü Bulut’un “Beden Müziği ve Kalabalıklar” konulu sanatta yeterlik tezine bakınız.

İrlanda step dans figürleri, tercihen ahşap zemin üzerinde, adım, tekme ve ayak sürtme seslerinin duyulabileceği şekilde icra edilir. Bu halde icracı; hem dansçı, hem de yerde çaldığı ritimlerle solist müzisyen konumundadır. Step Dans bu özelliğiyle beden müziği çerçevesinde değerlendirilmektedir (Bulut, 2011, s.35).

Clogging;

Clogging tahta ayakkabılarla dans edilen, dans ederken de ayaklarla ritim çalınan bir stildir. “Clog” sözcüğü eski İrlanda-İskoç Kelt dili lehçesinde “zaman” anlamına gelir. Bu nedenle “clog dansı” topuğun zaman tuttuğu “zaman dansı”dır. Kökeni Roma ayinlerine dayanan, dansçıların çember şeklini aldığı ve saat hareketlerinin taklit edildiği “Clock Dance” (Saat Dansı) adı verilen bir dansın da Clogging üzerinde etki sahibi olduğu söylenmektedir (Bulut, 2011, s.38).

Gumboot Dansı;

Gumboot dansı adından da anlaşılacağı üzere lastik bot giyilerek yapılan bir ritim dansıdır. Bu stilde diz altına kadar uzanan lastik botu giyen kişi, botun boğazı kısımlarına, tabanına elleriyle vurarak ve ayaklarını yere vurarak ritim çalar.

Gumboot (Lastik Bot) dansı Afrika kökenli geleneklerden biridir. Witwaterstand altın madenlerinde çalışan yerli işçilerce Güney Afrika işçi sınıfı kültürünün bir parçası haline getirilmiştir. İşçiler, çalıştıkları madenlerde baskı ve zorbalığa maruz bırakılıyor, çalışırken konuşanlar cezalandırılıyordu. Bu durum onları yeni iletişim ve eğlence yolları bulmak zorunda bırakmıştı. Böylece güçlü ritim, şarkı ve dans gelenekleri oluşmuştur. Birkaç etnik grubun ve dilin bir arada var oluşu, işçilerin birliklerini ritim ve müzik dili yoluyla geliştirmelerinde etken olmuştur (Bulut, 2011, s.40).

Gırtlak Şarkıcılığı;

Farklı kaynaklarda adı khöömei, höömey, throat singing ve overtone singing olarak geçen, Moğolistan’da yaygın olarak kullanılan gırtlaktan değişik tınılarda ses çıkarılmasıyla müzik yapılan bir türdür.

Moğol ve Türk dillerini konuşan halklar tarafından bilinen bu gelenek, temel alınan bir bas sesin üzerine katılan bir melodi ile doğuşkanlarının (doğal armonikler) duyurulması esasına dayanmaktadır. Höömey bir şarkı söyleme şeklinden ziyade bir ses üretme biçimidir. Ses tellerinin birbirlerine çarptırılarak boğazın, ağız boşluğu ve kafanın bir rezonatör görevi görmesidir. (Shchurov’dan aktaran, Küçükdürüm, 2018, s.110).

Flamenko Palmas;

Flamenko, Güney İspanya'nın Endülüs bölgesine özgü ama bu bölgeyle sınırlı kalmamış bir müzik ve dans türüdür. 14.yy. sonrasında çingenelerin, Arapların, Yahudilerin ve toplumdışı bırakılmış Hristiyanların toplumun dış çevresinde kaynaşması sonucu meydana gelmiştir. Halklar problemlerini bir şekilde ifade etmek isterler. Bunu da müzik ve dans yoluyla yaparlar. Yıllarca zulüm gören, yoksulluk çeken, ezilen, güvenilmez görülen, basit işlerde, tarım ya da maden ocaklarında çalıştırılan çingeneler hırs, şefkat, özgürlük ruhu, isyan, sosyal kalıplaşmanın olmaması gibi kavramları ve duygularını Flamenko ile ifade ettiler. Flamenko'daki sert duruşlar, ifadeler hep bunların sonucudur.

Palmas, Flamenko müziğinde müziğin ritmine ve akışına göre dansçının alkış vurmasıdır. Palmas, dansçının şarkıyı ve dansı vurgulamasına yardımcı olur (Palmas, 2019).

Beatboxing;

Beatbox, dil, diş, dudak, damak, ses ve zaman zaman ellerin kullanılarak, bateride bulunan davul, trampet, tom tom, hihat ve zillerin seslerinin taklit edilmesidir. Bazı beatbox müzisyenlerinin ağızla ritim çalarken melodik ve efektif sesler çıkarabildikleri de görülmektedir.

Beatbox yaparken baterinin davulu için “p”, rimshot (kasnaklı trampet) için “k”, trampet için “psch”, hi-hat için “ts” ya da “f” sesleri kullanılabilir (Filz, 2009, s.28).

Armpit (Koltuk altı) Müziği;

Etiyopya'da ortaya çıkmış bir türdür. Bir elin avuç içini koltuk altına yerleştirip, diğer kolunu aşağı yukarı hareket ettirerek avuç içi ile koltuk altı arasında havanın sıkıştırılmasıyla ortaya çıkan sesle yapılan müziktir. Bu seslerle bir ritim oluşturularak şarkıların söylendiği yapılan araştırmalarda görülmüştür.

Beden müziğinin çalgısı beden, sesleri de beden sesleridir. Beden sesleri üretmek, ses çıkarmanın ilk basamağı ve sessel kimliği keşfetme yoludur. Beden sesleri bu müziğin temelidir. Bunun için beden seslerini tanımak ve tanımlamak önemlidir. Keith Terry, Doug Goodkin, Sandy Silva, Fernando Barba ve Tugay Başar'ın beden müziği eğitiminde beden seslerini tanımlamak için kullandığı “şak, tak, güm, pat” gibi hecelerden oluşan diller vardır. Stepçi Lila Patronio da bir iki step figürü gösterdiği sırada ayak seslerini *çi* ve *bum* heceleriyle, Sandy Silva ise tap, step, toe, chug heceleriyle anlatmıştır. Beden seslerinin

adlandırılması hareket sırasını anlatmak, akılda tutmak ve kaydetmek açısından kullanışlıdır (Bulut, 2011, s.45).

Beden müziği seslerini üretirken, vücudun çeşitli yerlerine değişik şekillerde vurulmasıyla farklı renklerde sesler elde edebiliriz. Bu renkleri keşfederken ve tanımlarken, çıkarılan sesin tınısına uygun isim vermek anlaşılması açısından önemlidir. Örneğin iki elin birbirine vurulmasıyla yapılan alkışın sesinin “Şak”, ayağın yere vurulmasıyla oluşan sesin “Bum” olarak isimlendirilmesi mantıklı gelmektedir. Müzikte “Do, re, mi”nin notalara verilen isimler olması gibi “Bum, şık, şak”da beden müziğinin notalarının isimleri olabilmektedir. Bu isimlendirmenin herkes için aynı şeyi ifade etmesi açısından gerekli olduğu düşünülmektedir.

Beden müziğinde notalara verilen isimler, müzikte olduğu gibi evrensel bir dille ifade edilememektedir. Melodik olmayan vurmali çalgıların notasyonunda da benzer bir durum karşımıza çıkmaktadır. Vurulan sesler tam olarak bir notayı ifade etmediği için, notaları algılamamız için konulan anahtarlar kullanılmadığı için ve vurmali çalgının ses çeşitliliğine göre bir, iki, üç, dört ya da beş dizek kullanılabildiği için notaya alan kişilerin tercihinin göre nota yerleri farklılık gösterebilmektedir. Notaya alan kişi, kitabın başında hangi işaretin neyi ifade ettiğini belirtir ve bütün kitap boyunca değişmeden uygulanır.

Beden müziği seslerinin notaya alınışında da benzer yollar kullanılmaktadır. Notaya alan kişi, kitap, metot ya da eserin başında hangi işaretin neyi ifade ettiğini belirtir. Örneğin, üçüncü çizgiye yazılan nota elle dize vurulacağını, birinci çizgiye yazılan nota ayağın yere vurulacağını ifade edebilir. Beden müziği dizek üzerinde gösterilmek istendiğinde seslerin frekansına uygun olarak kalından inceye doğru sıralanabilir. Notasyonla ilgili detaylı örneklere M. Özgü Bulut’un “Beden müziği ve kalabalıklar” konulu sanatta yeterlik tezinden ulaşılabilir.

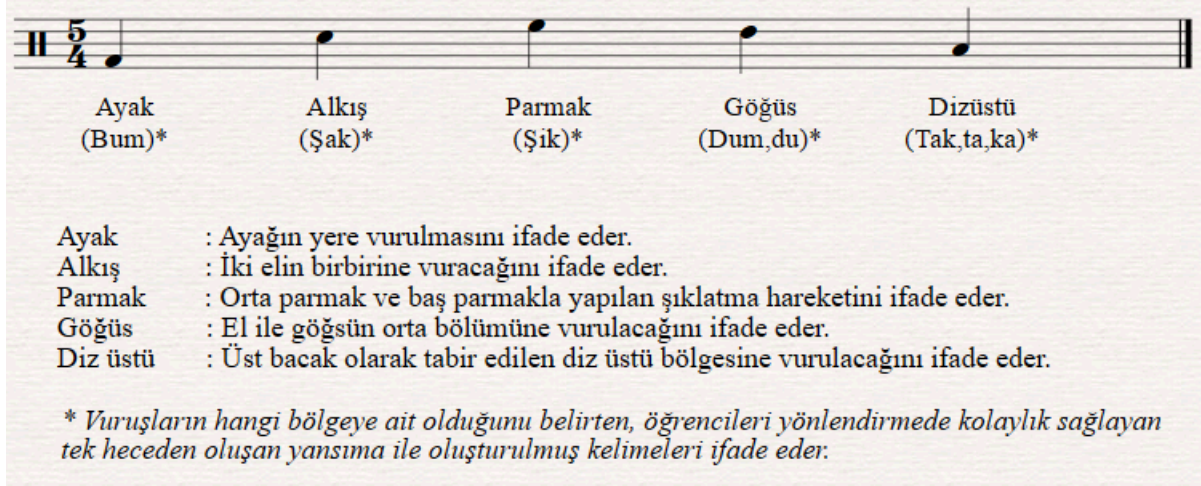
Bulut (2012), beden müziği etkinliklerini eğitsel, geleneksel, sanatsal, etkileşimli ve geleneksel olarak nitelendirmektedir. Eğitsel etkinlikler, çocuklara ve yetişkinlere okul ortamında özgüven, yaratıcılık, müzik bilgisi gibi davranışların kazandırılmasının hedeflendiği etkinliklerdir. Geleneksel etkinlikler, çeşitli toplulukların beden seslerini kullanarak ibadet, eğlence, başkaldırı, meditasyon ve benzeri amaçlarla tarih sürecinde geliştirdikleri geleneksel etkinlikleridir. Etkileşimli etkinlikler, bir ya da birkaç deneyimli beden müzisyeninin *Circle Mastering*, *Sound Painting* gibi adlar verilen yöntemlerle kaynaşma ya da eğlence amaçlı kalabalıkları yönetme, birlikte müzik yapma/yaptırma

etkinlikleridir. Sanatsal etkinlikler, kendi stilini yaratabilmiş, izleyicilerin beğenisini kazanmış, kabul görmüş beden müziği sanatçılarının konser, dinleti, gösteri, DVD, CD kayıt etkinlikleridir. Kişisel etkinlikler ise, tek başına ya da bir grupla bir araya gelip oyun amaçlı beden müziği yapma, keşfetme, eğlenme etkinlikleridir (s.350).

Bütün bu etkinlikler 2008 yılından bu yana uluslararası kapsamda her yıl düzenlenen beden müziği festivallerinde sergilenmektedir. Beden müziğinde kullanılan sesler ve isimlerde ortaya çıkan farklılıkları gözlemleyebilmek açısından bu etkinlikler öğretici olabilmektedir. Bu festivallere çok defa katılan Bulut'un beden seslerine ve sesleri ifade etmek için kullanılan hecelere ilişkin gözlem ve araştırmaları aşağıdaki şekildedir.

- Parmak şıklatma : Şık/Şıkı/Şik/Şiki
- El çırpma : Şak/Şek/Şok/Şik/Tik/Çak
- Ellerle göğüs : Dum/Duma
- Ellerle karın : Tok/Toko
- Ellerle diz üstü : Tak/Taka, Dag/Daga
- Ellerle kalça : Pat/Pata
- Ellerle dudak-gırtlak : Ko-ka
- Eller yanak : Po
- Ağız önünde eller şok : Kok
- Ayakla adım : Bum/Güm/Step
- Topuk : Heel/Ka
- Ayak tabanının ön kısmı : Tap/Çi
- Ayak kaydırma : Chug (2011, s.46-48).

Notaya alan kişi tarafından eser, kitap ya metot başında yer alan örnek yönerge aşağıdaki gibi olabilmektedir.

Şekil 1. Beden müziği notasyonuna ilişkin yönerge örneği.

Araştırma, koro ve beden müziği disiplinlerini bir arada bütünlük içinde kullanımına dikkat çekmektedir.

Araştırmacı, söylenen şarkıya ikinci bir parti olarak beden müziği motiflerini ekleyerek, şarkıya bağımlı ama tek başına da bir anlamı olan bir eşlik yaratmanın değişik bir bakış açısı olacağını, bu yöntemin çocuklara ve yetişkinlere birçok davranışın kazandırılmasında etkili bir yöntem olabileceğini düşünmektedir.

Bu araştırma ile müzik eğitiminin şarkı söyleme sürecinde farklı bir yöntem olarak beden müziğinin nasıl kullanılabileceğine odaklanılmıştır. Şarkı söylerken beden müziği kullanılmasına ilişkin örneklerin sergilenmesi ve şarkı söylemeye farklı bir bakış açısı kazandırılması amaçlanmıştır. Yapılan çalışmada beden, baterinin ya da darbukanın bir şarkıya eşlik yapması gibi söylenen bir şarkıya ritim çalgısı olarak eşlik edecektir.

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, sınırlılıkları, sayıtları ve tanımlarına yer verilecektir.

1.2. Problem Durumu

Türkiye’de, koro müziği yapan okullarda, mesleki ve özengen topluluklarda, sunumlarını geliştirmek, farklı bakış açıları ortaya koymak, eğlenmek-eğlendirmek ve daha birçok alt amaçlarla yeni yöntemler, yaklaşımlar kullanılmaktadır. Kaynak taraması sonucu, beden müziğinin şarkı söyletiminde kullanıldığı bir çalışmanın denenmediği görülmüştür. Bu sebeple yapılacak araştırmanın problem cümlesi “Eşlik çalgısı olarak bedenimiz şarkı

söylerken nasıl kullanılır?” şeklindedir. Araştırmanın problem cümlesinden yola çıkarak oluşturulan alt problemler aşağıda belirtilmiştir;

1. Müzik derslerinde beden müziği kullanımının öğrencilerin tartım yineleme başarısına olan etkisi nedir?
2. Beden müziği ile şarkı öğrenen çocukların müzik dersi sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Müzik derslerinde beden müziğinin kullanımına yönelik müzik eğitimcilerinin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, müzik eğitiminde yeni bir yaklaşım olarak düşünülen beden müziği yöntemi ile şarkı söylenmesinin kazanımlarını araştırmayı ve kullanımının yaygınlaştırılmasını amaçlanmaktadır.

Çalışmanın alt amaçlarını ise, birlikte söylemeyi kolaylaştırmak, koro çalışmasını, müzik derslerini eğlenceli hale getirmek, çocukların beden hareketlerini müzik eğitimine taşıyarak psiko-motor gelişimine katkı sağlamak, hareket eden, eğlenen bir toplum yaratmak, çocuklara/yetişkinlere özgüven kazandırmak, dünyada hızla büyüme sürecine giren beden müziğinin ülkemizde gelişimini sağlamak ve bunu eğitim dünyasına kazandırmak olarak sıralayabiliriz.

1.4. Araştırmanın Önemi

Araştırma, Türkiye’de şarkı öğretiminde sıklıkla kullanılmayan beden müziği yönteminin yaygınlaşmasına katkıda bulunması, koro ve beden müziğinin bileşkesi olarak ortaya çıkacak ilk çalışma olması, şarkı söyleme alışkanlığı olmayan çocukların müzikle olan ilişkisine destek olabilmesi ve müzikal donanıma sahip olmayan bireylere, birlikte müzik yapabilme şansını verebilmesi bakımından önemlidir. Ayrıca müzik eğitimcilerinin kullandıkları eğitim yöntemlerinde, beden müziğinden de beslenebilmelerine katkı sağlaması, kendi eğitim yöntemlerini oluştururken beden müziğini de kullanmalarını sağlayabilmesi açısından önemlidir.

1.5. Varsayımlar

1. Herkes, herhangi bir müzikal donanıma sahip olmadan da beden müziğini kullanarak bireysel ve toplu olarak müzik yapabilir.
2. Araştırma kapsamında kullanılan “Tartım Yineleme Başarı Formu”, “Şarkı Seçki Formu”, “Öğretmen Görüşleri Alma Formu” ve “Öğrenci Görüşleri Alma Formu” araştırmanın konusuna, amaçlarına ve problemlerin çözümüne uygundur.
3. Veri toplama araçları güvenilirlik ve geçerliğe sahiptir.
4. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilere, öntest ve sontest uygulanırken aynı şartlarda değerlendirme yapılmıştır.
5. Çalışma grubu öğrencileri “Öğrenci Görüşleri Alma Formu”nu içtenlikle yanıtlamışlardır.
6. Görüşlerine başvurulmuş müzik eğitimcileri, çalışma ile ilgili kendilerine yöneltilen sorulara içtenlikle cevap vermişlerdir.
7. Seçilen şarkılar ve düzenlenen beden müziği eşlikleri çalışma grubunun seviyesine uygundur.
8. Psiko-motor gelişim sürecinde sorunu olmayan herkes şarkı söylerken beden müziği yapabilir.
9. Müzik eğitiminde farklı yaklaşımlara ihtiyaç vardır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Araştırmada kullanılmak üzere uzmanlar tarafından seçilen 5 şarkı ile (belirlenen şarkılar yalnız eğitim amacıyla kullanılmıştır),
2. 2014-2015 eğitim öğretim yılında Van ili İpekyolu ilçesi Sempaş İlköğretim Okulu 5/A ve 5/D şubelerinde eğitim gören ve velileri tarafından izin verilen toplam 60 öğrenci ile,
3. 8 haftada gerçekleştirilen 8 çalışma ve toplam 320 dakikalık çalışma süresi ile,
4. Seçilen şarkıların, deney grubunda öğretimine yönelik yapılan video kaydı ile,
5. Uygulanan teknikle toplanan verilerle sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Araştırmada kullanılan terimler ve kavramlar, araştırmanın içeriğinde kullanıldıkları anlamları ile tanımlanmıştır.

Devinim: Hareket.

Eser: Araştırmada kullanılan şarkılar ve türküler.

Perküsyon: Vurmalı çalgılar.

Geleneksel yöntem: Öğrencilerin arka arkaya oturduğu, öğretmenin anlattıklarını dinlediği, müzik bilgilerinin ezberletildiği oyun ve doğaçlamanın kullanılmadığı aktarmacı ya da edilgin biçimde gerçekleşen eğitim yöntemi (Gürgen, 2009, s.1).

Karma yöntem: Araştırmacının sözlü görüşmeler yoluyla tespit ettiği, müzik eğitimcilerinin derslerinde kullandığı yöntemler olan oyun, devinim, söyleneni tekrar etme, düz anlatım gibi yöntemlerin karışık olarak kullanıldığı eğitim yöntemi.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, araştırmada kullanılan ölçme araçları, verilerin toplanması ile verilerin analizine ilişkin bilgiler verilmektedir.

2.1.Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemleri, verilerin toplanması, analizi ve alt problemler doğrultusunda birlikte kullanılmıştır.

Araştırmada nicel araştırma yöntemi gerçek deneme modellerinden öntest-sontest kontrol gruplu model kullanılmıştır.

Gerçek deneme modellerinin ortak özelliği birden çok grup olması, yansız atama ile oluşturulması ve bilimsel değeri en yüksek model olmalarıdır. Öntest-sontest kontrol gruplu modelde biri deney diğeri kontrol grubu olmak üzere iki grup bulunur. Her iki grupta da deneyden önce ve deneyden sonra ölçmeler yapılır (Karasar, 2012, s.97).

Tablo 1.

Öntest – Sontest Kontrol Gruplu Modelin Simgesel Görünümü

G ₁	R	O _{1.1}	X	O _{1.2}
G ₂	R	O _{2.1}		O _{2.2}

Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemi (24. Basım). Ankara: Nobel Akademik'den alınmıştır.

G ₁	: Deney Grubu
G ₂	: Kontrol Grubu
R	: Seçkisiz Atama
O _{1.1} , O _{2.1}	: Öntest Puanları
O _{1.2} , O _{2.2}	: Sontest Puanları
X	: Deneysel İşlem

Deneme modelleri, doğrudan araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verileri ürettiği ve neden sonuç ilişkileri belirlediği araştırma modelleridir. Tarama modellerinde var olan durum olduğu haliyle gözlemlenirken, deneme modellerinde araştırmacı gözlemlemek istediği verileri kendisi üretmek durumundadır (Karasar, 2012, 87).

“Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır” (Karasar, 2012:77).

Bu çalışmada tarama araştırması da kullanılmıştır. “Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) araştırması denir. Öğrencilerin kendisinin ders işleme yöntemleri hakkında ne düşündüklerini öğrenmek isteyen bir öğretmenin durumu...” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2012, s.14).

“Genel tarama, hemen her araştırmada izlenen “alanyazın” ya da “literatür” taraması olarak bilinen bir taramadır” (Karasar, 2012, 184).

Araştırmada kullanılacak eserler ve tartımların belirlenmesi sürecinde ilgili kaynaklar (kitaplar, broşürler, albümler vb.) taranmış, uygun görülenler veri toplama araçlarında değerlendirilmiştir. Bilimsel araştırmaların hepsinde kullanılan belgesel tarama yöntemlerinden genel tarama yöntemi araştırmada kullanılmıştır.

“Tarama araştırması, görüşme soruları, soru formları ya da testler gibi bir dizi araçla, bir grubun özelliklerini tanımlamayı içerir” (Büyüköztürk vd., 2012, s.33).

Öğrenci görüşleri alma formu verileri analiz edilirken nitel yöntemlerden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Daha önce betimsel analizi yapılan ve özetlenip yorumlanan veriler daha derinlemesine incelenir ve kavramsallaştırılır. Kavramsallaştırılan veriler mantıklı bir şekilde düzenlenir ve buna göre verileri ifade eden temalar saptanır. Yani içerik analizinde yapılan temel işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirip, içeriğinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkarıp düzenlemek ve bu sayede okuyucunun anlamasını sağlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.227).

Thomas, insanların nasıl yaşadıkları, davranış biçimlerini, tutumlarını, yaşam koşullarını tanımlamak üzere kişilere yöneltilen sorulardan oluşturulan bir araştırma aracı olarak anketi tanımlamıştır (aktaran Büyüköztürk vd., 2012, s.124).

Araştırmada veri toplamada etkin bir yöntem olarak anket kullanılmıştır. Öğrenci görüşleri, yorumlama ve listeleme tipi sorulardan oluşan açık uçlu sorularla alınmıştır. Öğretmen görüşleri ise likert tipi ölçekle yapılandırılmış dereceleme türünde sorularla alınmıştır.

Anketler kapalı uçlu ve açık uçlu sorular olmak üzere iki tip soru yöntemi ile hazırlanır. Açık uçlu sorulardan yorumlama sorularında belli bir konuyla ilgili kişiye soru yöneltilir ve altında bırakılan boşluğa içinden geldiği şekilde yansız ve ayrıntılı cevap vermesi istenir. Açık uçlu sorulardan listeleme sorularında ise kişiye yöneltilen sorunun maddeler halinde alt alta yazılması istenir (Büyüköztürk vd., 2012, s.127).

Anketler diğer veri toplama teknikleri olan gözlem ve görüşmeye göre çok daha büyük bir kitleye daha hızlı ulaşılmasına olanak sağlar. Anket ile görüşme ve gözleme göre daha uzak bölgelerdeki insanlara ulaşmak ve dönüş almak daha kolaydır (Büyüköztürk vd., 2012, s.124).

Tablo 2.

Araştırma Süreci

Deneysel Desen			
Deney Öncesi		Deney Süreci	Deney Sonrası
Kontrol Grubu	Tartım Yineleme Başarı Formu - Öntest	Karma Yaklaşımlar Çerçevesinde Uygulanan Müzik Eğitimi	Tartım Yineleme Başarı Formu - Sontest Öğrenci Görüşleri Alma Formu
Deney Grubu	Tartım Yineleme Başarı Formu - Öntest	Beden Müziği Yöntemi Çerçevesinde Uygulanan Müzik Eğitimi	Tartım Yineleme Başarı Formu - Sontest Öğrenci Görüşleri Alma Formu

2.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Van Valiliği ve Van İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan izinler doğrultusunda İpekyolu ilçesine bağlı Sempaş İlköğretim Okulu'nun 5/A ve 5/D şubelerinde eğitim gören 60 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 29 tanesi kontrol grubunu, 31 tanesi ise deney grubunu oluşturmaktadır.

2012 yılından itibaren eğitim sistemi 4+4+4 olarak uygulanmaya başlanmıştır. Müzik dersi 5. sınıftan itibaren müzik öğretmenleri tarafından yapılmaktadır. Öğrencilerin ilk kez müzik öğretmenleri ile bu dersi yapmaları, fiziki şartların uygun olması, müzik dersinin

müfredatta planlı olması nedenleriyle bu araştırma 5. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın, araştırmacı tarafından gerçekleştirilebileceği gün ve saatler okul yönetimine bildirilmiştir. Bu doğrultuda okul yönetimi dönem ders planında aynı gün müzik dersi olan 2 şubeyi belirlemiştir. Hangi şubenin kontrol ya da deney grubu olacağı kura yöntemi ile yansız bir biçimde belirlenmiştir. Öğrencilerin sayılarına ve cinsiyetlerine göre dağılımı aşağıdaki şekildedir.

Tablo 3.

Çalışma Grubu Öğrenci Sayısı ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
5/A Kontrol Grubu	11	18	29
5/D Deney Grubu	15	16	31

2.3. Veri Toplama Araçlarının Hazırlanması

Araştırma kapsamında ihtiyaç duyulan verileri toplamak amacıyla kullanılan çeşitli ölçme araçları ve deneysel işleme ilişkin bilgiler aşağıda alt başlıklar halinde sunulmuştur.

2.3.1. Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu

Okullarda müzik derslerinde genel müzik eğitimi ile birlikte çeşitli eserler öğrencilere öğretilmektedir. Araştırma kapsamında öğretilecek eserlerin belirlenmesi amacıyla hazırlanan formu yanıtlayan 52 müzik eğitimcisinin cinsiyet, meslekte çalışma süreleri ve çalıştıkları kurumlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 4.

“Şarkı Seçki Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kadın	33	63,46
Erkek	19	36,54
Toplam	52	100

Şarkı seçki formunu değerlendiren 52 müzik eğitimcisinin 33’ü kadın 18’i erkektir. Araştırmaya katılım gösteren eğitimcilerin çoğunluğunu yüzde 63,46 ile kadın eğitimciler oluşturmaktadır.

Tablo 5.

“Şarkı Seçki Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Bilgiler

	Ort.±S.S (Yıl)	En az-En Fazla (yıl)
Meslekte Çalışma Süresi (n=56)	9,56 ±7,63	[0,5-38]

Eğitimcilerim meslekte çalışma sürelerine ilişkin bilgiler verilirken 52 eğitimcinin çalışma süreleri analiz edilmiş ortalama süre olarak 9,56 yıl bulunmuştur. Eğitimcilerden en az çalışma süresine sahip olanı 6 ay, en fazla meslekte çalışma süresine sahip olanı 38 yıl olarak tespit edilmiştir. Araştırmada, meslekte çalışma süresi bakımından her seviyede eğitimcinin görüşüne başvurulmuştur.

Araştırmaya katılan müzik eğitimcileri, ülkemizin farklı şehirlerinde devlete ve özele bağlı anaokulu, ortaokul, Anadolu lisesi, güzel sanatlar lisesi, eğitim fakültesi, konservatuvar, sanat merkezleri, çocuk koroları gibi farklı eğitim kurumlarında görev yapan eğitimcilerdir. Bir müzik eğitimcisi ise İtalya’da görev yapmaktadır.

Tablo 6.

“Şarkı Seçki Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Çalıştıkları Kurumlara İlişkin Bilgiler

Kurum Cinsi	Sayı(n)	Yüzde (%)
Anaokulu	1	1,92
Ortaokul	27	51,93
Lise	10	19,23
Üniversite	10	19,23
Sanat Merkezi	1	1,92
Koro	3	5,77
TOPLAM	52	100

Özel ve devlete bağlı çeşitli kurumlarda çalışan eğitimcilerin çalıştıkları yaş gruplarının birbirinden farklı olduğu Tablo 6’da görülmektedir. Eğitimcilerin belirttiği kurumlar araştırmaya katıldığı 2014-2015 eğitim öğretim yılında çalıştıkları kurumlardır. Katılımcıların yarıdan fazlası (%51,93) araştırma grubu ile aynı yaş grubundaki öğrencilerle çalışmaktadır. Araştırmaya katılan eğitimcilerin mezun oldukları okullarda aldıkları eğitimler ve şimdiye kadarki meslek yaşantıları boyunca benzer yaş grubunda çalışmış olabilecekleri sebebiyle araştırma grubunun becerileri hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu düşünülmektedir.

“Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu” (EK-1) oluşturulurken eğitim müziği dağarcık kitaplarından “Okul Yolu Türkü Yolu”, “Şarkı Demeti”, “Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları”, “Kır Çiçekleri”, “Çocuk Şarkıları Dağarcığı-1” kitapları, 17. ve 18. Türkiye Korolar Şenliği’nde seslendirilen şarkıların yer aldığı broşürler taranmıştır. Kitaplarda sıklıkla yer alan, korolar şenliğinde çocuk korolarının dağarcığında sıklıkla yer verdikleri şarkı ve türküler belirlenmiş, araştırma kapsamında kullanılabilecek olanlar forma konulmuş ve ölçülerine göre gruplandırılmıştır.

“Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu” daha fazla eğitimciye daha hızlı bir şekilde ulaştırabilmek amacıyla “Google Drive Form” kullanılarak elektronik ortama aktarılmıştır. Müzik eğitimcilerine, kitle iletişim araçlarından yararlanarak araştırma ile ilgili bilgi mesajı gönderilmiş ve araştırmaya katılmak isteyip istemediği sorulmuştur. Herhangi bir seçim yapılmayarak olabildiğince çok sayıda eğitimciye ulaşılmaya çalışılmıştır. Daha sonra form araştırmaya katılmak istediğini belirten 52 eğitimciye elektronik posta yoluyla gönderilmiştir.

Araştırmada kullanılacak olan eserler belirlenirken görüşü alınan müzik eğitimcilerine kullanılacak yöntem olan beden müziği hakkında kısa bir açıklama yapılmıştır. “Şarkı Seçki Formu”nda 8 tane 2/4’lük, 5 tane 4/4’lük, 5 tane 6/8’lik, 6 tane 5/8’lik ve 5 tane 9/8’lik ölçüde olmak üzere toplam 29 eser bulunmaktadır. Eğitimcilerden, bu grupların her birinden uygun buldukları 2 eseri seçmeleri istenmiştir. En yüksek frekansa sahip 2 eserden biri seçilerek çalışma gruplarına uygulanmıştır. Eğitimcilerin uygun gördüğü eserlere ilişkin frekans ve yüzdelere aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 7.

Eğitimcilerin Seçtiği 2/4’lük Ölçüdeki Şarkılara İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri

	Eser Adı	Bestecisi	Yüzde(%)	(f)
2/4’lük Ölçüdeki Eserler	Pazara Gidelim	Muammer Sun	21	22
	Şap Şap Oyunu	Muammer Sun	16	17
	Hayvanlar	Saip Egüz	14	15
	Bakkal Tekerlemesi	Yalçın Tura	10	10
	Küçük Çalgıcılar	Der.:Muammer Sun	16	17
	Atlı Karınca	Muammer Sun	3	3
	Küçük Kardeş	Muammer Sun	7	7
	Mutluluk Şarkısı	Muammer Sun	13	13
	TOPLAM		100	104

52 eğitimcinin her birinin 2 seçim hakkı olduğu için toplam seçim frekans değeri 104'tür. 2/4'lük eserlerden tabloda da görüldüğü üzere “Pazara Gidelim” ile aynı frekansa sahip “Şap Şap Oyunu” ve “Küçük Çalgıcılar” en yüksek frekansa sahip olan şarkılar olarak tespit edilmiştir. Araştırmacı “Pazara Gidelim” şarkısını uygulama için seçmiştir. 2/4'lük ölçüdeki bu şarkının eğitimciler tarafından daha çok bilindiği ve uygulanabilir olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Tablo 8.

Eğitimcilerin Seçtiği 4/4'lük Ölçüdeki Eserlere İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri

	Eser Adı	Bestecisi	Yüzde(%)	(f)
4/4'lük Ölçüdeki Eserler	Sağ El İçeriye	Uyarlayan: Erol Aykan	25	26
	Baş Parmağım	Fransız Çocuk Şarkısı Uyarlama	22	23
	Süt İçtim	Kilis Yöresi	7	7
	Horozumu Kaçırdılar	Eskişehir Yöresi	26	27
	Hayvanlar Ne İster	Yalçın Tura	20	21
TOPLAM			100	104

4/4'lük ölçüdeki eserlerden, Tablo 8'de görüldüğü üzere “Sağ El İçeriye” şarkısı ile “Horozumu Kaçırdılar” türküsü en yüksek frekansa sahip olan eserler olarak tespit edilmiştir. Araştırmacı, bu şarkılardan “Sağ El İçeriye” şarkısının tartım, söz ve ezgisel unsurlarının beden müziği uygulaması açısından daha uygun olduğunu eğitimcilerle hemfikir olarak değerlendirmiş ve uygulamaya almıştır.

Tablo 9.

Eğitimcilerin Seçtiği 6/8'lik Ölçüdeki Eserlere İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri

	Eser Adı	Bestecisi	Yüzde(%)	(f)
6/8'lik Ölçüdeki Eserler	Vücudumuz	Saip Egüz	37	38
	Ey Güzeller	Sivas Yöresi	3	3
	Okula Başladık	Muammer Sun	21	22
	Atabarı	Artvin Yöresi	20	21
	Üç Elma	Saip Egüz	19	20
TOPLAM			100	104

6/8'lik ölçüdeki eserlerden, “Vücudumuz” şarkısı ile “Okula Başladık” şarkısı en yüksek frekansa sahip olan şarkılar olarak tespit edilmiştir. Araştırmacı bu şarkılardan “Vücudumuz” şarkısını uygulama için seçmiştir. Araştırmacı, en yüksek frekansa sahip

olan bu eserlerin her ikisinin de beden müziği uygulaması açısından uygun olduğu değerlendirilmiş en yüksek frekansa sahip olan şarkıyı deneysel sürece dâhil etmiştir.

Tablo 10.

Eğitimcilerin Seçtiği 5/8'lik Ölçüdeki Eserlere İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri

	Eser Adı	Bestecisi	Yüzde(%)	(f)
5/8'lik Ölçüdeki Eserler	Yemen Türküsü	Muş Yöresi	13	13
	Oy Trabzon	Trabzon Yöresi Türküsü	13	14
	Fincanı Taştan Oyarlar	Sivas Yöresi	11	11
	Vardar Ovası	Rumeli Türküsü	25	26
	Yurdumda	Mahir Dinçer	33	34
	Şu Dünyada Üç Şey Vardır	Orta Anadolu Türküsü	6	6
TOPLAM			100	104

5/8'lik ölçüdeki eserlerden, tabloda da görüldüğü üzere “Yurdumda” şarkısı ile “Vardar Ovası” türküsü en yüksek frekansa sahip olan eserlerdir. Araştırmacı bu eserlerden “Vardar Ovası” türküsünü uygulama için seçmiştir. Deneysel süreç içerisinde öğrencilere öğretilmeye başlanan “Vardar Ovası” türküsünün öğrenciler tarafından bilindiği, ancak doğru seslendirilmediği görülmüştür. Yöresel söyleme biçimlerinin yarattığı süslemeler ve tartımsal hataların çalışma sürecini sekteye uğratacağı ve zaman kaybına yol açacağı düşünülmekle “Vardar Ovası” türküsü uygulamadan çıkarılmış, yerine diğer yüksek frekansa sahip olan “Yurdumda” şarkısı uygulamaya dâhil edilmiştir.

Tablo 11.

Eğitimcilerin Seçtiği 9/8'lik Ölçüdeki Eserlere İlişkin Frekans ve Yüzde Bilgileri

	Eser Adı	Bestecisi	Yüzde(%)	(f)
9/8'lik Ölçüdeki Eserler	Dere Geliyor Dere	Kırklareli Yöresi	25	26
	İyilik Yap İyilik Bul	Muammer Sun	26	27
	Karga	Hasan Toraganlı	11	11
	Çayır Çimen Geze Geze	Isparta Yöresi	19	20
	Kızılıklar Oldu Mu?	Edirne Yöresi	19	20
TOPLAM			100	104

9/8'lik ölçüdeki eserlerden, “İyilik Yap İyilik Bul” şarkısı ile “Dere Geliyor Dere” türküsü en yüksek frekansa sahip olan eserler olarak tespit edilmiştir. Araştırmacı bu şarkılardan “Dere Geliyor Dere” türküsünü uygulama için seçmiştir. Her iki eserin de beden müziği uygulaması açısından uygun olduğu araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir. Yöre

çocuklarının “Dere Geliyor Dere” türküsünü severek söyleyeceği düşünülerek araştırmada tercih edilmiştir.

Formda eğitimcilere beden müziği ile ilgili çok kısa bilgi verildikten sonra yöntem hakkında ne derece bilgi sahibi oldukları hazırlanan 5’li likert tipi ölçekle belirlenmeye çalışılmıştır. “1- Hiç”, “2- Az”, “3- Kısmen”, “4- Büyük Ölçüde” ve “5- Tamamen” biçiminde puanlamaları istenmiştir. Eğitimcilerin yaptıkları derecelendirme aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 12.

Müzik Eğitimcilerinin “Beden Müziği Hakkında Bilgi Sahibi Misiniz? Ne Derece?” Sorusuna Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı (n)	Yüzde (%)
1-Hiç	2	3,85
2-Az	4	7,69
3-Kısmen	17	32,69
4-Büyük Ölçüde	13	25
5-Tamamen	16	30,77
Toplam	52	100

Verilen yanıtlardan araştırmaya katılan eğitimcilerinin çoğunun beden müziği ile ilgili bilgi sahibi olduğunu belirttiği görülmektedir. Sadece 2 eğitimci, yöntem hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Eğitimcilerin %30,77’sinin yöntem hakkında “Tamamen”, %25’inin “Büyük Ölçüde” bilgi sahibi olduklarını belirttiği, %44,23’ünün ise verdiği “Kısmen, Az, Hiç” yanıtlarıyla yeterli bilgiye sahip olmadıklarını belirttikleri görülmektedir.

Verilen yanıtlardan müzik eğitimcilerinin beden müziği ile bilgi sahibi olma derecelerinin yüksek olduğu gözükmemektedir. Ancak her eğitimcinin beden müziği ile ilgili neyi ne kadar bildiği ve yöntemin bütününe herkes için neyi ifade ettiğinin bilinmemesi sebebiyle bu durumun ne derece gerçeği yansıttığının farklı bir araştırma ile değerlendirilmesinin daha doğru olacağı düşünülmektedir.

Uygulama için eserler belirlendikten sonra araştırmacı, eserlerin ezgi ve sözlerinin ritmik yapısına bağlı olarak eserlerle uyumlu, aynı zamanda tek başına çalındığında da anlamlı ritmik bir bütünlüğü olan beden müziği eşlikleri tasarlamıştır. Bu eşliklere ilişkin partiler EK-2’de açıklamalı olarak gösterilmiştir. Tasarlanan beden müziği eşliklerinde,

öğrencilerin hazırbulunuşluk durumlarına göre araştırma sürecinde değişiklikler yapılmıştır.

2.3.2. Tartım Yinelemede Başarı Formu (Öntest-Sontest)

Öntest-sontest kontrol gruplu yapılan 8 haftalık çalışma sürecinde deney grubunda kullanılan beden müziği öğretim tekniklerinin ve kontrol grubunda kullanılan karma eğitim yöntemlerinin, öğrencilerin ritmik başarı düzeyinde anlamlı bir farklılık yaratıp yaratmadığı ölçülmek istenmiştir. Bu sebeple “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu” (EK-3) hazırlanmış, deney öncesi ve sonrası öğrencilere uygulanmıştır.

Form oluşturulurken eğitim müziği şarkılarında yer alan ritim kalıpları incelenmiştir. Daha sonra ritim kalıpları karışık bir şekilde kullanılarak farklı zorluk derecelerine sahip 4/4'lük, 5/8'lik ve 9/8'lik ölçülerde yeni ritim kalıplarının bulunduğu bir havuz oluşturulmuştur.

Oluşturulan tartım havuzunda 16 tane 4/4'lük, 5 tane 5/8'lik ve 5 tane 9/8'lik ölçülerde olmak üzere 26 ritim kalıbı bulunmaktadır. Araştırmacı, 5. sınıf öğrencilerine uygunluğunun ön denemesini yapmak üzere aynı ilde, deney ve kontrol grupları ile benzer demografik özelliklere sahip öğrencileri olan, farklı okulda görev yapan iki müzik öğretmeninden, 26 ritim kalıbından oluşan bu formu öğrencilerine uygulamaları istenmiştir.

Uygulama öncesi tartımların tempoları, vuruluş şekli, nasıl yineleneyeceği ve vuruş gürlüğü konularında dikkat edilecek noktalar öğretmenlere hatırlatılmıştır. Öğretmenler bir hafta boyunca kendi okullarındaki 5. sınıf öğrencilerine tartımları yinelemeli bir şekilde uygulamışlardır.

Öğretmenler ilk uygulamalarında bazı ritim kalıplarının öğrenciler tarafından tam olarak algılanamadığını, bazılarının zorluk derecelerinin yüksek olduğunu, kimi ritim kalıplarının ise öğrenciler tarafından çok kolay yapılabildiğini belirtmişlerdir. Dersin sonlarında tekrar uygulama yapıldığında öğrencilerin aynı ritim kalıplarını tekrarlamada daha başarılı olduklarını belirttiler. Tartımların çoğunun öğrencilerin seviyesi için uygun olduğu, bazı tartımların ise eğitimle geliştirilebilir olduğu her iki öğretmenin de birbirinden habersiz ortak görüşleri olarak araştırmacıya aktarılmıştır. İki eğitimcinin de uygulamalı olarak değerlendirildiği “Tartım Yenilemede Başarı Formu”nun öğrencilerin seviyesine uygun olduğuna ilişkin görüşlerini belirtmesi formun kapsam geçerliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Kapsam geçerliği, testi oluşturan soruların ölçülmek istenen tanımlanmış davranış bütününe ölçmede ne derece temsil ettiğine, örneklediğine ilişkindir. Kapsam geçerliğini incelemede kullanılan en mantıklı yollardan biri, uzmanların görüşünü almaktır. Uzmardan beklenen, testin taslak formunda yer alan soruların uygunluğunu, ölçülmek istenen davranışlar bakımından değerlendirmektir (Büyüköztürk vd., 2012, s.117).

Daha fazla eğitimcinin görüşünü alabilmek ve son şeklini verebilmek amacıyla formun başına bir açıklama yazılarak yeniden düzenlenmiştir. “Tartım Yineleme Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nun açıklama kısmında müzik eğitimcilerine, tez konusu, çalışma grubu, çalışma süresi, tartımların öğrencilere ne şekilde uygulanacağına ilişkin bilgiler verilmiştir. Formda yer alan tartımların 5. sınıf öğrencilerine uygulanabilirliğinin ne derece uygun olduğunu, 5’li likert tipi ölçekte “1-Uygun Değil”, “2-Az Uygun”, “3-Uygun”, “4-Oldukça Uygun” ve “5-Çok Uygun” biçiminde puanlamaları istenmiştir.

“Tartım Yineleme Başarı Kapsam Geçerliği Formu” daha fazla eğitimeye daha hızlı bir şekilde ulaşabilmek amacıyla “Google Drive Form” kullanılarak elektronik ortama aktarılmıştır. Müzik eğitimcilerine, kitle iletişim araçlarından yararlanarak araştırma ile ilgili bilgi mesajı gönderilmiş ve araştırmaya katılmak isteyip istemediği sorulmuştur. Herhangi bir seçim yapılmayarak olabildiğince çok sayıda eğitimeye ulaşmaya çalışılmıştır. Daha sonra form araştırmaya katılmak istediğini belirten 51 eğitimeye elektronik posta yoluyla gönderilmiştir.

51 müzik eğitimcisinin görüşüne sunulan “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu değerlendiren eğitimcilerin cinsiyet, çalıştıkları kurumlar, meslekte çalışma sürelerine ilişkin bilgiler ve yaptıkları değerlendirmeler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 13.

Araştırmaya Katılan Müzik Eğitimcilerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kadın	36	70,59
Erkek	15	29,41
Toplam	51	100

“Kapsam Geçerliği Formu”nu 36’sı kadın, 15’i erkek 51 eğitimci değerlendirmiştir. Eğitimcilerin büyük çoğunluğunun %70,59 ile kadın eğitimcilerden oluştuğu görülmektedir.

Eğitimciler, ülkemizin farklı şehirlerinde devlete ve özele bağlı anaokulu, ortaokul, Anadolu lisesi, güzel sanatlar lisesi, eğitim fakültesi, konservatuvar, çocuk koroları, müzik kursları gibi farklı eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerdir. Bir müzik eğitimcisi ise İtalya’da görev yapmaktadır.

Eğitimciler, uzmanlık alanlarını müzik öğretmeni olarak belirtmişlerdir. Bazıları ek olarak koro, şan, piyano, çello, keman, gitar, flüt, bestecilik ve Orff eğitimciliğini uzmanlık alanı olarak belirtmişlerdir.

Tablo 14.

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Çalıştıkları Kurumlara İlişkin Bilgiler

Kurum Cinsi	Sayı	Yüzde (%)
Anaokulu	1	1,96
Ortaokul	31	60,78
Lise	7	13,73
Üniversite	9	17,65
Sanat Merkezi	1	1,96
Koro	2	3,92
TOPLAM	51	100

Yukarıdaki tabloda eğitimcilerin %60,78’inin ortaokul, geriye kalan %39,22’sinin ise diğer kurumlarda çalıştıkları görülmektedir. Eğitimcilerin büyük çoğunluğu çalışma grubuyla aynı yaş grubundaki çocuklarla çalıştıklarını belirtmişleridir. Belirtilen kurumlar 2014-2015 eğitim öğretim yılında eğitimcilerin çalıştıkları kurumlardır.

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”na verilen yanıtlar ve puan ortalamaları aşağıdaki şekildedir.

Tablo 15.

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu” Uzman Görüşleri

Tartımlar		Derece					Uzman Sayısı (n)	Ort. Puan
		Çok Uygun (5)	Oldukça Uygun (4)	Uygun (3)	Az Uygun (2)	Uygun Değil (1)		
4/4'lük Ölçüdeki Tartımlar	Tartım 1	43	6	1	1	0	51	4,784
	Tartım 2	44	6	0	1	0	51	4,824
	Tartım 3	29	16	3	2	1	51	4,373
	Tartım 4	23	16	7	5	0	51	4,118
	Tartım 5	24	15	6	4	2	51	4,078
	Tartım 6	13	15	14	6	3	51	3,569
	Tartım 7	10	14	14	11	2	51	3,373
	Tartım 8	12	17	12	5	5	51	3,510
	Tartım 9	10	14	14	8	5	51	3,314
	Tartım10	6	8	13	11	13	51	2,667
	Tartım 11	10	20	10	3	8	51	3,412
	Tartım 12	9	21	11	6	4	51	3,490
	Tartım 13	16	21	9	4	1	51	3,922
	Tartım 14	11	27	9	3	1	51	3,863
	Tartım 15	12	22	9	7	1	51	3,725
	Tartım 16	6	12	18	9	6	51	3,059
5/8'lük Ölçüdeki Tartımlar	Tartım 17	8	19	17	5	2	51	3,510
	Tartım 18	5	7	14	13	12	51	2,608
	Tartım 19	7	11	17	9	7	51	3,039
	Tartım 20	6	7	14	7	17	51	2,569
	Tartım 21	4	7	10	15	15	51	2,412
9/8'lük Ölçüdeki Tartımlar	Tartım 22	10	18	8	9	6	51	3,333
	Tartım 23	3	7	10	15	16	51	2,333
	Tartım 24	4	4	8	13	22	51	2,118
	Tartım 25	2	9	10	12	18	51	2,314
	Tartım 26	8	12	14	7	10	51	3,020

Ortaokul kurumlarında çalışan eğitimcilerle diğer eğitimcilerin verdikleri yanıtların anlamlı bir farklılık yaratıp yaratmadığı aşağıdaki tablo ile açıklanmıştır.

Tablo 16.

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Ortaokul Eğitimcilerinin Diğer Eğitimcilerin Yanıtlarıyla Karşılaştırılması

Tartımlar	Z	p
Tartım 1	-0,657	0,511
Tartım 2	-0,162	0,872
Tartım 3	-0,501	0,617
Tartım 4	-0,155	0,877
Tartım 5	-1,221	0,222
Tartım 6	-0,179	0,858
Tartım 7	-1,312	0,189
Tartım 8	-1,424	0,151
Tartım 9	-1,299	0,194
Tartım 10	-0,129	0,898
Tartım 11	-0,151	0,880
Tartım 12	-1,282	0,200
Tartım 13	-1,388	0,165
Tartım 14	-0,907	0,364
Tartım 15	-0,560	0,576
Tartım 16	-2,335	0,020
Tartım 17	-1,337	0,181
Tartım 18	-0,248	0,804
Tartım 19	-1,470	0,141
Tartım 20	-1,147	0,251
Tartım 21	-0,617	0,537
Tartım 22	-1,624	0,104
Tartım 23	-0,809	0,419
Tartım 24	-0,600	0,548
Tartım 25	-0,940	0,347
Tartım 26	-0,672	0,502

$p < 0,05$

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu değerlendiren eğitimcilerin büyük çoğunluğunu ortaokulda çalışan eğitimciler oluşturmaktadır. Verilen yanıtlarda yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere eğitimcilerin ortaokulda ya da diğer kurumlarda çalışmasının soruların değerlendirilmesinde genel olarak anlamlı bir fark yaratmadığı görülmektedir. Tabloya göre ortaokul eğitimcileri ve diğer eğitimcilerin yanıtları karşılaştırıldığında tartım 16 haricinde gruplar arasında farklılık yoktur ($p > 0,05$).

Formda yer alan 26 tartımın uygulama sürecini uzatacağı, bunun da değerlendirmeye alınan çocuğun teste odaklanmasını olumsuz yönde etkileyeceği ve dolayısıyla da değerlendirmenin doğru sonuçlar vermeyebileceği düşünülmektedir. Bu sebeple düşük puanlı, yüksek puanlı ve benzer davranışları ölçen tartımlar formdan çıkarılmış, tartım

sayısı 10'a düşürülmüştür. Tartım sayısı 10'a düşürüldükten sonra, daha önce kapsam geçerliğini uygulamalı şekilde değerlendiren eğitimcilerin görüşü tekrar alınmış ve yeni formun da öğrencilere uygun olduğu görüşü alınmıştır. Tartım sayısının azaltılmasıyla araştırmada kullanılmasına karar verilen “Tartım Yineleme Başarı Formu” (EK-4)’na müzik eğitimcileri tarafından yapılan değerlendirmeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 17.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Uzman Görüşleri

Tartımlar		Derece					Uzman Sayısı (n)	Ort. Puan
		Çok Uygun (5)	Oldukça Uygun (4)	Uygun (3)	Az Uygun (2)	Uygun Değil (1)		
4/4'lük Ölçüdeki Tartımlar	Tartım 4	23	16	7	5	0	51	4,118
	Tartım 6	13	15	14	6	3	51	3,569
	Tartım 8	12	17	12	5	5	51	3,510
	Tartım 12	9	21	11	6	4	51	3,490
	Tartım 13	16	21	9	4	1	51	3,922
	Tartım 14	11	27	9	3	1	51	3,863
5/8'lik Ölçüdeki Tartımlar	Tartım 18	5	7	14	13	12	51	2,608
	Tartım 20	6	7	14	7	17	51	2,569
9/8'lik Ölçüdeki Tartımlar	Tartım 22	10	18	8	9	6	51	3,333
	Tartım 25	2	9	10	12	18	51	2,314

Uygulamada kullanılmasına karar verilen 10 tartıma verilen yanıtların, eğitimcilerin çalıştıkları kurumlara göre değişkenlik gösterip göstermediği aşağıdaki tablo ile gösterilmiştir.

Tablo 18.

“Tartım Yinelemede Başarı Formu”nu Değerlendiren Ortaokul Eğitimcilerinin Diğer Eğitimcilerin Yanıtlarıyla Karşılaştırılması

Tartımlar	Z	p
Tartım 4	-0,155	0,877
Tartım 6	-0,179	0,858
Tartım 8	-1,424	0,151
Tartım 12	-1,282	0,200
Tartım 13	-1,388	0,165
Tartım 14	-0,907	0,364
Tartım 18	-0,248	0,804
Tartım 20	-1,147	0,251
Tartım 22	-1,624	0,104
Tartım 25	-0,940	0,347

p<0,05

Yukarıdaki tabloda ortaokul eğitimcileri ile diğer kurumlarda çalışan eğitimcilerin seçilen tartımlara verdiği yanıtlar karşılaştırılmıştır. Tabloya göre ortaokul eğitimcileri ile diğer eğitimcilerin verdiği yanıtlarda anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0,05$). Bütün eğitimciler seçilen tartımlara benzer yanıtlar vermişlerdir.

Tablo 19.

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Bilgiler

	Ort.±S.S (Yıl)	En az-En Fazla (yıl)
Meslekte Çalışma Süresi (n=51)	9,56 ±7,97	[0,5-38]

Eğitimcilerim meslekte çalışma sürelerine ilişkin bilgiler verilirken 51 eğitimcinin çalışma süreleri analiz edilmiş ortalama süre olarak 9,56 yıl bulunmuştur. Eğitimcilerin çalışma süreleri 6 ay ile 38 yıl arasında değişmektedir. Araştırmada, meslekte çalışma süresi bakımından her seviyede eğitimcinin görüşüne başvurulmuştur.

Tablo 20.

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Detaylı Bilgiler

Meslekte Çalışma Süresi	Sayı(n)	Yüzde (%)
Grup 1 (9,56 yıl ve daha az)	33	64,70
Grup 2 (9,56 yıldan fazla)	18	35,30
Toplam	51	100

Çalışma sürelerinin farklı olmasının eğitimcilerin görüşleri üzerinde bir etkisinin olup olmadığını incelemek amacıyla ortalama çalışma süresinin üzeri ve altında olacak şekilde iki grup oluşturulmuştur. Tablo 20’de gösterildiği üzere Grup 1 (n=33), ortalama 9,56 yıl ve altındaki bireyleri temsil ederken, Grup 2(n=18), ortalama 9,56 yıl üzerinde çalışma süresi olan bireyleri göstermektedir.

Tablo 21.

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Yanıtlarının Meslekte Çalışma Sürelerine Göre Karşılaştırılması

Tartımlar	Z	p
Tartım 1	-1,061	0,289
Tartım 2	-0,512	0,609
Tartım 3	-1,401	0,161
Tartım 4	-2,435	0,015
Tartım 5	-1,703	0,089
Tartım 6	-3,229	0,001
Tartım 7	-2,936	0,003
Tartım 8	-1,661	0,097
Tartım 9	-1,864	0,062
Tartım 10	-2,627	0,009
Tartım 11	-2,516	0,012
Tartım 12	-1,846	0,065
Tartım 13	-2,085	0,037
Tartım 14	-2,069	0,039
Tartım 15	-1,601	0,109
Tartım 16	-1,346	0,178
Tartım 17	-1,728	0,084
Tartım 18	-2,188	0,029
Tartım 19	-2,091	0,037
Tartım 20	-1,650	0,099
Tartım 21	-1,658	0,097
Tartım 22	-1,659	0,097
Tartım 23	-1,795	0,073
Tartım 24	-1,798	0,072
Tartım 25	-1,717	0,086
Tartım 26	-1,525	0,127

p<0,05

Tabloda görüldüğü üzere tartımlara verilen yanıtların meslekte çalışma süresi bakımından anlamlı bir fark yaratıp yaratmadığı incelendiğinde 4, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 18 ve 19. tartımda anlamlı bir fark olduğu gözlenmiştir (p<0,05). Bunlar dışındaki tartımlara verilen yanıtlar, meslekte çalışma süresi bakımından bir farklılık göstermemiştir.

Tablo 22.

“Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Yanıtlarının Meslekte Çalışma Sürelerine Göre Karşılaştırılması Sonucu Anlamlılık Gösteren Tartımlara İlişkin Bilgiler

Tartımlar	Meslekte Çalışma Süresi (Yıl)	
	9,56 ve Altı Ort.±S.S	9,57 ve Üstü Ort.±S.S
Tartım 4	3,85±1,093	4,61±0,502
Tartım 6	3,18±1,185	4,28±0,752
Tartım 7	3,03±1,159	4,00±0,840
Tartım 10	2,30±1,262	3,33±1,237
Tartım 11	3,06±1,413	4,06±0,802
Tartım 13	3,70±1,075	4,33±0,686
Tartım 14	3,67±0,957	4,22±0,647
Tartım 18	2,33±1,190	3,11±1,278
Tartım 19	2,79±1,166	3,50±1,249

Tablo 22’de meslekte çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık gözlenen tartımlara verilen yanıtların ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Tabloya göre meslekte çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık gözlenen bütün tartımların ortalamalarına bakıldığında meslekte çalışma süresi 9,56 yıldan fazla olan eğitimcilerin bu tartımların 5. sınıf öğrencilerine uygunluğunu daha yüksek puanlarla değerlendirdikleri görülmektedir. Başka bir ifadeyle meslekte çalışma süresi daha fazla olan eğitimcilerin bu tartımları daha uygulanabilir buldukları söylenebilir.

Belirlenen tartımlar, kontrol ve deney gruplarına 8 haftalık çalışma öncesinde ve sonrasında, uygulanmıştır.

Araştırmacının çaldığı tartımlar öğrenciler tarafından tekrar edilecektir. Tartımlar görüntülü olarak kaydedilerek, bütün öğrencilerin gürlük, tempo vb. öğeleri aynı şekilde dinlemesi sağlanmıştır. Araştırmacı tarafından çalınan tartımlar arasında öğrencilerin tartımı yineleyebileceği süre kadar boşluk bırakılmıştır. Yapılan bu hazırlıklar videoya kaydedilerek öğrencilere bilgisayar ekranından izletilmiştir. Uygulama şartlara en uygun ortamda yapılmıştır. Her öğrenciye teste başlamadan önce yapılması gerekenler açıklanmış, kısa bir örnekle pekiştirilmiş daha sonra uygulaması istenmiştir. Araştırmacı ve diğer puanlayıcıların testi daha sonra izleyerek değerlendirebilmesi için, öğrenciler uygulama sırasında video kaydına alınmışlardır.

Deney grubunda beden müziğinin kullanıldığı, kontrol grubunda ise karma yöntemlerin kullanıldığı bir çalışma yapılmış ve belirlenen beş şarkı öğretilmiştir. 8 haftalık çalışma

sonunda öğrencilerin tartım yineleme becerisinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirleyebilmek için aynı test aynı şekilde tekrar uygulanmıştır.

Kontrol ve deney gruplarındaki öğrencilerin bazıları, sürekli devamsızlık yapması, öntest ve sontestin uygulandığı günlerde okulda bulunmaması sebebiyle değerlendirmeye alınamamıştır. Kontrol grubunda yer alan 29 öğrencinin 21'inin, deney grubunda yer alan 31 öğrencinin 26'sının hem öntesti hem de sontesti yapılabilmektedir. Bu öğrenciler dışında yer alan öğrencilerin test sonuçları, yapılan analizlerde değerlendirmeye alınmamıştır.

Öntest uygulama tarihi: 23-30 Mart 2015

Sontest uygulama tarihi: 9-12 Haziran 2015

Öğrencilerin öntest ve sontestlerdeki başarımları, test sırasında yapılan video kaydı kullanılarak 3 puanlayıcı tarafından değerlendirilmiştir. Araştırmacı ve puanlayıcıların verdiği puanların güvenilirliği ve puanlayıcılar arasındaki uyum istatistik yöntemlerle analiz edilmiştir. Yapılan analizler ve analizlere ilişkin sonuçlar aşağıdaki tablolarla açıklanmıştır.

Tablo 23.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Kontrol Grubu Öntest Sonuçlarına Göre Puanlayıcılar Arası Korelasyon Matrisi

	Araştırmacı	Puanlayıcı 1	Puanlayıcı 2	Puanlayıcı 3
Araştırmacı	1,000	,974	,967	,958
Puanlayıcı 1	,974	1,000	,972	,980
Puanlayıcı 2	,967	,972	1,000	,973
Puanlayıcı 3	,958	,980	,973	1,000

Tablo 24.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Kontrol Grubu Sontest Sonuçlarına Göre Puanlayıcılar Arası Korelasyon Matrisi

	Araştırmacı	Puanlayıcı 1	Puanlayıcı 2	Puanlayıcı 3
Araştırmacı	1,000	,972	,979	,961
Puanlayıcı 1	,972	1,000	,976	,980
Puanlayıcı 2	,979	,976	1,000	,970
Puanlayıcı 3	,961	,980	,970	1,000

Yukarıda Tablo 23 ve Tablo 24’te, puanlayıcılar arası korelasyon matrisi görülmektedir. Kontrol grubunda öntest ve sontestte puanlayıcılar arası en düşük korelasyon değeri 0,958, en yüksek korelasyon değeri 0,980 çıkmıştır. Araştırmacı ile Puanlayıcıların öntest

korelasyon değerleri “Çok Yüksek” çıkmıştır. Bu değerler puanlayıcıların birbiriyle uyumlu, aynı doğrultuda puanlama yaptığını göstermektedir.

Korelasyon analizi iki ya da daha fazla değişken arasında bir ilişkinin olup olmadığını, ilişki varsa bu ilişkinin şiddetini ortaya koyan bir istatistiki analizdir. Korelasyon kat sayılarında 0,00 ile 0,25 arası değer “çok zayıf”, 0,26 ile 0,49 arası değer “zayıf”, 0,50 ile 0,69 arası değer “orta”, 0,70 ile 0,89 arası değer “yüksek”, 0,90 ile 1,00 arası değer ise “çok yüksek” olduğu ifade edilir (Spss Korelasyon Analizi, 2019).

Tablo 25.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Deney Grubu Öntest Sonuçlarına Göre Puanlayıcılar Arası Korelasyon Matrisi

	Araştırmacı	Puanlayıcı 1	Puanlayıcı 2	Puanlayıcı 3
Araştırmacı	1,000	,959	,911	,870
Puanlayıcı 1	,959	1,000	,922	,906
Puanlayıcı 2	,911	,922	1,000	,939
Puanlayıcı 3	,870	,906	,939	1,000

Tablo 26.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Deney Grubu Sontest Sonuçlarına Göre Puanlayıcılar Arası Korelasyon Matrisi

	Araştırmacı	Puanlayıcı 1	Puanlayıcı 2	Puanlayıcı 3
Araştırmacı	1,000	,964	,948	,911
Puanlayıcı 1	,964	1,000	,945	,943
Puanlayıcı 2	,948	,945	1,000	,924
Puanlayıcı 3	,911	,943	,924	1,000

Yukarıdaki Tablo 25 ve Tablo 26’da, puanlayıcılar arası korelasyon matrisi görülmektedir. Deney grubunda öntest ve sontestte puanlayıcılar arası en düşük korelasyon 0,870, en yüksek korelasyon 0,959 çıkmıştır. Araştırmacı ile Puanlayıcı 3’ün öntest korelasyon değeri “Yüksek” çıkmış, diğer bütün korelasyon değerleri “Çok Yüksek” çıkmıştır. Bu değerler puanlayıcıların birbiriyle uyumlu, aynı doğrultuda puanlama yaptığını göstermektedir.

Tablo 27.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Güvenirlik Analizi

	Puanlama Sayısı	Cronbach’s Alpha
Kontrol Grubu Öntest	4	,993
Kontrol Grubu Sontest	4	,992
Deney Grubu Öntest	4	,978
Deney Grubu Sontest	4	,984

Öntest ve sontestlerden elde edilen veriler Cronbach’s Alpha testiyle değerlendirilmiş ve Cronbach’s Alpha değeri en düşük 0,978, en yüksek 0,993 bulunmuştur. Bu değer istatistiksel olarak yüksek güven aralığında kabul edilmekte olup, araştırma için yeterli görülmüştür.

Cronbach’s Alpha iç tutarlık katsayısının 0.80 ile 1.00 aralığında olması, ölçme aracının yüksek derecede güvenilir olduğu anlamını taşımaktadır (Kalaycı, 2010, s.405).

2.3.3. Öğrenci Görüşleri Alma Formu

Araştırmacı tarafından, araştırmanın ikinci alt probleminin çözümüne yönelik olarak, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin eğitim sürecine ilişkin görüşlerinin belirlenebilmesi için, 6 açık uçlu sorudan oluşan “Öğrenci Görüşleri Alma Formu” (EK-5) oluşturulmuştur.

Oluşturulan formda yer alan sorular 3 alan uzmanı ve 1 Türk dili uzmanı tarafından incelenmiş, gerekli düzeltmeler yapılarak forma son şekli verilmiştir.

Oluşturulan form, 8 haftalık eğitimin sonunda öğrencilere uygulanmıştır. Öğrencilerin formdaki sorulara yanıt verirken içlerinden geldiği şekilde yanıtlamaları özellikle hatırlatılmıştır.

Öğrenci görüşlerinin alındığı gün, deney grubundan 4 öğrenci ve kontrol grubundan 6 öğrenci okula gelmediği için görüşleri alınamamıştır.

2.3.4. Öğretmen Görüşleri Alma Formu

Deney ve kontrol gruplarıyla, iki farklı yöntemle 8 haftalık bir ders süreci geçirilmiştir. Eğitimcilerin yapılan etkinliklerin kazanımları, şarkıların beden müziği eşliğiyle birlikte

söylenmesi ve yöntemle ilgili görüşlerinin alınabilmesi amacıyla “Öğretmen Görüşleri Alma Formu” (EK-6) oluşturulmuştur.

Deney ve kontrol gruplarıyla yapılan bütün dersler ve diğer etkinlikler görüntülü olarak kaydedilmiştir. Deney grubuyla yapılan çalışma ile ilgili eğitimcilerin görüşleri alınacağı için bu formda kullanılacak görüntüler deney grubuna aittir.

8 haftaya ait 8 tane görüntü kaydı vardır. Öncelikle her bir haftaya ait görüntü kaydı, derste yapılan etkinlik türüne göre küçük parçalara ayrılmıştır. 8 tane ders kaydına da ayrı ayrı bu işlem gerçekleştirildikten sonra aynı türden etkinliğe ait kayıtlar birleştirilerek sınıflandırılmış ve kayıtlar buna göre ayrıştırılmıştır. Daha sonra ayrıştırılan etkinlik kayıtlarından etkinliği en doğru şekilde ifade edenler seçilmiştir. Seçilen bütün kayıtlar 8 haftalık çalışmanın bir özeti olacak şekilde “Movie Maker” video düzenleme programı ile düzenlenmiştir. Bu kayıtlar düzenlenirken örnek bir dersin işleniş sürecini gösterecek şekilde sıralanmıştır. “Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nda kullanılmak üzere düzenlenen videonun sonuna beden müziği kullanılarak öğretilen şarkıların sınıf ortamında ya da konser sırasında söylenmiş halleri eklenmiş ve 22 dakika 19 saniyelik bir video oluşturulmuştur.

“Öğretmen Görüşleri Alma Formu” daha fazla eğitime daha hızlı bir şekilde ulaştırabilmek amacıyla “Google Drive Form” kullanılarak elektronik ortama aktarılmıştır. Müzik eğitimcilerine, kitle iletişim araçlarından yararlanarak araştırma ile ilgili bilgi mesajı gönderilmiş ve araştırmaya katılmak isteyip istemediği sorulmuştur. Herhangi bir seçim yapılmayarak olabildiğince çok sayıda eğitime ulaşılmaya çalışılmıştır. Daha sonra form, araştırmaya katılmak istediğini belirten 56 eğitime elektronik posta yoluyla gönderilmiştir.

Araştırmaya katılan eğitimcilerin cinsiyet, çalıştıkları kurumlar ve meslekte çalışma sürelerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 28.

“Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Müzik Eğitimcilerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kadın	40	71,43
Erkek	16	28,57
Toplam	56	100

Öğretmen görüşleri alma formunu değerlendiren eğitimcilerin büyük çoğunluğunu yüzde 71,43 ile kadın eğitimciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan 56 eğitimcinin 40'ı kadın 16'sı erkek eğitimcidir.

Araştırmaya katılan müzik eğitimcileri, ülkemizin farklı şehirlerinde devlete ve özele bağlı ilkokul, ortaokul, Anadolu lisesi, ticaret lisesi, sosyal bilimler lisesi, güzel sanatlar lisesi, eğitim fakültesi, konservatuvar, çocuk koroları, müzik kursları gibi farklı eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerdir. Bir müzik eğitimcisi ise İtalya'da görev yapmaktadır.

Tablo 29.

Eğitimcilerin Çalıştıkları Kurumlara İlişkin Bilgiler

Kurum Cinsi	Sayı(n)	Yüzde (%)
İlkokul	4	7,14
Ortaokul	32	57,15
Lise	12	21,41
Üniversite	5	8,94
Sanat Merkezi	2	3,57
Koro	1	1,79
TOPLAM	56	100

Öğretmen görüşleri alma formunu değerlendiren eğitimcilerin % 57,15'ini araştırma grubu ile aynı yaş grubunda öğrencilerle çalışan ortaokul öğretmenlerinin oluşturduğunu görmekteyiz. Eğitimcilerin belirttikleri kurumlar formun uygulandığı 2016-2017 eğitim öğretim yılında çalıştıkları kurumlardır.

Tablo 30.

“Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Bilgiler

	Ort.±S.S (Yıl)	En az-En Fazla (yıl)
Meslekte Çalışma Süresi (n=56)	8,48 ±6,54	[1,26]

Eğitimcilerin meslekte çalışma sürelerine ilişkin bilgiler verilirken 56 eğitimcinin çalışma süreleri analiz edilmiş ortalama süre olarak 8,48 yıl bulunmuştur. Eğitimcilerden en az çalışma süresine sahip olanı 1 yıl, en fazla meslekte çalışma süresine sahip olanı 26 yıl olarak tespit edilmiştir. Meslekte çalışma süresi olarak her seviyede eğitimcinin görüşüne başvurulmuştur.

Araştırmaya katılan eğitimcilere formun başında tez konusu, kullanılan yöntem ve çalışma grubu ile ilgili kısa bir bilgi verilmiş ve deney grubuyla yapılan çalışmayı özetleyen video izletilmiştir. Daha sonra kullanılan yönteme ilişkin formda yer alan olumlu şekilde kurulmuş ifadelerle ne derece katıldıklarını, 5’li likert tipi ölçekte “1-Hiç Katılmıyorum”, “2-Katılmıyorum”, “3-Kararsızım”, “4-Katılıyorum” ve “5-Tamamen Katılıyorum” biçiminde değerlendirmeleri istenmiştir.

Formun sonunda yer alan düşünceler kısmında da eğitimcilerin araştırmaya ve kullanılan yönteme ilişkin belirtmek istediği diğer hususları belirtmeleri istenmiştir.

2.4. DeneySEL İşlem

Araştırmanın deneySEL işlem aşamasına başlamadan önce enstitü, valilik, il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinden gerekli bütün izinler (EK-7) alınmıştır. Deney ve kontrol gruplarında iki farklı yaklaşımla dersler işlenmiştir. Araştırmacının müzik eğitimcileriyle yaptığı sözlü görüşmelerle derslerde kullandığı yöntemler (Oyun, devinim, söyleneni tekrar etme, düz anlatım vb.) tespit edilmiş ve kontrol grubunda görüşmelerden elde edilen karma bir yöntemle dersler gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda ise beden müziğinin kullanıldığı, ritmik oyunları barındıran bir yöntemle dersler gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde her iki gruba da aynı şarkılar öğretilmiştir. Her iki gruba da deneySEL işlem başında ve sonunda öntest ve sontest uygulanmıştır.

Okul yönetiminin araştırmacının şartlarına uygun olarak belirlediği kontrol ve deney grubu öğrencileriyle planlanan ders saatleri, haftada bir gün bir ders saati süresi (40 dakika) kadar planlanmıştır. Okulda planlanan etkinlikler ve araştırmacının iş sebepleriyle her iki gruba da 3 çalışma planlanan gününde yapılamamış, farklı bir gün ve saatte ders planlaması yapılarak telafi edilmiştir. Planlanan dersler, elde olmayan sebeplerle kimi zaman daha az sürede gerçekleştirilmiş, kimi zamansa ek süre olanağı olduğunda daha uzun sürede gerçekleştirilmiştir.

Tablo 31.

Deney Grubu Ders Günü ve Çalışma Süreleri

Çalışma Günü	Çalışma Süresi
13.04.2015	30 Dakika
20.04.2015	30 Dakika
27.04.2015	30 Dakika
11.05.2015	30 Dakika
13.05.2015	40 Dakika
28.05.2015	40 Dakika
01.06.2015	60 Dakika
03.06.2015	60 Dakika
Toplam Süre	320 Dakika

Tablo 32.

Kontrol Grubu Ders Günü ve Çalışma Süreleri

Çalışma Günü	Çalışma Süresi
13.04.2015	30 Dakika
20.04.2015	30 Dakika
27.04.2015	30 Dakika
04.05.2015	30 Dakika
11.05.2015	40 Dakika
13.05.2015	40 Dakika
28.05.2015	60 Dakika
04.06.2015	60 Dakika
Toplam Süre	320 Dakika

Çalışma gruplarıyla yapılan 8 çalışmanın birincisi okul müzik odasında, diğerleri ise müzik odasının planlanan etkinliklerin uygulanması için küçük olması sebebiyle okul çok amaçlı salonunda gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların gerçekleştiği salonlarda beyaz tahta ve piyano eğitim araç gereci olarak kullanılmıştır.

Her iki grup için de tüm dersler araştırmacı tarafından işlenmiştir. Araştırmacıya okul dışından bir müzik eğitimcisi bazı günler piyano eşliğinde ve eğitim sürecinde yardımcı olmuştur.

Gruplarla yapılan ilk çalışmada, nasıl söz isteneceği, derslerde sessiz olunacağı, sınıfa nasıl girileceği, nasıl çıkılacağı gibi sınıf kuralları hatırlatılmış ve bütün çalışmalarda bu davranışların isteneceği söylenmiştir.

Her iki grupta yapılan derslerde tahtaya ödül olarak kazandıkları yıldızları yazmak üzere bir kutu açılmıştır. Gruplara yaptıkları olumlu her davranış için yıldızlar verilmiş olumsuz

davranışlarda da yıldızları silinmiştir. İki grubu birbiriyle tatlı bir rekabet ortamına sokmak ve isteklerini artırmak amacıyla yıldız sayılarını yarıştırmaları istenmiştir. Bazı çalışmalarda rakip sınıfın kendilerinden daha çok yıldız kazandığı söylenmiş ve sınıfın yıldız kazanmak için daha olumlu davranışlar sergilediği gözlenmiştir.

Araştırma kapsamında öğretilecek şarkılar belirlenirken 52 uzmanın görüşlerine başvurulmuş ve uzmanlarca en yüksek oranda tercih edilen şarkılardan 5 tanesinin kullanılmasına karar verilmiştir. 5/8'lik eser grubunda en yüksek puanı alan 2 eserden biri olan ve araştırmada kullanılmak üzere seçilen “Vardar Ovası” türküsünün deneysel işlem sırasında çocukların seviyesine uygun olmadığı kanaatine varılmış ve 5/8'lik eser grubunda en yüksek puanı alan 2 şarkıdan diğeri olan “Yurdumda” şarkısı, “Vardar Ovası” türküsünün yerine araştırmaya dâhil edilmiştir.

Şarkılar belirlendikten sonra araştırmacı tarafından şarkıların ritmik yapısına uygun beden müziği eşlikleri yazılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce yazılan beden müziği eşlik partileri, süreç içinde değişiklikler yapılarak deney grubunun seviyesine daha uygun hale getirilmiştir. Bu eşlikler şarkı söylerken çalınan ve tek başına çalındığında da anlamlı bir bütünü ifade eden partilerdir. Deney grubuna şarkıların öğretilmesi aşamasında, öncelikle bu eşliklerin öğrenilmesine yönelik alıştırmalar yapılmış, oyunlar oynanmış, çocuklara bedenlerinin müzikte nasıl kullanılabileceği tecrübe ettirilmiş, daha sonra eşlikler ve eserler öğretilmiştir. En sonunda da şarkı söylerken aynı anda bedeniyle ritim çalan bir koro ortaya çıkarılmıştır.

Her iki grupta da şarkılar ve öğretilen konular aynı olacak şekilde planlanmıştır. Deney grubunda yöntem olarak beden müziğinin kullanılması ve bu yöntemin çocuklar için yeni bir yöntem olması sebebiyle derslerde beden müziğine ağırlık verilmiş ve şarkıların öğrenilmesi kontrol grubuna nazaran daha uzun sürede gerçekleşmiştir. Derslerde beden müzikli ritmik oyunlara sıklıkla yer verilmiş bunun yanında diğer müzik bilgilerine daha az süre ayrılabilmiştir. Kontrol grubunda ise, işlenen derslerde uygulanan yöntemlerin çocuklar için daha çabuk adapte olunabilir yöntemler olması sebebiyle süre açısından şarkılar daha çabuk öğrenilmiş, şarkılar dışında öğretilen müzik bilgilerine daha fazla süre ayrılabilmiştir.

Çalışma gruplarının 8 haftalık süreçte tartım yineleme becerisini ölçmek amacıyla yapılan öntest – sontest videoları ve yapılan derslerin tamamı cep telefonu kamerasıyla kayıt altına alınmıştır.

Çalışılan okul aynı zamanda Müzik Eğitimcileri Derneği'nin yürüttüğü “Üniversite Çocuk Sanat Atölyeleri (ÜÇSA)” projesinin proje okulu ve 4. sınıf öğrencileri de çalışma grubudur. Proje kapsamında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi konser salonunda proje konseri vermişlerdir.

Deney ve kontrol gruplarında öğrenilen şarkılarla deneysel işlem sonunda gerçekleştirilecek bir dinleti planlaması yapılmış ancak, ÜÇSA projesi kapsamında verilecek konserin yeni bir konser planı yapmaya imkân vermemesi sebebiyle eser sayısı ve korist sayısı azaltılması koşullarıyla çalışma grubu proje konser programına dâhil edilmiş, dinletisini gerçekleştirmiştir.

2.5.Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Araştırma kapsamında toplanan nicel verilerin istatistiksel analizleri SPSS sürüm 23 programı kullanılarak yapılmıştır. Analizlerde “p” değerinin 0,05'in altında olduğu durumlar, istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar olarak değerlendirilmiştir.

Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu görsel (histogram) ve analitik (Kolmogorov-Smirnov/Shapiro-Wilk testleri) ile incelendi. Tanımlayıcı istatistiklerde literatür ile tartışılmasının kolaylığı açısından ortalama ve standart sapma kullanılmıştır.

Verilerin parametrik olmayan dağılım göstermesinden dolayı Grup içi analizlerde Wilcoxon test istatistiği kullanılırken, gruplar arası analizlerde Mann-Whitney U testi kullanıldı.

Kontrol ve deney grubunun öntest ve sontestinden elde edilen verilerin öncelikle Skewness ve Kurtosis değerleri hesaplanmış, verinin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Skewness ve Kurtosis değerleri -1,345 ile 1,195 arasında çıkmıştır. Skewness ve Kurtosis değerleri -1,5 ile +1,5 arasında olduğunda normal dağılım olduğu kabul edilmektedir (Tabachnick ve Fidell'den aktaran Şerbay ve Erdoğan, 2017, s.250). Normal dağılım görüldüğü için öntest ve sontest arasında anlamlı bir fark olup olmadığı anlamak üzere iki örneklemli eşlenik t testi yapılmıştır.

Araştırmacı ve puanlayıcılar arası güvenilirliğin belirlenebilmesi amacıyla hem kontrol grubunun hem de deney grubunun öntest ve sontestlerinin karşılaştırmalarında Cronbach's Alpha kullanılmıştır.

Likert tipi ölçek ile belirlenen “Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu” ve “Öğretmen Görüşleri Alma Formu”ndan elde edilen verilerin ölçümleri parametrik olmayan istatistiksel testler ile test edilmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Araştırma kapsamında nicel ve nitel yöntemler kullanılarak veriler toplanmıştır. Bu bölümde veri toplama araçları kullanılarak toplanan verilerden elde edilen bulgular alt başlıklar halinde sunulacaktır.

3.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemi “Müzik Derslerinde Beden Müziği Kullanımının Öğrencilerin Tartım Yinelemede Başarı Davranışına Olan Etkisi Nedir?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Öğrencilere çalışma sürecinin başında ve sonunda uygulanan “Tartım Yineleme Başarı Formu” araştırmacı ve 3 puanlayıcı tarafından değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucu grupların testlerden aldıkları puanlar aşağıdaki tablolarda karşılaştırılmıştır.

Tablo 33.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Kontrol Grubu Öntest Sontest Sonuçlarının Puanlayıcılar Açısından Karşılaştırılması

Puanlayıcılar	Öntest Ort±S.S.	Sontest Ort±S.S.	Oluşan Fark	Oluşan Fark (%)	n	p
Araştırmacı	45,40±25,07	57,71±22,56	12,31	27,11	21	0,000
Puanlayıcı 1	44,05±23,85	54,05±21,95	10,00	22,70	21	0,000
Puanlayıcı 2	52,81±24,63	63,52±21,64	10,71	20,29	21	0,000
Puanlayıcı 3	48,62±23,75	57,67±21,17	9,05	18,61	21	0,000

p<0,05

Yukarıdaki tabloda araştırmacı ve puanlayıcıların kontrol grubu öğrencilerinin tartım yineleme başarı formu değerlendirme sonuçlarına ait öntest ve sontest puanlarının ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Araştırmacı ve puanlayıcıların ortalamalarına bakıldığında, araştırmacının puan ortalaması 45,40’tan 57,71’e %27,11, puanlayıcı 1’in 44,05’ten 54,05’e %22,70, puanlayıcı 2’nin 52,81’den 63,52’ye %20,29, puanlayıcı 3’ün 48,62’den 57,21’e %18,61 artış göstermiştir. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda araştırmacı ve bütün

puanlayıcıların sontest değerleri, öntest değerlerine göre istatistiksel olarak anlamlı yönde artış göstermiştir ($p<0.05$).

Tablo 34.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Deney Grubu Öntest-Sontest Sonuçlarının Puanlayıcılar Açısından Karşılaştırılması

Puanlayıcılar	Öntest Ort±S.S.	Sontest Ort±S.S.	Oluşan Fark	Oluşan Fark (%)	n	p
Araştırmacı	43,85±13,68	52,06±14,65	8,21	18,73	26	0,000
Puanlayıcı 1	40,79±13,19	46,67±14,79	5,88	14,43	26	0,004
Puanlayıcı 2	50,23±12,84	57,81±14,32	7,58	15,08	26	0,000
Puanlayıcı 3	48,81±13,09	57,46±14,43	8,65	17,73	26	0,000

$p<0,05$

Yukarıdaki tabloda araştırmacı ve puanlayıcıların deney grubu öğrencilerinin tartım yineleme başarı formu değerlendirme sonuçlarına ait öntest ve sontest puanlarının ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Araştırmacı ve puanlayıcıların ortalamalarına bakıldığında, araştırmacının puan ortalaması 43,85’den 52,06’ya %18,73, puanlayıcı 1’in 40,79’dan 46,67’ye %14,43, puanlayıcı 2’nin 50,23’den 57,81’e %15,08, puanlayıcı 3’ün 48,81’den 57,46’ya %17,73 artış göstermiştir. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda araştırmacı ve bütün puanlayıcıların sontest değerleri, öntest değerlerine göre istatistiksel olarak anlamlı yönde artış göstermiştir ($p<0.05$).

İki grubun ortalama puanları ve artış oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 35.

“Tartım Yineleme Başarı Formu” Deney ve Kontrol Grubu Ortalama Puan ve Artış Oranının Karşılaştırılması

Grup	Öntest Ortalama	Sontest Ortalama	Artış Oranı (%)
Kontrol Grubu (n=21)	47,72	58,24	22,04
Deney Grubu (n=26)	45,92	53,50	16,51

Tabloda görüldüğü üzere eğitimcilerin kontrol grubuna verdiği puanlarının ortalaması 47,72’den 58,24’e çıkarak %22,04 artış göstermiş, deney grubunda ise 45,92’den 53,50’ye çıkarak %16,51 artış göstermiştir. Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest puanları incelendiğinde her iki grupta da istatistiksel olarak anlamlı yönde artış olduğu görülmektedir. Kontrol grubunda uygulanan karma yöntemlerin de deney grubunda uygulanan beden müziği eğitim yönteminin de çocukların tartım yineleme başarısına olumlu yönde etki ettiği görülmektedir. Kontrol grubunda görülen artışın deney grubuna oranla yüksek olmasının aşağıdaki sebeplerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

- Seçkisiz atamayla belirlenen kontrol grubunun öntest puanlarından da görüleceği gibi hazırbulunuşluk seviyesinin daha iyi olması.
- Kontrol grubunda yer alan öğrenci sayısının daha az olmasının ders sürecine olumlu olarak yansması.
- Araştırmacının gözlemlerine göre kontrol grubu öğrencilerinin daha yönetilebilir bir sınıf olması.
- Deney grubu öğrencilerinin beden müziğine adapte olma sürecindeki stres durumu.
- Öntest ve sontestin, kontrol grubu öğrencilerine kısmen daha sessiz bir ortamda uygulanması sayılabilir.

3.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemi “Beden müziği ile şarkı öğrenen çocukların ders sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?” Sorusuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin araştırma sürecine ilişkin görüşünün alınabilmesi amacıyla hazırlanan “Öğrenci Görüşleri Alma Formu”nda öğrencilere yöneltilen altı tane açık uçlu sorunun her birinden elde edilen bulgular tablolarla açıklanacaktır.

Tablo 36.

“Yaptığımız çalışmaları sevdiniz mi? Nedenini kısaca açıklayınız?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri

Gruplar	Yanıtlar	f
Kontrol Grubu (n=23)	Sevdim.	21
	Eğlenceliydi	6
	Güzel şarkılar öğrendik.	5
	Şarkıları hareketleriyle yaptık	4
	Öğretmenimiz çok güzel şeyler öğretti.	3
	Müzik dersini seviyorum.	2
	Öğretmenimiz çok iyi davrandı.	2
Deney Grubu (n=27)	Sevdim.	26
	Eğlenceliydi.	11
	Bedenimizi çalgı olarak kullanıyoruz/ Bedenimizle hareketler yapıyoruz.	9
	Öğretmenimiz güzel çalıştırdı.	5
	Heyecan verici/etkileyici/ilgi çekici/yaratıcı	4
	Müzik ve bedenimin alakasız olduğunu düşünüyordum. Müziğin sadece müzik aletleriyle yapıldığını sanıyordum.	3
	Öğretmenimiz iyi biri ve dersini seviyorum.	2
	Öğreticiydi/ilk kez yaptım	2
	Geçen sene sadece söylüyorduk bu sene bedenimizle hareket yapıyoruz	1
	Çok şanslıyız.	1
	Derslere daha çok katılmamı sağladı.	1
	Şarkılar öğrendim.	1

Yukarıdaki tablo incelendiğinde deney ve kontrol grubu öğrencileri yapılan çalışmaları “sevdim” yanıtına ilaveten ekledikleri cümlelerle nedenlerini farklı şekillerde ifade etmişlerdir. Her iki grupta da sevmeye nedeni olarak “eğlenceliydi” ifadesinin frekans değerlerine bakıldığında sayıca yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Bunun nedeninin kontrol grubuyla yapılan çalışmalarda eğitsel oyunların ve hareketli müzik etkinliklerinin, deney grubunda da beden müziği etkinliklerinin yaygın kullanılan müzik eğitimlerinden daha dikkat çekici ve etkileşimli yöntemler olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Kontrol grubunda yer alan öğrenciler şarkılara, şarkılara yapılan devinimlere ve öğretmenin öğrencilere olan yaklaşımına yönelik görüşler bildirirken, deney grubunda yer alan öğrencilerin bunlara ek olarak kullanılan yöntemlere yönelik belirttiği görüşlerin frekans toplamalarının yüksek olduğu görülmektedir. Deney grubu öğrencilerinin, bedenlerini çalgı olarak kullandığının farkında olmasına, bedeniyle müzik arasındaki bağı fark etmesine yönelik belirttiği görüşler, kullanılan yöntemin çocuğun müziğe olan bakış açısını genişlettiğini göstermektedir. Bir öğrencinin sevmeye nedenini “derslere daha çok katılmama sağladı” şeklinde ifade etmesinin yöntemin motive edici etkisine işaret etmesi açısından önemlidir. Kontrol grubundan farklı olarak deney grubunda kullanılan yöntemin çocuklar tarafından yeni, heyecan verici, ilgi çekici, yaratıcı bulunması, geçmiş yıllarla karşılaştırılması, çocuklarda farkındalık yaratması dikkat çekicidir.

Tablo 37.

“Yaptığımız çalışmalar sizce nasıl geçti? Kısaca açıklayınız?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri

Gruplar	Yanıtlar	f
Kontrol Grubu (n=23)	Çok güzel geçti.	19
	Eğlenceli/keyifli/komik	10
	Yeni şarkılar öğrendik.	5
	Çok şeyler öğrendik.	1
Deney Grubu (n=27)	Çok güzel geçti.	23
	Eğlenceli/komik/keyifli	9
	Heyecan verici/şaşırtıcı.	5
	Bazı arkadaşlarımız çok yaramazlık yaptı	3
	Beden müziği hareketleri öğrendim.	2
	Şarkılar öğrendik	2
	Bazı arkadaşlarımız beğenmedi.	1
	Ben hepsini yapamadım çünkü devamsızlık yaptım	1
	Bazı arkadaşlarımdan konsere gelememesine üzüldüm.	1
	Bu dersi sürdürmek isterim.	1
	Müzikte başarılı olduğumu anladım	1
	Isınma hareketleri öğrendik	1

Deney ve kontrol gruplarının ikisinde de ders sürecine yönelik olumlu görüşler ön plana çıkmaktadır. Her iki grupta da “eğlenceli” cevabı yüksek frekansta ifade edilmiştir. Kontrol grubunda sürecin güzel geçmesi ve eğlenceli olmasının yanında bir de sürecin öğretici olduğuna yönelik görüşler ifade edilmiştir. Deney grubu öğrencilerinin verdiği yanıtlardan, çevresindeki diğer arkadaşlarını da gözlemlediği, derste dikkatinin dağılmasına sebep olan davranışları fark ettiği, başarısız olmasının nedenlerini sorguladığı ve öğrendikleriyle de müzikal yönden başarısının farkına vardığı anlaşılmaktadır. Deney grubunun verdiği yanıtlardan, derslerde öğrencilerin sürece yönelik farkındalığının daha yüksek olduğu söylenebilir. Deney grubundaki 1 öğrencinin zorunlu sebepler dolayısıyla konsere katılamayan arkadaşları adına üzüntü duyduğunu belirtmesi grup olarak hareket etme bilincinin yansıması olarak görülebilir.

Tablo 38.

“Yaptığımız çalışmalarda neler öğrendiniz?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri

Gruplar	Yanıtlar	f
Kontrol Grubu (n=23)	Şarkılar	18
	Hareketler (Devinimler)	13
	Isınma Hareketleri	5
	Şarkıları güzel ve dikkatli söylemeyi,	3
	Şarkıları nüanslı bir şekilde söylemeyi	2
	Notaları kısa kesmeden uzatarak söylemeyi	1
	Müzikle ilgili bilmediğimiz şeyleri	1
	Şarkıları hızlı yavaş söylemeyi	1
	Konserde nasıl şarkı söyleneceğini	1
	Sevgi saygı hoşgörü merhamet duygusunu	1
Deney Grubu (n=27)	Bedenimizi çalgı olarak kullanmayı öğrendim.	21
	Şarkılar	15
	Şarkılarla birlikte beden müziği hareketleri yapmayı öğrendim	4
	Öğretmenin gösterdiklerini çok sevdiğim için her şeyi öğrendim.	3
	Isınma hareketleri	2
	Piyano eşlikli şarkı söylemeyi öğrendik	1

Tablo 38 incelendiğinde her iki grubun öğrencilerinin ortak yanıt olarak “Şarkılar” ve “Isınma hareketleri” yanıtlarını verdikleri görülmektedir. Kontrol grubunda kullanılan yöntemin bir sonucu olarak öğrencilerin “Devinimler” cevabı daha yüksek sayıda ifade edilmiştir. Ayrıca kontrol grubu öğrencilerinin verdiği diğer yanıtların çoğunun, ortak paydada şarkıların daha güzel söylenmesine yönelik görüşler olduğu görülmektedir. Deney grubunda yer alan öğrencilerin ise, yüksek sayıda ifade edilen “Bedenimi çalgı olarak

kullanmayı öğrendim” şeklindeki cevabı, yöntemin öğrencilerde bedeni ile müzik arasındaki bağı fark etmesini sağlaması, bedenini bir çalgı olarak görme bilincini uyandırması oldukça önemli bir çıkarımdır.

Tablo 39.

“Yaptığımız çalışmalarda hangi etkinlikleri daha çok severek yaptınız?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri

Gruplar	Yanıtlar	f
Kontrol Grubu (n=23)	Şarkılara yaptığımız devinimler	9
	Bütün Şarkılar	5
	Dere Geliyor Dere Türküsü	3
	Çalışmalardaki her şeyi sevdim	2
	Sağ El Şarkısı	2
	Vücudumuz	2
	Konserde Şarkı Söylemek	2
	Isınma hareketleri	2
	Pazara Gidelim şarkısı	1
	Vardar Ovası	1
	Nefes çalışması	1
	Nota çalışmalarını	1
	Her şeyi	8
Deney Grubu (n=27)	Vücudumuzla ses çıkarmayı	6
	Beden müziği ile birlikte şarkı söylemeyi	4
	Pazara gidelim şarkısını	3
	Ayak vuruşlarını	2
	Kolay olan, rahat yapabildiğim hareketleri sevdim	2
	Sağ el şarkısının beden müziği hareketleri	2
	Beden müziği seslerini söyleyip vurmayı	1
	Konser	1
	Yurdumda Şarkısı	1
	Şarkıları	1
	Alkış vurmak	1

Tablo 39 incelendiğinde kontrol grubu öğrencilerinde en çok tekrar edilen cevabın “şarkılara yaptığımız devinimler” cevabı olduğu, deney grubunda ise “her şeyi” cevabı olduğu görülmektedir. Kontrol grubu öğrencilerinin verdiği yanıtlar daha çok şarkıların isimlerinde yoğunlaşırken, deney grubunda beden müziği yöntemine ilişkin etkinliklerin daha yoğun şekilde ifade edildiği görülmektedir.

Tablo 40.

“Yaptığımız çalışmalarda öğrendiğiniz etkinlikleri, ders dışında bir yerde yaptınız mı? Hangi etkinliği nerede yaptınız?” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri

Gruplar	Yanıtlar	f
Kontrol Grubu (n=23)	Evet yaptım	21
	Evde	12
	Şarkıları devinimleriyle söyledim	9
	Okulda	7
	Konser Salonunda	5
	Sokakta	4
	Hayır yapmadım	2
	Aileme	2
	Arkadaşlarıma	2
	Kardeşıme	2
	Dedeme	1
	Müzik öğretmenime	1
	Notaları ve hız terimlerini uyguladım(allegro presto)	1
	Evet yaptım.	26
Deney Grubu (n=27)	Evde	23
	Şarkıları beden müziği hareketleriyle yaptım.	18
	Okulda	8
	Sokakta	5
	Konserde	3
	Arkadaşlarıma	3
	Kardeşıme	3
	Aileme	1
	Kuzenime	1
	Öğretmenlerime	1
	Misafirlere	1
	Hayır yapmadım.	1
	Evet yaptım.	26
	Evde	23
	Şarkıları beden müziği hareketleriyle yaptım.	18
	Okulda	8
	Sokakta	5
	Konserde	3
	Arkadaşlarıma	3
	Kardeşıme	3
	Aileme	1
	Kuzenime	1
	Öğretmenlerime	1
	Misafirlere	1
	Hayır yapmadım.	1

Her iki grup öğrencileri de yüksek oranda etkinlikleri ders dışında yaptıklarını belirtmişleridir. Kontrol grubunda iki öğrenci deney grubunda ise sadece bir öğrenci etkinlikleri sadece çalışmalarda yaptığını söylemiştir. Hangi etkinlikleri yaptığı sorulduğunda kontrol grubu öğrencilerinden 9’u şarkıları devinimleriyle yaptığını, deney grubu öğrencilerinin 18’inin şarkıları beden müziği hareketleriyle yaptığını söylemiştir. Bu durum deney grubu öğrencilerinin yöntemi çevresiyle paylaşma heyecanının daha yüksek seviyede olduğunu göstermektedir. Bu yanıtlar bize deney grubu öğrencilerinin müziksel etkinlikleri ders dışına taşıyarak, çevresiyle paylaşma ve yaşamlarına katma konusunda kontrol grubuna göre daha etkin olduğunu göstermektedir.

Tablo 41.

“Yaptığımız çalışmalarla ilgili aklınızda kalan neler var? 5 madde yazınız.” Sorusuna İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Frekans Değerleri

Gruplar	Yanıtlar	f
Kontrol Grubu (n=23)	Şarkılar	19
	Isınma hareketleri	18
	Devinimler	14
	Piyano eşlikli etkinlikler	5
	Ses, nefes alıştırıcıları	5
	Notalar	3
	Hız terimleri	3
	Farklı tempolarda söyleme	3
	Sol anahtarı	3
	Müzik öğrendim	3
	Gürlük terimleri	2
	Oyun oynamak	2
	Yansılmalı çalışmalar	1
	Dersin daha güzel olması	1
	Sus işareti	1
	Yaptığımız her şey aklımda	1
Deney Grubu (n=27)	Isınma hareketleri	17
	Beden müziği hareketleri	14
	Şarkılar	11
	Beden müziği vuruşları (ayak, göğüs, alkış, diz...)	7
	Sağ el şarkısı beden müziği eşliği	6
	Zıplamak	4
	Bedenimi çalgı gibi kullanmak	4
	Piyano eşlikli şarkı söylemek	4
	Oyun oynamak,	4
	Beden müziği sesleri (Dum, Şik. Şak, Tak...)	4
	Sayı oyunu	4
	Beden müzikli şarkı söylemek	3
	Sınıf kuralları (sessiz olmak, sırayla çıkmak)	3
	Eğlence	2
	Hız terimleri	2
	Eğlenceli şekilde şarkı söylemek	2
	Çikolata oyunu	1
	Tanışma oyunu	1
	Nefes çalışmaları	1
	Yavaşlamak hızlanmak	1
	Beden müziği kalıpları	1
	Öğretmenin merhameti	1
	Derste yaptığımız hatalar	1
	Yaptığımız mucizeler	1
	Pazara gidelim şarkısının beden müziği eşliği	1

Yapılan çalışmalarda öğrencilerin aklında kalan etkinliklerin en çok şarkılar ve gruplarda kullanılan yöntemler olduğu görülmektedir. Tüm yanıtlar incelendiğinde kontrol grubunda birinci sırada “şarkılar”, ikinci sırada “ısınma hareketleri” ve üçüncü sırada “Devinimler” yanıtı yer almaktadır. Deney grubunda ise birinci sırada “ Isınma hareketleri”, ikinci sırada “Beden müziği hareketleri” ve üçüncü sırada “Şarkılar”ın yer aldığı görülmektedir.

Kontrol grubunda verilen yanıtların daha çok şarkı söylemede dikkat edilen müzikal öğelerde yoğunlaştığı görülürken, deney grubunda beden müziği etkinliklerini içeren oyunlar ve beden müziği vuruşlarına ilişkin yanıtlarda yoğunlaştığı görülmektedir.

3.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemi “Müzik Derslerinde Beden Müziği Kullanımına Yönelik Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Nelerdir?” Sorusuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular aşağıda sıralanmıştır. Her bir ifadeye likert tipi ölçekte verilen yanıtlar ayrı ayrı tablolar ve istatistiki verilerle açıklanmıştır.

Tablo 42.

Eğitimcilerin “1.Beden Müziği Alanında Yapılacak Olan Kurs, Seminer, Çalıştay ve Benzeri Çalışmalara Katılmak ve Bu Yöntem Hakkında Bilgi Sahibi Olmak İsterim.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	2	3,6
Katılmıyorum (2)	0	0
Kısmen Katılıyorum (3)	1	1,8
Katılıyorum (4)	10	17,9
Tamamen Katılıyorum (5)	43	76,7
Toplam	56	100

Tabloda eğitimcilerin %3,6’sının beden müziği alanında yapılacak çalışmalara hiçbir şekilde katılmak istemedikleri, %1,8’inin ise kısmen katılabileceklerini belirttiği görülmektedir. Geriye kalan bütün eğitimcilerin (%94,6) beden müziği ile ilgili bilgi düzeyi ne olursa olsun alanda yapılacak eğitimlere katılmak istediklerini görmekteyiz. Bu durum eğitimcilerin yüksek oranda, eğitimde kullanılan yeni yöntemleri öğrenmeye istekli, yeniliklere açık olduğu bir görünüm sergiledikleri söylenebilir.

Tablo 43.

Eğitimcilerin “2. Bu yöntemin, bir şarkının ritmik yapısının öğrenilmesinde olumlu etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	0	0
Katılmıyorum (2)	0	0
Kısmen Katılıyorum (3)	2	3,6
Katılıyorum (4)	4	7,1
Tamamen Katılıyorum (5)	50	89,3
Toplam	56	100

Tablo 43’de müzik derslerinde bir yöntem olarak beden müziğinin tercih edilmesinin şarkıların ritmik yapısının öğrenilmesine olan olumlu etkisi olduğuna eğitimcilerin %3,6’sının “Kısmen Katılıyorum”, %7,1’inin “Katılıyorum”, %89,3’ünün “Tamamen Katılıyorum” yanıtlarını verdikleri görülmektedir. Hiçbir eğitimci bu ifadeye olumsuz bir değerlendirme yapmamıştır. Eğitimcilerin tamamı derslerde beden müziğini kullanmanın şarkıların ritmik yapılarının öğrenilmesinde olumlu etkisi olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 44.

Eğitimcilerin “3. Bu yöntemin, şarkının temiz söylenmesine etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	1	1,8
Katılmıyorum (2)	3	5,4
Kısmen Katılıyorum (3)	12	21,4
Katılıyorum (4)	17	30,3
Tamamen Katılıyorum (5)	23	41,1
Toplam	56	100

Formu değerlendiren 56 eğitimcinin %41,1’i “Tamamen Katılıyorum”, %30,3’ü “Katılıyorum” şekilde görüş belirterek, beden müziği ile şarkı söylenmesinin şarkının temiz söylenmesinde etkili bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir. Eğitimcilerin %5,4’ü “Katılmıyorum”, %1,8’i ise “Hiç Katılmıyorum” şeklinde olumsuz görüş belirtmişlerdir.

Eğitimci 10 “Ortaokulda görev yaptığım 3 sene boyunca bu uygulamaları kullanarak çocuk şarkılarını 5. ve 6. sınıfları oluşturan 30 sınıftaki 1200 öğrenciye rahatlıkla söyletebildim. Bu uygulamalar sınıf içi iletişimi, dersin işlenişini, odaklanmayı, isteğini arttırmakla kalmayıp şarkıların doğru söylenmesine katkı sağladı. Ayrıca bu öğrenmeler aktarım yoluyla sonraki çocuk şarkılarının da doğru seslendirilmesinde kolaylık sağladı.

Öğrenciler sürecin ortalarına doğru artık notasyonda yazan yönergeleri de takip etmeye başladılar. 3 ay sonunda bir ses kaynağına ihtiyaç duymaksızın doğru sesler çıkartarak şarkıları söylemeye başladılar.” şeklinde belirttiği düşüncesinde yöntemi uygulayan bir eğitimci olarak bu yöntemin olumlu etkilerini sıralamıştır.

Eğitimci 12 “Videodan da görüldüğü gibi şarkıların öğrenilmesine çok olumlu katkı sağlıyor. Çocuklar şarkıyı daha iyi özümseyorlar.” görüşüyle şarkıların öğrenilmesinde yöntemin önemini belirtmiştir.

Tablo 45.

Eğitimcilerin “4. Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin özgüveninin artmasına etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	1	1,8
Katılmıyorum (2)	0	0
Kısmen Katılıyorum (3)	2	3,6
Katılıyorum (4)	10	17,9
Tamamen Katılıyorum (5)	43	76,7
Toplam	56	100

Tabloda eğitimcilerin %94,6’sının “Katılıyorum” ve “Tamamen Katılıyorum” yanıtlarıyla beden müziği yönteminin özgüven artırıcı yönde etkisinin olduğunu yüksek oranda belirttiği görülmektedir. Eğitimcilerden %3,6’sının yöntemin özgüven kazandırıcı etkisi olduğu görüşüne kısmen katıldığı, 1 eğitimci ise kesinlikle böyle bir çıkarım yapılamayacağı görüşüne katıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmanın toplu bir şekilde uygulanması, bireysel hatalar yapan çocukların birbirini görerek hatalarını düzeltmesine olanak sağlamaktadır. Kendi hatalarını otokontrol yöntemiyle çözebilen çocuğun kendisini başarılı hissetmesinin, yapabildiği hareketleri göstererek ön plana çıkma isteğinin doğal bir sonuç olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla yöntemin eğitimciler tarafından özgüven artırıcı olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Eğitimci 32 “Çalışmanızı çok beğendim. Yapıcı, yaratıcı ve özgüven kazandırıcı bir çalışma olmuş. Aynı zamanda müzik dersine katılımı sağlayan, derse ilgi ve sevgiyi arttıran bir çalışma. İnanın sizi takdir ettim ve gurur duydum.” şeklinde ifade ettiği düşüncesiyle yöntemin özgüven kazandırıcı yönüne ve diğer kazanımlarına dikkat çekmiştir.

Tablo 46.

Eğitimcilerin “5. Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin müzik dersine olan ilgisinin artmasına etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	0	0
Katılmıyorum (2)	1	1,8
Kısmen Katılıyorum (3)	1	1,8
Katılıyorum (4)	6	10,7
Tamamen Katılıyorum (5)	48	85,7
Toplam	56	100

Tablodan da görüldüğü üzere yöntemin çocukların müzik dersine olan ilgisini artırmasına etkisi olduğu görüşüne 1 eğitimci “Kısmen Katılıyorum”, 1 eğitimci ise “Katılmıyorum” yanıtını vermiştir. Eğitimcilerin geriye kalan %96,4'lük kısmı, “Katılıyorum” ve “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vererek yöntemin çocukların müzik dersine olan ilgisini artıracaklarını söylemişleridir. Yüksek oranda olumlu değerlendirmenin yanında yöntemin öğrencinin müzik dersine olan ilgisini artırıcı etkisi, eğitimcilerin ek olarak belirttiği düşüncelerde de sıklıkla yer almıştır.

Eğitimci 12” Beden müziğini kullanarak derslerde daha çok verim almak mümkün. Doğru şekilde ve sınıfın seviyesine uygun yapıldığı zaman öğrencilerin derse olan ilgisi artmakta ve dikkat dağılmasını önlemektedir.” düşüncesiyle uygun seviyelerde yapılacak beden müziği etkinliklerinin öğrencilerin derse olan ilgisini artırdığını belirtmiştir. Burada önemli bir konudan bahseden eğitimci öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyesinin üzerinde verilmeye çalışılacak eğitimin çocuğun ilgisini çekmeyeceği ve müzik dersine olan sevgisini olumsuz etkileyeceğini belirtmektedir.

Eğitimci 17 “Bu yöntemi kullanarak yapılan müzik eğitimi çocuklar için daha ilgi çekici olmanın yanında, öğrenciyi yapılacak müziğin içine çekmeye de elverişlidir. Bu bakımdan düşünüldüğünde çok yararlı bir yöntemdir. Günümüz çağında, çocukların müzik derslerinde sıkılmamaları için hareketli müzik etkinliklerine ihtiyaç duyulmaktadır. Sadece müziğe karşı ayrı bir sevgisi ve ilgisi olan öğrenci derse katılım göstermektedir.” görüşüyle beden müziği gibi hareketli müzik etkinliklerinin günümüz eğitim sistemi için daha uygun bir eğitim biçimi olduğunu ve çocukların derse olan ilgisini artırmak için bu yöntemlerin kullanımına dikkat çekmektedir.

Eğitimci 38 “Bu etkinlik ders başında yapılırsa çocukların derse güdülenmesinin daha iyi olacağını düşünüyorum” şeklindeki ifadesiyle beden müziğini derse hazırlık sürecinin bir parçası olarak kullanımının ders sürecine olumlu katkı sağlayacağını belirtmektedir.

Ayrıca eğitimci 32, yöntemin öğrencilerin derse katılımını artırıcı, derse ilgisini ve derse olan sevgi derecesini artırıcı etkilerine değinmiştir.

Tablo 47.

Eğitimcilerin “6. Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin derse odaklanmasına etkisi vardır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	0	0
Katılmıyorum (2)	0	0
Kısmen Katılıyorum (3)	0	0
Katılıyorum (4)	11	19,6
Tamamen Katılıyorum (5)	45	80,4
Toplam	56	100

Tablodan görüldüğü üzere eğitimcilerin tamamı, öğrencilerin beden müziği ile şarkı söylemelerinin derse odaklanmalarına etkisinin olduğuna “Katılıyorum” ve “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Verilen yanıtlardan tüm öğretmenlerin, beden müziği ile şarkı söylemelerinin öğrencilerin derse odaklanmalarına olumlu katkı sağladığı konusunda hemfikir oldukları anlaşılmaktadır. Eğitimciler, düşünceler kısmında konuyla ilgili görüşlerini aşağıdaki şekillerde ifade etmişleridir.

Eğitimci 2 “Beden müziği, ders planlarının doğru bir şekilde ayarlanması doğrultusunda öğrencilerin derse daha etkin katılım sağlaması ve daha çok odaklanmasını sağlar. Şarkı söylemeden önce iç ve dış kasların ısınmasını da bu yöntemle sağlamış oluruz.” ifadesiyle, yöntemin derse katılım, odaklanma ve ısınma sürecindeki etkinliğine dikkat çekmiştir.

Eğitimci 10 uyguladığı beden müziği eğitim yöntemleriyle öğrencilerin derse beden ve zihnen hazırlıklı olmalarına katkı sağladığı, eğitimci 12 öğrencilerin derste yapabileceği seviyede beden müziği etkinliklerinin öğrencilerin dikkatinin dağılmasını engellediğini belirtmiştir.

Tablo 48.

Eğitimcilerin “7. Derslerimde şarkı söylerken bu yöntemi tercih ediyorum.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	4	7,1
Katılmıyorum (2)	4	7,1
Kısmen Katılıyorum (3)	8	14,3
Katılıyorum (4)	17	30,4
Tamamen Katılıyorum (5)	23	41,1
Toplam	56	100

Eğitimcilerin %14,3'ünün, “Hiç Katılmıyorum” ve “Katılmıyorum” şeklinde yanıtlayarak beden müziği yöntemini kullanmadıklarını ifade ettikleri, %14,3'ünün, “Kısmen Katılıyorum” yanıtından, yöntemde derslerinde az oranda yer verdiği görülmektedir. Eğitimcilerin büyük bir oranla %71,4'ünün verdiği “Katılıyorum” ve “Tamamen Katılıyorum” yanıtları ise derslerinde beden müziği yöntemini sıklıkla tercih ettiği anlaşılmaktadır.

Eğitimci 35 “Beden müziği özellikle kırsal kesimde yetişen çocuklar üzerinde çok önemli bir yer teşkil ediyor. Çünkü çocukların küçük kas gelişimleri ve motor gelişimleri normal bir çocuğa göre çok daha geriden geliyor. Beden müziği de bunları belli bir orana kadar geliştirmede çok etkili oluyor. Bu durum, yetiştireceğimiz öğrencilerin gelişimlerini ciddi düzeyde ve olumlu şekilde etkileyecektir. Derslerde uyguladığınız bu teknikleri ben de derslerime ekleyeceğim” ifadesiyle beden müziğinin çocukların psiko-motor gelişim üzerine olumlu etkilerine ve ankette yer alan videodaki tekniklere derslerinde yer vereceğini belirtmiştir. Aynı eğitimci müzik ders saatinin ikiye çıkarılmasıyla bu tür etkinliklerin daha uzun süreli yapılabileceği ve öğrencinin gelişimine daha çok katkı sağlayacağı düşüncesini belirtmiştir.

Tablo 49.

Eğitimcilerin “8. Bu yöntem Türkiye’deki okullarda kullanılmaya uygundur.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	0	0
Katılmıyorum (2)	3	5,4
Kısmen Katılıyorum (3)	6	10,7
Katılıyorum (4)	12	21,4
Tamamen Katılıyorum (5)	35	62,5
Toplam	56	100

Tablodan çıkan sonuca göre eğitimcilerin %5,4'ü beden müziği yönteminin ülkemizdeki okullarda kullanılmasının uygun olmadığını belirttiği görülmektedir. Eğitimcilerin %10,7'si “Kısmen Katılıyorum”, %21,4'ü “Katılıyorum” ve %62,5'i “Tamamen Katılıyorum” yanıtlarını vererek yöntemin uygulanabilirliği konusunda olumlu yönde görüş belirtmiştir. Verilen yanıtlardan eğitimcilerin büyük bir çoğunluğunun bu yöntemin ülkemizdeki okullarda kullanılabilir bir yöntem olduğu konusunda hemfikir olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitimci 11 “İlgili sınıflarda beden müziği uygulaması çok verimli geçerken bazı sınıflarda çocuklar maalesef yöntemi dersi kaynatma aracı olarak kullanıyorlar. Bir sınıfta 15 dakika rahat rahat uygulama yaparken bazı sınıflarda sadece 5 dakika sürüyor. Bu yüzden Türkiye'deki okullarda uygulanabiliyor mu kararsızım.” ifadesiyle, yöntemin her sınıf için aynı düzeyde uygulanabilir olamayabileceğini belirtmiştir.

Eğitimci 16 “Türkiye'de kullanımı uygundur tabi ki ancak gerekli ortamı herhangi bir müzik öğretmeninin hazırlayabileceği konusunda şüphelerim var. Çünkü sadece eğitim hayatı boyunca özel olarak ilgilenen eğitimciler bu eğitimi verebilirler” şeklinde ifadesiyle yöntemin uygulanabilir ancak eğitimcilerin bu yöntemi uygulama konusunda yetersiz olduğuna dikkat çekmiştir.

Eğitimci 52, bu tip çalışmalar için seçme sınıflar oluşturulması gerektiğini, tüm sınıflarda yöntemin uygulanabilir olmadığını düşündüğünü belirtmiştir.

Eğitimci 56 ise beden ve müzikle ders işlemenin harika olduğunu, herkesin bu yöntemi kullanmasına olan arzusunu dile getirmiştir.

Tablo 50.

Eğitimcilerin “9. Bu yöntem, Türkiye'deki okullarda genellikle kullanılmaktadır.” İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	5	8,9
Katılmıyorum (2)	26	46,5
Kısmen Katılıyorum (3)	18	32,1
Katılıyorum (4)	5	8,9
Tamamen Katılıyorum (5)	2	3,6
Toplam	56	100

Yukarıdaki tabloda yöntemin ülkemizde ne derece kullanıldığı sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, eğitimcilerin yanıtlarının olumsuz yönde toplandığını görmekteyiz.

Eğitimcilerin %8,9'u "Hiç Katılmıyorum", %46,5'i "Katılmıyorum" yanıtlarıyla yöntemin ülkemizdeki okullarda kullanılmadığını belirtmiştir. Eğitimcilerin %32,1'i "Kısmen Katılıyorum" yanıtıyla yöntemin okullarda az da olsa kullanıldığını, %8,9'u "Katılıyorum" yanıtıyla yöntemin kullanıldığını ve eğitimcilerin %3,6'sının "Tamamen Katılıyorum" yanıtıyla neredeyse tüm okullarda kullanıldığını belirttiği görülmektedir. Eğitimcilerin yarısından fazlasın beden müziği yönteminin okullarda kullanılmadığına ilişkin görüş belirtmişlerdir. Kullanıldığına ilişkin görüş belirten eğitimcilerin büyük çoğunluğu da kısmen kullanıldığını söylemiştir. Beden müziğinin kullanımına yönelik görüşler, yöntemin kullanım düzeyinin çok düşük olduğunu göstermektedir.

Eğitimci 9 beden müziği yönteminin bütün okullarda müzik öğretmenleri tarafından uygulanması gerektiğini, eğitimci 17 ise müzik derslerinde hareketli müzik etkinliklerine olan ihtiyaca dikkat çekmiş, beden müziğinin müzik dersi öğretim yöntemi olarak ele alınması ve ders programlarına dâhil edilmesinin önemini belirtmiştir. Eğitimciler, belirttiği düşüncelerinde, ülkemizde kullanımı çok düşük seviyede kalan beden müziği yönteminin, okullarda kullanımının yaygınlaştırılmasına ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 51.

Eğitimcilerin "10. Eğitim Fakültesinde verilen eğitimin, bu yöntemi uygulamak için yeterli olduğunu düşünüyorum. (Ek olarak beden müziği eğitimi almadan)" İfadesine Verdiği Yanıtlar

Derecelendirme	Sayı(n)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum (1)	15	26,8
Katılmıyorum (2)	15	26,8
Kısmen Katılıyorum (3)	11	19,6
Katılıyorum (4)	13	23,2
Tamamen Katılıyorum (5)	2	3,6
Toplam	56	100

Tablo 51'de eğitimcilerin %26,8'inin "Tamamen Katılıyorum" ve "Katılıyorum" şeklinde verdiği yanıtlardan öğrencilik döneminde eğitim fakültelerinde aldıkları eğitimlerin beden müziği yöntemini uygulayabilmek için yeterli olduğunu düşündükleri görülmektedir. Eğitimcilerin %19,6'sı eğitim fakültesinde aldığı eğitimle beden müziği yöntemini kısmen uygulayabileceğini, geriye kalan %53,6'sının ise eğitim fakültesinde aldığı eğitimin beden müziği yönteminin uygulanması için yeterli olmadığı yönde görüşlerini "Katılmıyorum" ve "Hiç Katılmıyorum" şeklinde yanıtlayarak belirtmişlerdir.

Eğitimci 12 “Müzik eğitimi bölümlerinde beden müziği eğitimi dersi de olmalı.” ifadesiyle beden müziği eğitiminin eğitim fakültelerinde verilmesi gerek bir ders olduğunu belirtmiştir.

Eğitimci 16 “Ancak eğitimi boyunca özel olarak ilgilenenler bu eğitimi verebilir.” ifadesiyle eğitim fakültesinde verilen eğitimlerle beden müziği eğitim yöntemlerini uygulamanın mümkün olmadığını, sadece özel eğitim alan öğretmenlerin, bu yöntemi uygulamak için yeterli olabileceğini söylemiştir.

Eğitimci 35 “Öncelikle eğitim fakültelerinde verilen eğitim, müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olmalıdır ve bu eğitim içerisinde kesinlikle beden müziği üzerinde de durulmalıdır.” ifadesiyle eğitim fakültelerinin kuruluş amacının müzik öğretmeni yetiştirmek olduğu ve bu amacı yerine getirirken de yetiştirdiği öğretmen adaylarına verdiği eğitimlerde beden müziği eğitim yöntemlerine de yer vermesinin gerekliliğine dikkat çekmiştir.

Eğitimci 42 “İnsanın varoluşundan beri bedenimizin bir çalgı olarak kullanıldığını biliyoruz. Herkesin bu müziği yapabileceği göz önünde bulundurulursa, sağlanacak doğru eğitimle bedenimizle farklı bir müzik yapma imkânı oluşturulabilir. Beden müziği sadece bazı çocuk parçalarına ve eserlere eşlik olarak düşünülmemelidir. Türkiye’de çok fazla bilinmeyen, önemsenmeyen beden müziği çocuklara öğretilirken, gördüğüm kadarıyla sadece görsellik ön planda tutuluyor. Oysa dünyadaki örneklerine bakıldığında müzikte birçok stil bulunuyor ve beden müziği sayesinde farklı performanslar sergilenebiliyor. Atölye, çalıştay gibi bireysel çabalar ile eğitim ortamı yaratılmaya çalışılan beden müziğinin, eğitim fakültelerinde ayrı bir ders olarak öğretilmesinin önemli olabileceğini düşünüyorum.” demiştir. Eğitimci, beden müziğinin dünyadaki örneklerine dikkat çekmiş, ülkemizde zaten az sayıda beden müziği yöntemini kullanan eğitimcilerin de bu yöntemi bütün yönleriyle uygulamadığını, eğitimci sayısının az olmasının ve tam anlamıyla uygulanamamasının nedenini de eğitim fakültelerinde planlı bir beden müziği eğitiminin verilmemesi olarak gördüğü söylenebilir.

Eğitimci 47 “Kesinlikle çok yararlı bir çalışma olduğunu düşünüyorum. Özellikle müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda beden müziği çalışmalarının çoğalmasını ümit ediyorum.” sözleriyle fakültelerde kısmen bu eğitimlerin verildiği ancak bu alanda daha fazla çalışmalar yapılmasına olan temennisini dile getirmektedir.

Eğitimcilerin birçoğu beden müziğinin kullanımının müzik dersinin işlenişine farklı bir bakış açısı getireceği ve bu sayede konserlerde daha güzel sunumlar ortaya konulabileceğini belirtmektedirler. Ancak yöntemi uygulamak için gerekli olan eğitimin, amacı müzik eğitimcisi yetiştirmek olan müzik eğitim fakültelerinde verilmemiş olması sebebiyle eğitimcilerin yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple eğitimcilerin birçoğu eğitim fakültesinde beden müziği eğitiminin eğitim programlarına dâhil edilmesi yönünde görüş belirtmiştir.

Tablo 52.

“Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Yanıtlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

İfadeler	Z	p
1. İfade	-0,185	0,853
2. İfade	-0,304	0,761
3. İfade	-0,768	0,443
4. İfade	-0,197	0,844
5. İfade	-0,194	0,846
6. İfade	-1,370	0,171
7. İfade	-2,257	0,024
8. İfade	-0,378	0,705
9. İfade	-0,429	0,668
10. İfade	-1,533	0,125

$p < 0,05$

Öğretmen görüşleri alma formunu değerlendiren 40 kadın, 16 erkek toplam 56 eğitimcinin yanıtların cinsiyetlere göre değişkenlik gösterip göstermediği yukarıdaki tablo ile açıklanmıştır. Tabloya göre kadın ve erkek eğitimcilerin cinsiyetleri bakımından verdiği yanıtlarda 7. ifade olan “Derslerimde şarkı söylerken bu yöntemi tercih ederim.” haricinde anlamlı bir fark yoktur ($p > 0.05$).

Tablo 53.

Eğitimcilerin “7.Derslerimde şarkı söylerken bu yöntemi tercih ederim.” İfadesine Verdiği Yanıtların Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	Ort.±S.S.
Erkek (n=16)	3,25±1,483
Kadın (n=40)	4,17±1,010

Eğitimcilerin “7.Derslerimde şarkı söylerken bu yöntemi tercih ederim.” İfadesine verdiği yanıtların ortalama ve standart sapma puanları incelendiğinde kadın eğitimcilerin yöntemi

tercih etme durumunun erkek eğitimcilere oranla daha yüksek olduğu tablo 53'te görülmektedir.

Tablo 54.

“Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Meslekte Çalışma Sürelerine İlişkin Detaylı Bilgiler

Meslekte Çalışma Süresi	Sayı(n)	Yüzde (%)
Grup 1 (8,48 yıl ve daha az)	36	64,29
Grup 2 (8,48 yıldan fazla)	20	35,71
Toplam	56	100

Meslekte çalışma sürelerinin öğretmen görüşleri üzerinde bir etkisinin olup olmadığını incelemek amacıyla meslekte çalışma ortalama süresinin üzeri ve altında olacak şekilde kişilerden iki grup oluşturulmuştur. Tablo 54'te gösterildiği üzere Grup 1 (n=36), ortalama 8,48 yıl ve altındaki bireyleri temsil ederken, Grup 2(n=20), ortalama 8,48 yıl üzerinde çalışma süresi olan bireyleri göstermektedir.

Tablo 55.

“Öğretmen Görüşleri Alma Formu”nu Değerlendiren Eğitimcilerin Yanıtlarının Meslekte Çalışma Sürelerine Göre Karşılaştırılması

	Z	p
1. İfade	0,964	0,335
2. İfade	0,096	0,924
3. İfade	0,570	0,569
4. İfade	0,058	0,954
5. İfade	0,732	0,464
6. İfade	0,745	0,456
7. İfade	0,234	0,815
8. İfade	0,188	0,851
9. İfade	0,588	0,556
10. İfade	1,260	0,208

p<0,05

Eğitimcilerin sorulara verdiği yanıtların, öğretmenlerin mesleki tecrübeleri açısından değerlendirilmesi yapıldığında tablodan da anlaşılabacağı üzere Grup 1 (n=36) ortalama 8,48 yıl ve altındaki eğitimciler ile Grup 2 (n=20) ortalama 8,48 yıl üzerinde çalışma süresi olan eğitimciler arasında anlamlı bir farklılık yoktur (p>0,05). Tecrübesi fazla olan ve tecrübesi az olan eğitimciler, soruları aynı yönde yanıtlamışlardır.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara ve bu sonuçlara dayanarak getirilen önerilere yer verilmiştir.

4.1. Sonuçlar

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin sonuçlar alt başlıklar halinde verilecektir.

4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

“Müzik Derslerinde Beden Müziği Kullanımının Öğrencilerin Tartım Yinelemede Başarı Davranışına Olan Etkisi Nedir?” alt probleminin cevaplanabilmesi için öğrencilere “Tartım Yineleme Başarı Formu” öntest ve sontest olarak uygulanmıştır.

Araştırma alt problemi, beden müziği yöntemi uygulanan deney grubuna yönelik bulgulara ulaşmayı amaçlamaktadır. Ancak araştırmacı, karma yöntemler uyguladığı kontrol grubunun çalışma sürecindeki gelişimini gözlemleyebilmek amacıyla aynı testi onlara da uygulamıştır.

Öntest puanlarına bakıldığında deney grubu öğrencilerinin puanlarının kontrol grubuna göre düşük olduğu görülmektedir. Deney sonrasında bu durumun değişmemesinin, öğrenci dağılımının seçkisiz atamayla yapılmasından ve kontrol grubu öğrencilerinin hazırbulunuşluk seviyesinin daha iyi olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu çalışmanın hazırbulunuşluk seviyesi benzer olan iki gruba yapılmasıyla farklı sonuçlara ulaşılacağı düşünülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre her iki grubun deney öncesi puanları ve deney sonrası puanları arasında artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak müzik dersinde beden müziği kullanımının öğrencilerinin tartım yineleme başarısına olumlu katkı sağladığı söylenebilir.

4.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın İkinci Alt Problemi “Beden müziği ile şarkı öğrenen çocukların ders sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt probleminin yanıtlanabilmesi için çalışma grubuna “Öğrenci Görüşleri Alma Formu” uygulanmıştır.

Hem deney hem de kontrol grubuna uygulanan formda yer alan sorulara verilen yanıtlara bakıldığında benzer cevapları verildiği görülmektedir. Her iki grupta da öğrencilerin alışık olmadığı, onlara eğlenceli gelen bir eğitim yöntemi uygulandığı için öğrenciler derse ilişkin olumlu görüşler belirtmişlerdir.

Öğrenciler daha önce derslerinde uygulanan yöneme göre, beden müziği yöntemi ve karma yöntemi daha fazla sevmişlerdir. Sevmeye nedeni olarak yapılan çalışmaları eğlenceli bulmaları olduğunu belirtmişlerdir. Kontrol grubundan farklı olarak deney grubundaki öğrenciler yöntemi yeni, heyecan verici, ilgi çekici, yaratıcı bulmuş, geçmiş yıllarla karşılaştırmıştır.

Deney grubundaki öğrenciler bedeniyle müzik arasındaki ilişkiyi fark etmiş, bedeninin onun bir çalgısı olmasından hoşlanmışlardır. Bu sayede derslere olan katılımlarının da arttığını söylemişlerdir.

Deney grubunda yer alan öğrencilerin derste dikkatlerini dağıtan davranışların ve gösterilen hareketleri yapıp yapamadığının farkında olması, farkındalık seviyelerinde artış olduğunu göstermektedir. Çocuğun derste gösterilenleri yapabilmeye odaklanması, dikkatini dağıtan davranışları fark etmesini sağlamıştır. Beden müziği hareketlerinin çocuğa göre ilkesiyle düzenlenmesinin sonucu olarak çocukların gösterilen hareketleri yapabiliyor olması çocukta başarı hissini getirmiş, “aslında müzikte başarılı olduğu”nu düşünmesini sağlamıştır. Çocuğun başarılı olduğunu hissetmesi, onun gelecekte müzikle olan bağının kopmaması açısından önemlidir.

Deney grubunda yer alan bir öğrenci, organizasyonda yaşanan sıkıntılar sebebiyle konsere katılamayan arkadaşları adına üzüntü duyduğunu belirtmiştir. Bu durum deney grubunda yer alan birçok öğrenci tarafından yanıtlarda dile getirilmiş olmasa da araştırmacıya yansıtılmıştır. Beden müziği etkinliklerinin bir kazanımı olarak birlikte yapma, bir olma hissi yaşanan bu olayda kendini göstermiştir. Yaşanan olay üzücü olduğu kadar öğrencilerde birliktelik duygusunu kazandırmış olması açısından sevindiricidir.

Çocuklara derste neler öğrendiği sorulduğunda her iki grupta da yöntemlere ilişkin yanıtlar verilmiş, deney grubunda yer alan çok sayıda öğrenci her şeyi öğrendiğini belirtmiştir. Çocuğunda büyüğüne her insan başarılı olduğu şeyi yapmak ister ve yapmaktan hoşlanır. Bu bağlamda çocuğun müzik dersinde her şeyi öğrendiğini düşünmesinin, dersi sevmesi ve derse olan tutumuyla doğrusal olarak bağlantısı vardır.

Öğrencilerin derste öğrendiklerini ders dışı zamanlarda yapıp yapmadığı sorulduğunda, her iki gruptan da çok yüksek oranda evet yanıtı gelmiştir. Her iki grup da şarkıları çevresiyle ders dışı zamanlarda paylaşmıştır, ancak deney grubundaki öğrencilerin çok büyük kısmı şarkıları beden müziği hareketleriyle birlikte paylaşmayı tercih etmişlerdir. Kontrol grubunda devinim kullanılmasının onlar açısından yeni bir yaklaşım olmasına karşın beden müziği etkinliklerinin daha fazla paylaşıldığı sonucu çıkmıştır.

Gruplarda akılda kalan etkinliklere bakıldığında kontrol grubunda şarkılar, ısınma hareketleri, devinimler şeklinde sıralanırken deney grubunda Isınma hareketleri, beden müziği hareketleri, şarkılar şeklinde sıralanmıştır. Hareket temelli etkinlikler, deney grubunda öncelikli olarak sıralanmış ve daha akılda kalıcı bulunmuştur.

Sonuç olarak hareket temelli müzik etkinliklerinin çocuklar tarafından sevildiği, bu durumun derse olan tutumuna, başarısına, odaklanmasına, özgüveninin artmasına, çevresine duyarlı bireyler yetişmesine katkı sağladığı düşünülmektedir. Beden müziği yöntemi ile ders işleyen öğrencilerin verdiği yanıtlardan, bütün bu kazanımların daha yüksek oranda gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

4.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Müzik Derslerinde Beden Müziğinin Kullanımına Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?” alt problemine yanıt alınabilmek amacıyla “Öğretmen Görüşleri Alma Formu” oluşturulmuştur. Eğitimciler formda yer alan soruları yanıtlamadan önce deney grubunun çalışma sürecini içeren, araştırmacı tarafından hazırlanan videoyu izlemişlerdir. Eğitimciler, videoda izledikleri çalışma sürecine, mesleki tecrübelerine, bilgi birikimlerine dayanarak formda kendilerine yöneltilen ifadeleri likert tipi ölçekle değerlendirmişlerdir.

Elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar aşağıda sıralanmıştır.

- Eğitimcilerin çok büyük kısmı, beden müziği alanında yapılacak kurs, seminer, çalıştay gibi etkinliklere katılmak istediğini belirtmiştir. Eğitimcilerin, beden

müziği konusunda bilgi seviyesi ne olursa olsun öğrenmeye istekli, yeniliklere açık oldukları anlaşılmaktadır.

- Eğitimciler, şarkıların beden müziği ile söylenmesinin şarkının ritmik yapısının daha iyi öğrenilmesinde etkili bir yöntem olabileceğini belirtmişlerdir. Eğitimcilerin tamamı olumlu yönde bu ifadeye katılmışlardır.
- Eğitimcilerin çok büyük kısmı, şarkıların beden müziği ile söylenmesinin, şarkının temiz söylenmesine olumlu etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Bazı eğitimcilerin beden müziğinin derse odaklanmayı, isteği, sınıf içi iletişime olumlu etki etmesinin şarkının temiz söylenmesini sağladığını bizzat tecrübe ettiklerini paylaşımları bu görüşü güçlendirmektedir.
- Eğitimcilerden sadece 1 tanesi beden müziği ile şarkı söylemenin özgüvenin artırılmasında etkisinin olmadığını belirtmiştir. Geriye kalan bütün eğitimciler yöntemin özgüveni artırıcı bir etkisi olduğu yönde görüş bildirmişlerdir. Beden müziği etkinlikleri toplu bir şekilde yapılmış ve tekrarlarla pekiştirilmiştir. Bu süreçte yapamayan çocuğa, yapabilenleri gözlemleyerek yapma fırsatı yaratılmıştır. Hareketleri önceleri yapamayan çocukların geri planda kaldıkları, kısa zamanda yapmalarıyla da kendini ön plana çıkarmaya çalıştıkları araştırmacı tarafından gözlenmiştir.
- Eğitimcilerin çok büyük kısmı beden müziği ile şarkı söylenmesinin çocuğun müzik dersine olan ilgisini artırdığı görüşünü belirtmiştir. Bazı eğitimcilerin kendi derslerinde yaptığı beden müziği etkinlikleriyle, çocuğun derse olan ilgisinin arttığını, dersi sevmesini sağladığını, dikkati toplamasına yardımcı olduğunu belirtmesi bu görüşü desteklemektedir. Ayrıca eğitimcilerin belirttiği görüşler deney grubu öğrencilerinin derse yönelik görüşleriyle örtüşmektedir.
- Şarkıların beden müziği ile söylenmesinin, öğrencinin derse olan odaklanmasına etkisi olduğu yönünde bütün eğitimciler hemfikir olmuşlardır. Eğitimcilerden bazılarının beden ve zihnen öğrenciyi derse hazırlamada, dikkati toparlamasını sağlamada ve katılımın artırılmasında yöntemin etkililiğine ilişkin görüşleri ve öğrencilerin bu konudaki görüşleri bu görüşü güçlendirmektedir.
- Eğitimcilerin büyük kısmı derslerinde beden müziği ile şarkı söylediğini belirtmişlerdir. Ancak her eğitimcinin beden müziği ile ilgili neyi ne kadar bildiği ve yöntemin bütününün herkes için neyi ifade ettiğinin bilinmemesi sebebiyle bu durumun ne derece gerçeği yansıttığının farklı bir araştırma ile

değerlendirilmesinin daha doğru olacağı düşünülmektedir. Eğitimcilerin %14,2'si yöntemi kullanmadığını belirtmiştir. Bir eğitimci, özellikle kırsal kesimde eğitim gören öğrencilerin psiko-motor becerilerinin geliştirilmesinde beden müziğinin etkili olabileceğine dikkat çekmiş ve yöntemi bundan sonraki derslerinde kullanacağını belirtmiştir. Yapılan çalışmanın beden müziğini bilmeyen, kullanmayan eğitimcileri özendirici etkisi olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin, yukarıda belirtilen kazanımların farkında olduğu görülmekte ve bu ifadeye verdiği yanıtlarla da bu konuda tutarlı yaklaşım gösterdikleri anlaşılmaktadır. Yüksek oranda yöntemi bilen ve kullandığını belirten eğitimcilerin, 1. ifadeye verdikleri yanıtlarla 7. ifadeye verdikleri yanıtlar karşılaştırıldığında, eğitimcilerin yeterince bilgi sahibi olmadıkları ya da daha fazlasını öğrenmeye açık bir bilinç seviyesinde oldukları sonucu çıkarılabilir. Ayrıca bu ifadeye verilen yanıtlar cinsiyete göre karşılaştırıldığında, kadınların beden müziğini derslerinde tercih etme durumunun erkeklere oranla daha yüksek olduğu sonucu çıkmıştır. Mesleki tecrübe bakımından bir karşılaştırma yapıldığında ise mesleki tecrübenin yöntemin tercih edilmesine etkisinin olmadığı sonucu çıkmıştır.

- Verilen yanıtlardan eğitimcilerin büyük bir çoğunluğunun beden müziği yönteminin ülkemizdeki okullarda kullanılabilir bir yöntem olduğu konusunda hemfikir olduğu anlaşılmaktadır. Beden müziğinin kullanılmasıyla ilgili olumlu görüşler belirtilmiştir. Ancak kimi öğretmenin beden müziği yönteminin bütün çocuklara değil seçme sınıflarda uygulanabileceği yönünde, kimi öğretmenin yapılan etkinliklerin çocuk tarafından bir oyun gibi görülmesinin çocuğun kontrol altında tutulma zorluğu yaratması ve dersin işlenmesine engel olması yönünde, kimi eğitimcinin de yöntem hakkında bilgisinin yetersiz kaldığı yönündeki düşünceleri yöntemin uygulanmasına ilişkin olumsuz görüş olarak belirtilmiştir.
- Eğitimciler beden müziği yöntemini ülkemizdeki okullarda uygulanabilir bulduğu, ancak uygulanmadığını belirtmişlerdir. Beden müziğinin uygulanabilir bir yöntem olarak görüldüğü halde uygulanmaması, ülkemizdeki müzik öğretmenlerinin bu konuda yeteri kadar bilgisi olmadığı ya da öğrenmeye kapalı oldukları sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bazı eğitimciler, beden müziği yönteminin ve diğer hareket temelli müzik eğitimlerinin ülkemizde kullanımının önemli bir ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir.

- Eğitimcilerin büyük kısmı mezun oldukları eğitim fakültelerinde aldıkları eğitimle beden müziği yönteminin mümkün olmadığını belirtmişlerdir. Verilen yanıtlardan, eğitim fakültelerinin eğitim programlarında beden müziğinin olmadığı ya da yeterli seviyede olmadığı sonucu çıkmaktadır. Beden müziğinin ülkemizdeki okullarda kullanılmamasının en temel nedeninin de bu olduğu anlaşılmaktadır. Eğitimciler, beden müziği yönteminin uygulanabilmesinin, ancak beden müziği alanında verilen eğitimlere gidilmesiyle mümkün olabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca müzik derslerine farklı bir bakış açısı kazandırabilecek olan beden müziği yönteminin müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda ayrı bir ders olarak verilmesi ve yöntemin yaygınlaşmasına yönelik dileklerini belirtmişlerdir.

4.2. Öneriler

Müzik eğitiminde beden müziğinin etkin bir biçimde kullanılabilmesi için, araştırma bulgularından çıkarılan sonuçlar ışığında geliştirilen öneriler aşağıda sıralanmıştır.

- Beden müziğinin ülke çapında tanıtılması,
- Müzik öğretmenlerinin beden müziği yöntemini aktif bir şekilde kullanması amacıyla hizmet içi, seminer vb. uygulamalı eğitimlerle yetiştirilmesi,
- Eğitim Fakültelerinin müzik eğitimi bölümlerinde ve okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde “Beden Müziği Yöntemi”nin öğretimine ilişkin dersin eğitim programlarına dâhil edilmesi,
- Ulusal kapsamda, üniversitelerin öncülüğünde beden müziği festivallerinin düzenlenmesi ve bu festivallere dünya çapında tanınan beden müziği sanatçılarının davet edilmesi,
- Ülke içinde ve dışında düzenlenen etkinliklere, festivallere katılmak isteyen eğitimcilere, belli kontenjanlar dâhilinde MEB tarafından maddi ödenek sağlanması,
- Aynı çalışmanın daha uzun sürede gerçekleştirildiği (6-12 ay) bir araştırma ile beden müziğinin öğrencilere başka hangi davranışları kazandırdığı ve mevcut davranışlarına olan etkisinin ölçülmesi,

- Beden müziğinde kullanılan ritimler, hareketler ve diğer öğelerin yalnızca müzik öğretmenleri tarafından değil Türkçe, matematik, fizik, kimya, coğrafya ve diğer alan öğretmenleri tarafından da kullanılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akdoğan, F.N. (2013). *Müziğin iletişimdeki rolü*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Auernig F., ve Laslo N. (2007). Orff Schulwerk nedir? *İstanbul Orff Schulwerk ve Danışmanlık Merkezi İnfö Dergisi*, 1, 11, 6.
- Ay, M. (2003). *Müzikte hareket ve beden ilişkisinin pedagoji yöntemleriyle karşılaştırılması*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bal, S., & Artan, İ. (1995). *Seslerle tanışalım*. İstanbul: Ya-pa.
- Bulut, M.Ö. (2011). *Beden müziği ve kalabalıklar*. (Sanatta yeterlik tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bulut, Ö. (2012). *Beden müziğinin gelişimi*. 1. Uluslararası Müzik Araştırmaları Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon. <https://omu.academia.edu/%C3%96zg%C3%BCBulut> sayfasından erişilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (13. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişim ve öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-8. <http://gefad.gazi.edu.tr/article/view/5000078964> sayfasından erişilmiştir.
- Çimşir, Ö. (2010). Oyunda birlikte ve birbirinden öğrenme. *İstanbul Orff Schulwerk ve Danışmanlık Merkezi İnfö Dergisi*, 1,17, 21.
- Çimşir, Ö. (2013). Türkiye'de Orff-Schulwerk müzik, oyun ve dans üzerine makaleler (Birinci Baskı). K. O. Koçak ve N. Laslo (Ed.). *Eğitmen eğitimi ve iletişim* (s.37-44). İstanbul: Bilgesistem Bilişim..

- Dikici, A. (2002). *Orff tekniği ile verilen müzik eğitiminin matematik yeteneğine etkisinin incelenmesi*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Erdal, G. (2005, Nisan). *Müzik öğretim yöntemlerinden Dalcroze metodu ve kullanımı*. Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Erciyes Üniversitesi, Kayseri. http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/G-Erdal_3.html sayfasından erişilmiştir.
- Erol, O. (2008). Orff ve çoklu zekâ. *İstanbul Orff Schulwerk ve Danışmanlık Merkezi İnfö Dergisi*, 13, 34-35.
- Farber, A., & Thomsen, K. (t.y.). *What is dalcroze?*. <https://dalcrozeusa.org/about-us/history> sayfasından erişilmiştir.
- Feyzioğlu, A. (2008). Dalcroze, Kodaly, Orff, Willems, Mardenot arasında bir karşılaştırma. *İstanbul Orff Schulwerk ve Danışmanlık Merkezi İnfö Dergisi*, 14, 28-30.
- Filz, R. (2009). *Rhyth-mix 2*. Esslingen: Helbling.
- Flamenko Nedir? (2019). <http://flamenko.nedir.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Günay, E. (2006). *Müzik sosyolojisi - sosyolojiden müzik kültürüne bir bakış*. İstanbul: Bağlam.
- Gürgen, E.T. (2006). Müzik eğitiminde yaratıcılığı geliştiren yöntem ve yaklaşımlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 81-93. <https://www.pegem.net/Akademi/3-8306-Muzik-Egitiminde-Yaraticiligi-Gelistiren-Yontem-ve-Yaklasimlar.aspx> sayfasından erişilmiştir.
- Gürgen, E.T. (2007). *Orff-schulwerk ve Kodaly yönteminin vokal doğaçlama müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri üzerindeki etkileri*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gürgen, E.T. (2009, Eylül). *Farklı müzik eğitim yöntemlerinin öğrencilerin müziksel becerileri üzerindeki etkileri*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun. http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/samsun/E_Gurgen.pdf sayfasından erişilmiştir.

- Gürler, A. (2007). *Türkiye’de İlköğretim 2. kademe 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersinden edindikleri kazanımlar üzerine bir çalışma*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- İrlanda Step Dansı (2019). https://www.turkcebilgi.com/irlanda_step_dans%C4%B1 adresinden erişilmiştir.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi (24. Basım)*. Ankara: Nobel Akademik.
- Kugler, M. (t.y.). Die künstlerisch-pädagogische idee. <https://www.orff.de/orff-schulwerk/idee/> sayfasından erişilmiştir.
- Küçükdürüm, E. (2018). Teori eksenli disiplinlerarası bir çalışma tuva gırtlaktan söyleme stillerinin analiz sonuçları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 105-128. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/640539> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2017). Müzik dersi öğretim programı (1,2,3,4,5,6,7 ve 8. Sınıflar). https://can.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_08/25130126_MYzik_Dersi_YYretim_ProgramY.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Otacıoğlu, S.G. (2008). *Müzik psikolojisi 1 - müzik psikolojisinin ABC’si*. Ankara: Öğreti.
- Öz. B.N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/uefad/article/view/5000152224/5000138029> sayfasından erişilmiştir.
- Özmenteş, G. (2007, Eylül). *Müzikte beden-zihin ilişkisi*. 38. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi’nde sunulmuş bildiri, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara. <http://www.ayk.gov.tr/baglantilar/icanas-38/> sayfasından erişilmiştir.
- Özmenteş, G., & Bilen, S. (2005). Dalcroze eurhythmics öğretiminin müziksel beceriler, müzik dersine ilişkin tutumlar ve müzik yeteneğine ilişkin özgüven üzerindeki etkileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(10), 87-102. <http://aves.akdeniz.edu.tr/YayinGoster.aspx?ID=2080&NO=2> sayfasından erişilmiştir.

- Özmenteş, S. (2012). İlköğretim müzik eğitiminde yükleme kuramı perspektifinde nitel bir inceleme. *International Journal of New Trends in Arts, Sports and Science Education*, 2(1), 91-101. <http://www.ijtase.net/ojs/index.php/IJTASE/article/download/56/70> sayfasından erişilmiştir.
- Öztürk, A. (2004). *Okul öncesi eğitimde müzik*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Öztürk, A. (2006). Türkiye’de Orff-Schulwerk yaklaşımının dünü bugünü. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 105-112. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/219887> sayfasından erişilmiştir.
- Palmas (2019). <http://www.wikizero.biz/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpY2kvUGFsbWFzXyhtdXNpYyk> adresinden erişilmiştir.
- Parker, L. (2014). *Dalcroze eurhythmics with Lisa Parker*. <https://dalcrozeusa.org/about-dalcroze/what-is-dalcroze/> sayfasından erişilmiştir.
- Saydam, R. (2003). *İlköğretim okulu I ve II devre müzik eğitiminde eğitimci sorunu*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya. <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/R-Saydam.html> sayfasından erişilmiştir.
- Sökezoğlu, D. (2010). *Ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitiminin 7-11 yaş grubu çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişimleri üzerine etkisi (Afyonkarahisar ili örneği)*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Spss Korelasyon Analizi (2019). <http://spssistatistik.net/spss-korelasyon-analizi/> adresinden erişilmiştir.
- Sun, M. (2002). *Okul öncesi eğitimde müzik*. İzmir: Müzik Eserleri.
- Şendurur, Y., & Barış, D.A. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174. <http://gefad.gazi.edu.tr/article/view/5000078916/5000073133> sayfasından erişilmiştir.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi.
- Terry, K. (2002). *Body Music with Keith Terry Part One*. Oakland: Crosspulse Media.

- Tokinan, B.Ö., & Bilen, S. (2011). Yaratıcı dans etkinliklerinin motivasyon, özgüven, özyeterlik ve dans performansı üzerindeki etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 363-364. <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/421-published.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Toksoy, A.C. (2006). *Orff yaklaşımı çerçevesinde ilköğretim I. kademesinde müzik ve hareket eğitime başlangıç için bir model önerisi*. (Doktora tezi). <http://hdl.handle.net/11527/12653> sayfasından erişilmiştir.
- Tufan, S. (2011). *Müzik öğretmeni adaylarının Dalcroze-Kodaly ve Orff yaklaşımlarıyla ilgili görüşleri ile bu yaklaşımların adayların öğretmenlik uygulamasına ilişkin tutumlarına olan etkisi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Uçal, E. (2003). *Okul öncesi müzik eğitiminde Orff öğretisinin müziksel beceriler üzerindeki etkileri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi, temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum* (Genişletilmiş 3. Basım). Ankara: Evrensel.
- Varış, F. (1988). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Yavuzer, H. (2004). *Çocuğu tanımak ve anlamak (4.Basım)*. İstanbul: Remzi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (8.Tıpkıbasım)*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, R. (2002). *Yaratıcılık ve yenilik (3.baskı)*. İstanbul: Sistem.
- Yıldız, E. (2001). *İlk çağlardan başlayıp, barok döneme değin müziğin gelişimi ve müzik-toplum ilişkisi üzerine bir inceleme*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

EKLER

EK-1. Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu

Değerli Müzik Eğitmcisi;

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans yapmaktayım. Tezimin konusu "Bir Çalgı Olarak Bedenin Şarkı Öğretiminde Kullanılması". Deney ve kontrol gruplu yapılacak olan çalışmada, 5. Sınıf öğrencilerine 2/4'lük, 4/4'lük, 6/8'lik, 5/8'lik ve 9/8'lik ölçülerdeki eserler öğretilecektir. Kontrol gurubuna alışılmış yöntemlerle şarkı öğretimi yapılırken deney grubuna öğretilecek olan eserler bedenin bir çalgı olarak kullanılmasıyla birlikte öğretilecektir. Öğretilecek şarkıların seçiminde sizlerin de tercihleri göz önüne alınacaktır. Aşağıda yer alan eserler Türkiye Korolar Şenliği'nde sahne alan koroların sıklıkla seslendirdiği ve koro ile ilgili her türlü basım ve yayınlarda yer alan eserlerden seçilmiştir. Sizlerin bu eser gruplarının her birinden iki tane eser seçmeniz istenmektedir. Anketi değerlendiren uzmanların kişisel bilgileri gizli tutulacaktır. Değerli katkılarınız için teşekkür ederim.

(Bildiğiniz gibi beden müziği, el çırpma, parmak şaklatma, ayak vurma, dizlere vurma, vokal yapma ve bunun gibi bedene vurma yoluyla ortaya çıkan beden sesleriyle oynayarak ortaya çıkarılan müzik ve danstır. Araştırmada, koroda söylenen şarkılara ve türkülere ikinci bir parti olarak beden müziği motiflerini ekleyerek, şarkıyla uyumlu ancak tek başına da anlamı olan bir eşlik partisi çalınmaya çalışılacaktır.)

Saygılarımla,
Ömürca EDEŞ

G.Ü.Eğitim Bilimleri Enstitüsü G.S.E.Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Öğrencisi

Adınız ve Soyadınız :

Yaşınız/Cinsiyetiniz :

Çalıştığınız Kurum ya da Koro :

Meslekte Çalıştığınız Toplam Süre:

Beden Müziği Konusunda

Bilgi Sahibi misiniz? Ne Derece:

Hiç	Az	Kısmen	Büyük Ölçüde	Tamamen

*** Lütfen, aşağıdaki 2/4'lük çocuk şarkılarından, uygulamanın yapılmasını istediğiniz 2 tanesini seçip, işaretleyiniz.

2/4 ŞARKI VE TÜRKÜLER	BESTECİSİ	X
PAZARA GİDELİM	MUAMMER SUN	
ŞAP ŞAP OYUNU	MUAMMER SUN	
HAYVANLAR	SAİP EGÜZ	
BAKKAL TEKERLEMESİ	YALÇIN TURA	
KÜÇÜK ÇALGICILAR	DERLEYEN:MUAMMER SUN	
ATLI KARINCA	MUAMMER SUN	
KÜÇÜK KARDEŞ	MUAMMER SUN	
MUTLULUK ŞARKISI	MUAMMER SUN	

*** Lütfen, aşağıdaki 4/4'lük eserlerden, uygulamanın yapılmasını istediğiniz 2 tanesini seçip, işaretleyiniz.

4/4 ŞARKI VE TÜRKÜLER	BESTECİSİ	X
SAĞ EL İÇERİYE	UYARLAYAN: EROL AYKAN	
BAŞ PARMAĞIM	FRANSIZ ÇOCUK ŞARKISI UYARLAMA	
SÜT İÇTİM	KİLİS YÖRESİ	
HOROZUMU KAÇIRDILAR	ESKİŞEHİR YÖRESİ	
HAYVANLAR NE İSTER	YALÇIN TURA	

*** Lütfen, aşağıdaki 6/8'lik eserlerden, uygulamanın yapılmasını istediğiniz 2 tanesini seçip, işaretleyiniz.

6/8 ŞARKI VE TÜRKÜLER	BESTECİSİ	X
VÜCUDUMUZ	SAİP EGÜZ	
EY GÜZELLER	SİVAS YÖRESİ TÜRKÜSÜ	
OKULA BAŞLADIK	MUAMMER SUN	
ATABARI	ARTVİN YÖRESİ TÜRKÜSÜ	
ÜÇ ELMA	SAİP EGÜZ	

*** Lütfen, aşağıdaki 5/8'lik eserlerden, uygulamanın yapılmasını istediğiniz 2 tanesini seçip, işaretleyiniz.

5/8 ŞARKI VE TÜRKÜLER	BESTECİSİ	X
YEMEN TÜRKÜSÜ	MUŞ YÖRESİ TÜRKÜSÜ	
OY TRABZON	TRABZON YÖRESİ TÜRKÜSÜ	
FİNCANI TAŞTAN OYARLAR	SİVAS YÖRESİ TÜRKÜSÜ	
VARDAR OVASI	RUMELİ TÜRKÜSÜ	
YURDUMDA	MAHİR DİNÇER	
ŞU DÜNYADA ÜÇ ŞEY VARDIR	ORTA ANADOLU TÜRKÜSÜ	

*** Lütfen, aşağıdaki 9/8'lik eserlerden, uygulamanın yapılmasını istediğiniz 2 tanesini seçip, işaretleyiniz.

9/8 ŞARKI VE TÜRKÜLER	BESTECİSİ	X
DERE GELİYOR DERE	KIRKLARELİ YÖRESİ TÜRKÜSÜ	
İYİLİK YAP İYİLİK BUL	MUAMMER SUN	
KARGA	HASAN TORAGANLI	
ÇAYIR ÇİMEN GEZE GEZE	ISPARTA YÖRESİ TÜRKÜSÜ	
KIZILCIKLAR OLDU MU?	EDİRNE YÖRESİ TÜRKÜSÜ	

EK-2. Tasarlanan Beden Müziği Eşlikleri

ŞARKILARA UYGULANACAK BEDEN MÜZİĞİ EŞLİKLERİ

Bir Çalgı Olarak Bedenin Şarkı Öğretiminde Kullanılması isimli tez çalışması kapsamında uygulama yapılacak şarkılar ve beden müziği eşlikleri aşağıda gösterilmiştir. Aşağıda beden müziği vuruşlarını gösteren notasyon yalnız bu çalışma için hazırlanmış olup, yapılan çalışmaya, gruba, öğreticinin inisiyatifine göre değişiklik gösterebilir. Vuruşların çeşitliliği artırılabilir, dizekteki gösterildiği yerler değiştirilebilir. Bu formda, şarkıların sadece birinci sözleri yer almaktadır, uygulama da diğer sözlerine de yer verilecektir.

- Ayak : Ayağın yere vurulmasını ifade eder.
Alkış : İki elin birbirine vuracağını ifade eder.
Parmak : Orta parmak ve baş parmakla yapılan şıklatma hareketini ifade eder.
Göğüs : El ile göğsün orta bölümüne vurulacağını ifade eder.
Diz üstü : Üst bacak olarak tabir edilen diz üstü bölgesine vurulacağını ifade eder.

Tez çalışması kapsamında kullanılacak notasyon

Ayak (Bum)* Alkış (Şak)* Parmak (Şik)* Göğüs (Dum,du)* Diz üstü (Tak,ta,ka)* Diz üstü (Çift El)

* Vuruşların hangi bölgeye ait olduğunu belirten, öğrencileri yönlendirmede kolaylık sağlayan tek heceden oluşan yansıma ile oluşturulmuş kelimeleri ifade eder.

PAZARA GİDELİM

Neşeli-Çabuk

Söz ve Müzik
Muammer SUN

Pa za ra gi de lim Bir ta vuk a la lım Pa za ra gi dip bir ta vuk a lıp
Pa za ra gi de lim Bir kö pek a la lım Pa za ra gi dip bir kö pek a lıp

na pa lım gıt gıt gıdak gıt gıt gıdak di ye lim Hap pu ru hup pu ru
na pa lım hav hav hav hav hav hav di ye lim Hap pu ru hup pu ru

hap pu ru hup pu ru yi me ye lim
hap pı ru hup pu ru ye me ye lim

SAĞ EL İÇERİYE

Hızlı

Amerikan Ezgisi
Uyarlayan: Erol AYKAN

Sağ el i çe ri ye Sağ el dı şa rı ya Sağ el i çe ri ye çe vir çe vir çe vir
Sol el i çe ri ye Sol el i çe ri ye Sol el i çe ri ye çe vir çe vir çe vir

sa ğa so la sa ğa so la dön dön dur iş te hep si bu ka dar
sa ğa so la sa ğa so la dön dön dur iş te hep si bu ka dar UH!

YURDUMDA

Orta Hızda

Söz ve Müzik
Mahir DİNÇER

To hum lar fi da na fi dan lar a ğa ca
Bir tek dal kır ma dan or man sız kal ma dan

a ğaç lar or ma na dön me li yur dum da
her in san bir fi dan dik me li yu dum da

Yu va dır_ kuş la ra ör tü dür_ top ra ğa can ver rir

do ğa ya or man laar yur_ dum da

VÜCUDUMUZ

Söz ve Müzik
Saip EGÜZ

Hızlıca

İ ki e lim i ki ko lum ba cak la rım var
İ ki ku lak i ki ya nak bir de ba şım var

Her in san da bir bu run bir de a ğız var
Göz le rim de kir pi ğim saç la rım da var

Yavaşça **2.tekrarda yavaşlayarak**

Sen hiç gör dün mü üç ku lak lı bir a dam
Sen hiç gör dün mü üç du dak lı bir a dam

Hızlıca 1. 2.

O lur mu hiç üç ku lak dön de ay na ya bak hey bak
O lur mu hiç üç du dak dön de ay na ya bak hey bak

DERE GELİYOR DERE

Orta Hızda **Türkü Yöresi : Kırklareli**

De re ge li yor de re ya le lel ya le lel ku mu nu se re se re ya le lel lim
Al be ni gö tür de re ya le lel ya le lel ya rin ol du ğu yer re ya le lel lim

EK-3. Tartım Yinelemede Başarı Kapsam Geçerliği Formu

TARTIM YİNELEME BAŞARI FORMU (KAPSAM GEÇERLİĞİ FORMU)

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda çalışmakta olduğum "Bir Çalgı Olarak Bedenin Şarkı Öğretiminde Kullanılması Üzerine Bir Çalışma" isimli yüksek lisans tez çalışmam kapsamında 5. sınıf öğrencilerinden oluşacak deney ve kontrol gruplarına, aşağıda sıralanmış tartım kalıpları öntest-sontest şeklinde uygulanacak ve 8 hafta sürmesi planlanan çalışma sonucunda öğrencilerin ritmik başarısında anlamlı bir farklılık olup olmayacağı belirlenmeye çalışılacaktır. Aşağıda sıralanan tartım kalıpları araştırmacı tarafından ♩=60 tempoda elle vurulacak ve öğrencinin araştırmacıdan sonra aynen yinelemesi istenecektir.

Forma en son şeklinin verilebilmesi için, müzik eğitimcisi olarak formun 5. sınıf öğrencilerine uygunluğunu değerlendirmenizi rica ediyorum. Araştırmada kullanılacak olan tartım kalıpları, sizlerin en uygun gördükleri arasından seçilecektir.

Formadan elde edilecek her türlü bilgi, sadece bu araştırmada kullanılacak olup, eğitimciler ile ilgili bütün bilgiler gizli tutulacaktır. Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederim.

Saygılarımla,
Ömürca EDEŞ
G.Ü.Eğitim Bilimleri Enstitüsü G.S.E.
Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Öğrencisi

* Tartımların sizin açınızdan uygunluk derecesini, herbirinin altında bulunan seçeneklerden bir tanesini (x) işaretiyle belirtiniz.

- 1.Uygun Değil.....()
2.Az Uygun.....()
3.Uygun.....()
4.Oldukça Uygun.....()
5.Çok Uygun.....()

- 1.Uygun Değil.....()
2.Az Uygun.....()
3.Uygun.....()
4.Oldukça Uygun.....()
5.Çok Uygun.....()

- 1.Uygun Değil.....()
2.Az Uygun.....()
3.Uygun.....()
4.Oldukça Uygun.....()
5.Çok Uygun.....()

- 1.Uygun Değil.....()
2.Az Uygun.....()
3.Uygun.....()
4.Oldukça Uygun.....()
5.Çok Uygun.....()

- 1.Uygun Değil.....()
2.Az Uygun.....()
3.Uygun.....()
4.Oldukça Uygun.....()
5.Çok Uygun.....()

- 1.Uygun Değil.....()
2.Az Uygun.....()
3.Uygun.....()
4.Oldukça Uygun.....()
5.Çok Uygun.....()

7

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

8

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

9

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

10

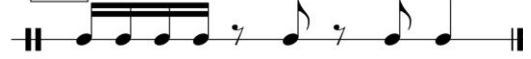
1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

11

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

12

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

13

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

14

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

15

1. Uygun Değil.....()
 2. Az Uygun.....()
 3. Uygun.....()
 4. Oldukça Uygun.....()
 5. Çok Uygun.....()

16

1. Uygun Değil.....()
 2. Az Uygun.....()
 3. Uygun.....()
 4. Oldukça Uygun.....()
 5. Çok Uygun.....()

17

1. Uygun Değil.....()
 2. Az Uygun.....()
 3. Uygun.....()
 4. Oldukça Uygun.....()
 5. Çok Uygun.....()

18

1. Uygun Değil.....()
 2. Az Uygun.....()
 3. Uygun.....()
 4. Oldukça Uygun.....()
 5. Çok Uygun.....()

19

1. Uygun Değil.....()
 2. Az Uygun.....()
 3. Uygun.....()
 4. Oldukça Uygun.....()
 5. Çok Uygun.....()

20

1. Uygun Değil.....()
 2. Az Uygun.....()
 3. Uygun.....()
 4. Oldukça Uygun.....()
 5. Çok Uygun.....()

21

1. Uygun Değil.....()
 2. Az Uygun.....()
 3. Uygun.....()
 4. Oldukça Uygun.....()
 5. Çok Uygun.....()

22

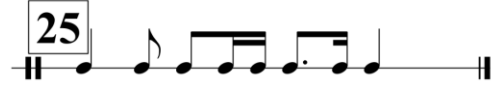
1. Uygun Değil.....()
 2. Az Uygun.....()
 3. Uygun.....()
 4. Oldukça Uygun.....()
 5. Çok Uygun.....()

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

1. Uygun Değil.....()
2. Az Uygun.....()
3. Uygun.....()
4. Oldukça Uygun.....()
5. Çok Uygun.....()

Adınız ve Soyadınız :
Yaşınız - Cinsiyetiniz :
Çalıştığınız Kurum :
Uzmanlık Alanınız :
Meslekteki çalışma yılınız :
E-Posta Adresiniz :
Telefon :

*Araştırmacının, çalışma sürecinde sizinle iletişime geçebilmesi ve yardımlarınıza başvurabilmesi açısından E-Posta Adresi ve telefon numarası bilgilerinizi paylaşmanız önemlidir.

EK-4. Tartım Yineleme Başarı Formu

TARTIM YİNELEME BAŞARI FORMU

Adı Soyadı :

Toplam Ön Test Puanı :

Sınıfı ve Şubesi :

Toplam Son Test Puanı:

*Araştırmacı tarafından vurulacak tartımları, araştırmacıdan sonra tekrar ediniz.

*Hatalı yinelenen vuruşların altında yer alan yuvarlağın içine "x" işareti konulacaktır.
Her tartım 10 puandır.

1

Ön Test Puan
Son Test Puan

2

Ön Test Puan
Son Test Puan

3

Ön Test Puan
Son Test Puan

4

Ön Test Puan
Son Test Puan

5

Ön Test Puan
Son Test Puan

6

Ön Test Puan
Son Test Puan

7

Ön Test Puan
Son Test Puan

8

Ön Test Puan
Son Test Puan

9

Ön Test Puan
Son Test Puan

10

Ön Test Puan
Son Test Puan

EK-5. Öğrenci Görüşleri Alma Formu

ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ALMA FORMU

Adı Soyadı :

Sınıfı :

Sevgili öğrenciler, bir süredir bedenimizi bir çalgı gibi kullanarak şarkılar öğreniyoruz. Lütfen, aşağıda yer alan sorulara, içinizden geldiği gibi cevaplar vererek, çalışmalarımızla ilgili görüşlerinizi, kısaca belirtiniz.

1. Yaptığımız  alışmaları sevdiniz mi? Nedenini kısaca açıklar mısınız?
2. Yaptığımız  alışmalar sizce nasıl geçti? Kısaca açıklar mısınız?
3. Yaptığımız çalışmalarda neler öğrendiniz?
4. Yaptığımız çalışmalarda, hangi etkinlikleri daha çok severek yaptınız?
5. Yaptığımız çalışmalarda öğrendiğiniz etkinlikleri, ders dışında başka bir yerde yaptınız mı? Hangi etkinliği, nerede yaptınız?
6. Yaptığımız  alışmalar ile ilgili aklınızda kalan neler var? 5 madde yazınız.

EK-6. Öğretmen Görüşleri Alma Formu

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ALMA FORMU

Değerli Müzik Eğitimsi;

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans yapmaktayım. Tezimin konusu "Bir Çalgı Olarak Bedenin Şarkı Öğretiminde Kullanılması".Bildiğiniz gibi beden müziği; el çırpma, parmak şıklatma, ayak vurma, dizlere vurma, vokal yapma ve bunun gibi bedene vurma yoluyla yapılan müzik ve dandır. Deney ve kontrol gruplu yaptığım çalışmada, 5. Sınıf öğrencilerine 2/4'lük, 4/4'lük, 6/8'lik, 5/8'lik ve 9/8'lik ölçülerdeki eserler 8 haftada öğretilmiştir. Kontrol grubu ile yapılan çalışmada geleneksel yöntemle şarkılar öğretilmiş, Deney grubu ile yapılan çalışmada ise, söylenen şarkılara ve türkülere ikinci bir parti olarak beden müziği motifleri eklenmiş, şarkıyla uyumlu ancak tek başına da anlamı olan bir eşlik partisi çalınmıştır. İzleyeceğimiz çalışmanın, Van ili İpekyolu İlçesi Sempaş Ortaokulunda 8 hafta gibi kısa bir sürede ve Doğu Anadolu'da güç şartlarda haftada birer ders saati olarak yapıldığını göz önünde bulundurunuz. Bu çalışmanın, aşağıdaki anket ile mesleki deneyimlerinize dayanarak sizler tarafından değerlendirilmesi önemlidir.

Formdan elde edilecek her türlü bilgi, sadece bu araştırmada kullanılacak olup, eğitimciler ile ilgili bütün bilgiler gizli tutulacaktır. Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederim.

Adınız Soyadınız :
Çalıştığınız Kurum/Okul Adı :
(ilk/ orta/ lise)
Meslekteki Çalışma Süreniz :

		Tamamen Katılıyorum (5)	Katılıyorum (4)	Kararsızım (3)	Katılmıyorum (2)	Hiç Katılmıyorum (1)
1	Beden müziği alanında yapılacak olan kurs, seminer, çalıştay ve benzeri çalışmalara katılmak ve bu yöntem hakkında bilgi sahibi olmak isterim.					
2	Bu yöntemin, bir şarkının ritmik yapısının öğrenilmesinde olumlu etkisi vardır.					
3	Bu yöntemin, şarkının temiz söylenmesine etkisi vardır.					
4	Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin özgüveninin artmasına etkisi vardır.					
5	Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin müzik dersine olan ilgisinin artmasına etkisi vardır.					
6	Bu yöntemle şarkı söylemenin öğrencinin derse odaklanmasına etkisi vardır.					
7	Derslerimde şarkı söylerken bu yöntemi tercih ederim.					
8	Bu yöntem Türkiye'deki okullarda kullanılmaya uygundur.					
9	Bu yöntem, Türkiye'deki okullarda genellikle kullanılmaktadır.					
10	Eğitim Fakültesinde verilen eğitimin, bu yöntemi uygulamak için yeterli olduğunu düşünüyorum. (Ek olarak beden müziği eğitimi almadan)					

Konu hakkında eklemek istediğiniz düşünceleriniz varsa yazınız.

EK-7. Deney Grubu Ders Planları

Ders : Müzik	Hafta : 1	Tarih : 13.04.2015
Konu : Beden Perküsyonuyla Tanışma	Süre : 30 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Yapılacak çalışma hakkında bilgi sahibi olur. *Sınıf kurallarını öğrenir. *Isınma alıştırımlarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. *Bedeniyle çıkarabileceği temel sesleri tanır. *Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder.	*Gösterileni, söyleneni tekrar etme (Yansılama) *Oyunlaştırma *Aynalama *Devinim *Açıklamalı düz anlatım	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* 8 haftalık ders sürecinde neler yapılacağı öğrencilere kısaca açıklanır. * Öncelikle vücuda küçük dokunuşlar ve vuruşlarla bedensel ısınmaya başlanır. Daha sonra aynalama ve yansılama ile ısınmaya devam edilir.(vücuda vurarak başlanan ısınma sonunda yaptıkları bedenlerini dövme hatası farkettilir ve doğru vurma yöntemi açıklanır.) * ff,ss,şş,çç, kk vb. Sert sessizlerle solunum atak çalışmaları yapılır. * Mam mam, mom mom vb. hecelerle ses ısıtma çalışmaları yapılır. * Vücudumuzla hangi sesleri çıkarabileceğimiz öğrencilere sorulur ve temel (alkış, parmak, göğüs) vuruşlar yanıt olarak alınır. * Tartım yinleme çalışmaları hem söyleyerek hem çalarak yapılır.(tak, şak, şik, bum, dum...) * Sınıf kuralları (söz alınmadan konuşulmayacağı, sessiz olunacağı) anlatılır. Sınıfta gürültü olursa öğretmen bir tartım (Sessiz durma tartımı) çalar, öğrenciler öğretmeni aynen tekrar eder ve sessizlik sağlanır. Bu davranış öğretilir. * Yıldız kutusu açılır. Öğrencilere derste tutumlarına göre yıldız verileceği söylenir ve diğer sınıfla yıldız yarışması başlatılır. * Pazara gidelim şarkısı için hazırlanan beden müziği eşliği kademeli bir öğretimle yavaştan başlayarak öğretilir.		
Değerlendirme		
* Çalışma, ders programında yapılan yeni değişiklik sonucu, olması gerekenden daha kısa sürmüştür. Bundan sonra yapılacak plan yeni ders süresine göre yapılacaktır. (30 dk.) * Öğrenciler beden müziğini sevdiler.		

Ders : Müzik	Hafta : 2	Tarih : 20.04.2015
Konu : Birlikte Çalma ve Pazara Gidelim Şarkısı	Süre : 30 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. *Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder. *Beden müziği seslerini öğrenir * Pazara Gidelim şarkısının beden müziği eşliğini çalabilmeye başlar. *Pazara Gidelim şarkısının sözlerini öğrenir.	*Gösterileni, söyleneni tekrar etme (Yansılama) *Oyunlaştırma *Aynalama *Açıklamalı düz anlatım *Devinim	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Öncelikle vücuda küçük dokunuşlar ve vuruşlarla bedensel ısınmaya başlanır. Daha sonra aynalama ve yansılama ile ısınmaya devam edilir. Orman gezintisi ve yüzme temaları oyunlaştırılarak bedensel ısınma sürdürülür. * Tartımları ve ritimleri aynı anda çalma çalışmaları yapılır. * ff, ss, şş, çç vb. sert sessizlerle solunum atak çalışmaları bedensel vuruşlarla birlikte çalışılır. * Vücudumuzla hangi sesleri çıkarabileceğimiz öğrencilere sorulur ve önceki derste öğretilenlerin dışında (dudak, yanak, boğaz) sesleri öğrencilere gösterilir. Bu şekilde şartıcı seslerle beden müziğine olan ilgi artırılmaya çalışılır. * Tartım yineleme çalışmaları yapılır ve ardından pazara gidelim şarkısının eşliği ve sözleri çalışılır. * Pazara gidelim şarkısı için hazırlanan beden müziği eşliği kademeli öğretimle yavaşta başlayarak öğretilir. * Eşlik öğretimi ve şarkı sözleri, öğretmenden sonra yinelenerek tekrarlarla pekiştirilir.		
Değerlendirme		
* Çalışma, bir önceki derste yapılan sınav nedeniyle eksik katılımı yapılmıştır. * Çalışma, okulun konferans salonunda daha geniş bir ortamda sürdürülmüştür.		

Ders : Müzik	Hafta : 3	Tarih : 27.04.2015
Konu : Pazara Gidelim ve Sağ el İçeriye Şarkısı	Süre : 30 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Isınma alıştırımlarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. *Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder. *Pazara Gidelim şarkısının beden müziği eşliğini çalar ve aynı anda söyler. *Sağ el içeriye şarkısının beden müziği eşliğini öğrenmeye başlar.	*Gösterileni, söyleneni tekrar etme. (Yansılama) *Oyunlaştırma *Aynalama *Devinim *Açıklamalı düz anlatım.	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Açma, germe, esneme ve masajla bedensel ısınma yapılır. * Tek ayak kaldırılır ve diğer ayak aynı anda yere vurulur. Ayağı yere vururken aynı anda alkış da yapılır. Birlikte tek ses vurabilme çalışması yapılır. * Pazara gidelim şarkısının beden müziği eşliği çalışılır. * ff, ss, şş, çç vb. sert sessizlerle solunum atak çalışmaları bedensel vuruşlarla (alkış, parmak, dizüstü, göğüs, vb.) birlikte çalışılır. * Pazara gidelim şarkısı çalışılır. * Pazara gidelim şarkısının beden müziği eşliği ostinato devam ederken, öğretmenin doğaçlama söylediği sözlerin yansındığı (öğretmenden sonra tekrar edilen) rap çalışması yapılır. * Pazara Gidelim şarkısı beden müziği eşliğiyle birlikte öğretmenden sonra tekrar edilerek çalışılır. * Pazara Gidelim şarkısı piyano eşlik ve beden müziği eşliğiyle birlikte söylenir. * Sağ el içeriye şarkısının beden müziği eşliği, "bum, şak" heceleriyle çalışılır. Eşliği, temposuyla ve tartımıyla doğru vurmak için çalışılır. * Sağ el içeriye şarkısının beden müziği eşliğinde yer alan ayak vuruşları sağ, sol, sağ, sol şeklinde devam ettiği için sallanmayı andıran bir görüntü ortaya çıkmaktadır. Ayak vuruşları metronom gibi kullanılarak tempo içinde birlikte çalabilme çalışması yapılır.		
Değerlendirme		
* Çalışma, bir önceki derste yapılan sınav nedeniyle eksik katılımı yapılmıştır. * Çalışma, okulun konferans salonunda daha geniş bir ortamda sürdürülmüştür. Devam eden haftalar da burada çalışılacaktır.		

Ders : Müzik	Hafta : 4	Tarih : 11.05.2015
Konu : Pazara Gidelim ve Sağ el içeriye şarkısı	Süre :30 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. *Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder. *Pazara Gidelim şarkısının beden müziği eşliğini çalar ve aynı anda söyler. *Sağ el içeriye şarkısını beden müziği eşliği ile birlikte söylemeye başlar. * Beden müziği vuruşlarını daha kontrollü ve koordineli vurmaya başlar.	*Gösterileni, söyleneni tekrar etme. (Yansılama) *Oyunlaştırma *Aynalama *Devinim *Açıklamalı düz anlatım.	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Açma, germe, esneme ve masajla bedensel ısınma yapılır. * Aynalama ve yansılama ile beden müziği sesleri çalışılır. (bum, alkış, diz, parmak, ayak vuruşları) * Karışık beden seslerinden oluşan tartım kalıpları yansılmalı şeklinde çalışılır. * Sağ el içeriye şarkısının beden müziği eşliği çalışılır. * Pazara gidelim şarkısının beden müziği eşliği çalışılır. * Sayı oyunu oynanır. Oyun şu şekilde uygulanır.Tahtaya 6 (örn.) tane rakam yazılır. Yazılan rakamlar vurulacak alkış sayısını gösterir, bir rakamdan diğerine geçerken dize 1 defa vurulur. * Pazara gidelim şarkısının beden müziği eşliği (2 adet motif) öğretmenin yönlendirmesiyle karışık olarak çalışılır. * Vardar ovasının beden müzik eşliğinin kısaca ön çalışması yapılır. * Pazara gidelim şarkısı, beden müziği eşliği ile birlikte söylenir. * Sağ el içeriye şarkısının sözleri yansılmalı olarak çalışılır. * Sağ el içeriye şarkısı, beden müziği eşliği ile birlikte yansımali olarak kısım kısım çalışılır. * Sağ el içeriye şarkısı piyano ile çalınır ve sınıf, şarkıyı söylemeden beden müziği eşliğini çalar. * Sağ el içeriye şarkısının sözleri piyano eşliği ile pekiştirilmeye çalışılır. * Sağ el içeriye şarkısı piyano eşliği ve beden müziği eşliği ile baştan sona söylenir ve ders bitirilir. Sınıf bu derste 13 yıldız kazanmıştır.		
Değerlendirme		

Ders : Müzik	Hafta : 5	Tarih : 13.05.2015
Konu : Vardar Ovası Türküsü ve Vücudumuz Şarkısı	Süre : 40 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
* Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. * Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder. * Müzikte "Sus"u öğrenir. * Vardar Ovası türküsünün sözlerini ve beden müziği eşliğini ayrı ayrı öğrenir. * Sağ el içeriye şarkısı beden müziği eşliği ile söyler. * Vücudumuz şarkısının beden müziği eşliğini çalmaya başlar. * Beden müziğinin günlük yaşamlarında oyun olarak nasıl kullanılabileceğini öğrenir.	* Gösterileni, söyleneni tekrar etme (Yansılama) * Oyunlaştırma * Aynalama * Devinim * Açıklamalı düz anlatım.	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Açma, germe, esneme ve masajla bedensel ısınma yapılır. * Ss, Şş ile nefes çalışması bedensel hareketlerle birlikte hızlı yavaş tempolarda yapılır * Karışık beden seslerinden oluşan tartım kalıpları yansılama şeklinde çalışılır, tartımlarla uyumlu hecelerle ve ss, şş, çç ile de birleştirilir. * Top sektirme oyunu ile ss, şş, çç vb. ile nefes çalışması, çeşitli tempolarda yapılır. * Önceki ders oynanan sayı oyunu tekrar edilir. Bu çalışmadaki sayı oyununa sus işareti eklenir. Sayı aralarına sus işareti konur ve dize vurmak yerine "sus" denir. Sus çalışması üzerinde fazla durulmadı, sus hakkında bilgi sahibi olundu. * İki kişinin oynayabildiği yeni bir oyun öğretildi. Bu oyunda örnek kelimenin heceleri karşılıklı 2 kişi tarafından her hecede farklı vuruş olacak şekilde değiştirilerek vurulur. (örneğin çikolata kelimesinde; çiko=herkes kendisi alkış yapar, la= avuç içi karşısındakinin avuç içine vurulur, ta= karşısındakinin el dışına kendi el dışı vurulur. Oyunun hece sırası şöyledir. çiko çiko la la - çiko çiko ta ta - çiko la - çiko ta - çi ko - la - ta) * Sağ el içeriye şarkısı, önce piyano eşliği ile daha sonra beden müziği eşliği ile söylenir * Vardar Ovası türküsü, eşliksiz, yansılmalı şekilde çalışılır. * Vardar Ovası türküsünün beden müziği eşliği kalıbı yavaştan hızlıya kademeli şekilde çalışılır. * Vücudumuz Şarkısının beden müziği eşliği çalışılır. Dum şak du dum şak vuruşları "Gel haydi gel gel" kelimelerinin tartımları kullanılarak pekiştirilir. Şarkıya kısaca giriş yapılır. * Vardar Ovası türküsü piyano eşliği ile söylenir. Şarkıda uzayan seslerde yaşanan hatalar üzerine çalışılır. Ders bitirilir.		
Değerlendirme		
* Vardar Ovası türküsünün çocuklar tarafından daha önce, yanlış bir şekilde öğrenilen türkü olduğu görülmüştür. Yapılan hataların düzeltilmesinin ve beden müziği eşliğinin öğretilmesinin zaman kaybına yol açacağı düşünülmektedir. Bu yüzden bu türkü uygulamadan çıkarılmıştır. Yerine "Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu" değerlendirmesinde yüksek puanlı diğer şarkı olan "Yurdumda" çalışılacaktır.		

Ders : Müzik	Hafta : 6	Tarih : 28.05.2015
Konu : Sağ el içeriye ve Yurdumda Şarkısı	Süre : 40 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
* Isınma alıştırımlarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. * Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder. * Öğrenciler beden müziğini bir oyun olarak günlük hayatına nasıl sokabileceklerini öğrenir. * Sağ el içeriye şarkısı beden müziği eşliği ile birlikte söyler. * Yurdumda şarkısını ve beden müziği eşliğini öğrenir. * Bedeniyle tartım çalabilme koordinasyon becerisi artar.	* Gösterileni, söyleneni tekrar etme (Yansılama) * Oyunlaştırma * Aynalama * Devinim * Açıklamalı düz anlatım	* Kamera * Piyano * Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Açma, germe, esneme ve masajla bedensel ısınma yapılır. * Karışık beden seslerinden oluşan tartım kalıpları yansılama şeklinde çalışılır. * Top sektirme oyunu ile ff, ss, şş, çç vb. kullanılarak çeşitli tempolarda nefes çalışmaları yapılır. Balon şişirme ve söndürme oyunuyla nefes diyafram çalışması yapılır. * Şak, tak, şık (alkış, diz, parmak şıklatma) seslerini içeren, 4 tane aynı tartımlı ancak farklı sesler içeren beden müziği ritimleri öğretilir. Bu 4 farklı ritim karışık olarak sınıfa yönergelerle yaptırılır. Birlikte çalma ve beden seslerini farklı kombinasyonlarla çalabilme becerisi geliştirilmeye çalışılır. * Sağ el içeriye şarkısının beden müziği eşliği hatırlatılır, sonra piyano eşliği ile sözleri hatırlanır. Daha sonra birleştirilir. * 5/8 lik şarkı olarak öğretilen Vardar Ovası türküsünün daha önceki yıllarda yanlış öğretildiği geçmiş haftalarda görüldü. Bunun düzeltilmesinin ve beden müziği eşliği ile söylenmesinin aşırı zaman kaybına yol açacağı öngörülmüştür. Yerine 5/8 lik Yurdumda şarkısı öğretilir. Önce sözleri yansımali şekilde çalışılır. Sonra piyano eşliği ile söylenir. * Yurdumda şarkısının beden müziği eşliği yansımali olarak çalışılır ve sözler eklenir. Ders, sınıfça ve bireysel olarak şarkının beden müziği eşliğinin çalışılması ile biter.		
Değerlendirme		

Ders : Müzik	Hafta : 7	Tarih : 01.06.2015
Konu : Dere geliyor dere türküsü, Vücudumuz şarkısı ve genel tekrar	Süre : 60 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. *Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder. * Öğrenciler şarkıları, tempolarıyla daha doğru şekilde söyler. * Dere geliyor dere türküsünün sözlerini ve beden müziği eşliğini öğrenir * Yurdumda şarkısını, beden müziği eşliği ile birlikte söyler. *Vücudumuz şarkısının sözlerini ve beden müziği eşliğini öğrenir * Birlikte çalma, birbirini, öğretmeni dinleme alışkanlığı artar. Özguveni artar.	*Gösterileni, söyleneni tekrar etme (Yansılama) *Oyunlaştırma *Aynalama *Devinim *Açıklamalı düz anlatım	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Açma, germe, esneme ve masajla bedensel ısınma yapılır. * Aynalama ile birlikte vurma çalışması yapılır. * Farklı beden vuruşları ile tartım çalışması yansılmalı şekilde yapılır. * Yurdumda şarkısı piyano ve öğretmenin beden müziği eşliği ile birlikte söylenir. Sınıf şarkının 2. sözlerinde beden müziği eşliğine oturduğu yerden katılır. Daha sonra ayakta baştan sona piyano ve beden müziği eşliği ile söylenir. * Pazara gidelim şarkısı piyano ve beden müziği eşliği ile söylenir. Ayakta ve oturarak tekrar edilir. Tempo hızlandırılır. * Sağ el içeriye şarkısı piyano eşliği ile gerçek temposuyla (önceki çalışmalar yavaştı) söylenir. 2. söyleyişte beden müziği eşliği ile söylenir. Bir öğrenci şarkıyı tek başına söyler, sınıf hatalarını fark eder. Ara verilir. * 9/8 lik Dere geliyor dere şarkısının sözleri piyano eşliği ile yansılmalı olarak çalışılır ve öğrenilir. * Dere geliyor dere şarkısının beden müziği eşliği kademeli bir şekilde öğretilir. 9/8 lik ölçü yapısı üzerine çalışma yapılır. * Vücudumuz şarkısının sözleri piyano eşliği ile yansılmalı olarak öğrenilir. Beden müziği eşliği öğrenilir.		
Değerlendirme		
* Şarkılara uyarlanan beden müziği eşlikleri çocukların yapabileceği şekilde yeniden düzenlenecek ve diğer çalışmada çocukların yapabileceği bir uyarlama yapılacaktır.		

Ders : Müzik	Hafta : 8	Tarih : 03.06.2015
Konu : Dere Geliyor Dere Türküsü, Vücudumuz Şarkısı ve Genel Tekrar	Süre : 60 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. *Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder. * Öğrenciler bağırmeden şarkı söylemeyi öğrenir. * Dere geliyor dere türküsünü yeni beden müziği eşliği ile birlikte söyler. * Vücudumuz şarkısını yeni beden müziği eşliği ile birlikte söyler * Bütün şarkıları beden müziği eşliği ile birlikte söyler. * Beden müziği ile şarkı söylemeye alışır ve öğretilen her şarkıyı beden müziği ile birlikte daha kısa sürede öğrenmeye başlar.	*Gösterileni, söyleneni tekrar etme. (Yansılama) *Oyunlaştırma *Aynalama *Devinim *Açıklamalı düz anlatım	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Açma, germe, esneme ve masajla bedensel ısınma yapılır. * Komik seslerle ve notalarla yansılama yapılır. Seslerle ısınma yapılırken seslerin ince kalınlığına göre el yukarı aşağı kaldırılıp indirilir. * Farklı beden vuruşları ile tartım çalışması yansılmalı şekilde yapılır. Bu tartımlar, şarkılarda kullanılan tartımları da içerir. * Vücudumuz şarkısı eşiksiz olarak tekrar edilir. * Vücudumuz şarkısı beden müziği ile birlikte yansılmalı şekilde çalışılır. Daha sonra baştan sona beden müziği eşliği ile söylenir. * Pazara gidelim şarkısı beden müziği eşliği ile birlikte tekrar edilir. 10 dakika ara verilir. * Sağ el içeriye şarkısı öğretmen tarafından söylenir, sınıf beden müziği eşliğini çalar. * Dere geliyor dere şarkısının sözleri yansılmalı şekilde çalışılır ve öğrenilir. * Yurdumda şarkısı piyano eşliğiyle söylenerek tekrar edilir. * Yurdumda şarkısı beden müziği eşliği ile birlikte istekli bir grup öğrenci tarafından, tahtada söylenir. * Vücudumuz şarkısı piyano eşliği ile tekrar edilir. Daha sonra beden müziği eşliği ile birleştirilerek söylenir. * Şarkı söylemeye bir ara olarak daha önce öğretilen Şak, tak, şık (alkış, diz, parmak şıklatma) seslerini içeren, 4 tane aynı tartımlı ancak farklı sesler içeren beden müziği ritimleriyle oynanan oyun oynanır. Yavaştan hızlıya kademeli şekilde kaldırılır. * Dere geliyor dere şarkısının yeni beden müziği eşliği çalışılır. Artık belli bir beceriyi kazanmış öğrenciler çok çabuk şekilde yeni eşliği öğrenir. Kısa bir sürede sözleri ve eşliği birleştirilir. * Ders bitirilir. Konser planlaması yapıldığı için dersten sonra bütün şarkılar 1 defa okulun spor etkinlikleri yaptığı geniş bir salonda söylenir ve konserde nasıl davranacakları öğretilir.		
Değerlendirme		
Bütün şarkılar beden müziği eşliği ile söylenmeye hazırdır. Çocuklar, geçmiş haftalardaki çalışmalarla kıyaslandığında beden müziği hareketlerini daha rahat yapabilmektedir. Bu nedenle yeni öğretilen her şarkı beden müziği eşliği ile daha kısa sürede öğrenilmektedir.		

EK-8. Kontrol Grubu Ders Planları

Ders : Müzik	Hafta : 1	Tarih : 13.04.2015
Konu : Şarkı Öğretimi (Pazara Gidelim)	Süre : 30 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Yapılacak çalışma hakkında bilgi sahibi olur. *Sınıf kurallarını öğrenir. *Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. * Pazara gidelim şarkısını sözleri ve devinimleriyle öğrenir.	*Yansılama (Gösterileni, söyleneni tekrar etme) *Oyunlaştırma *Aynalama *Açıklamalı düz anlatım	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
*8 haftalık ders sürecinde neler yapılacağı öğrencilere kısaca açıklanır. * Öncelikle vücuda küçük dokunuşlar ve vuruşlarla bedensel ısınmaya başlanır. Daha sonra aynalama ve yansımalarla ısınmaya devam edilir. *Mam mam, mom mom vb. hecelerle ses ısıtma çalışmaları yapılır. *ff, ss, şş, kk, çç sert sessizleriyle solunum çalışmaları yapılır. *Sınıf kuralları (söz alınmadan konuşulmayacağı, sessiz olunacağı) anlatılır. Sınıfta gürültü olursa öğretmen piyano ile birkaç akor (Sessiz durma müziği) çalar ve sessizlik sağlanır. Bu davranış öğretilir. *Yıldız kutusu açılır. Öğrencilere dersteki tutumlarına göre yıldız verileceği ve diğer sınıfla yıldız yarışması başlatılır. *Pazara gidelim şarkısı için yenebilen ve yenemeyen hayvanlar sınıfça belirlenir. Şarkı sözleri ve müziği öğretmenden sonra tekrar edilerek öğrenilir.		
Değerlendirme		
* Çalışma, ders programında yapılan yeni değişiklik sonucu, olması gerekenden daha kısa sürmüştür. * Öğrenciler şarkıyı ve devinimleri sevdiler.		

Ders : Müzik	Hafta : 2	Tarih : 20.04.2015
Konu : Şarkı Öğretimi (Sağ el içeriye)	Süre : 30 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. *Öğretmenin gösterdiği tartımları, ritimleri tekrar eder. *Piano, mezzaforte, forte terimlerini öğrenir. * Pazara gidelim şarkısını piyano eşliği ve devinimleriyle söyler. *Sağ el içeriye şarkısını, devinimleriyle öğrenir. *Vardar Ovası şarkısının sözlerini öğrenir.	*Yansılama (Gösterileni, söyleneni tekrar etme) *Oyunlaştırma *Aynalama *Açıklamalı düz anlatım *Devinim	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Öncelikle vücuda küçük dokunuşlar ve vuruşlarla bedensel ısınmaya başlanır. Daha sonra aynalama ve yansılama ile ısınmaya devam edilir. Orman gezintisi ve yüzme temaları oyunlaştırılarak bedensel ısınma sürdürülür. * Tartımları ve ritimleri aynı anda çalma çalışmaları yapılır. * ff, ss, şş, çç vb. sert sessizlerle solunum atak çalışmaları beden sesleriyle (alkış, parmak, dizüstü, göğüs, vb.) birlikte çalışılır. * Mam, şam, dom, zom, zam vb. hecelerle kromatik şekilde ses alıştırmaları yapılır. Glisandolu pesten tize ses fırlatma çalışması yapılır. * Arı sesiyle piano, mezzoforte, forte terimleri öğretilir. * Pazara gidelim şarkısı devinimleriyle piyano eşlikli olarak tekrar edilir. * Sağ el şarkısının sözleri öğretmenden sonra tekrar edilerek öğretilir. Daha sonra, ezgisi ve devinimleriyle piyano eşlikli olarak pekiştirilir. * Vardar Ovası türküsü yansılmalı bir şekilde çalışılır. * Zilin çalmasıyla birlikte oluşan kargaşa düzeltilir ve sınıftan sırayla çıkması gerektiğini öğrenir.		
Değerlendirme		
* Çalışma, okulun konferans salonunda daha geniş bir ortamda sürdürülmüştür.		

Ders : Müzik	Hafta : 3	Tarih : 27.04.2015
Konu : Şarkı Öğretimi (Pazara Gidelim, Sağ El İçeriye, Vardar Ovası)	Süre : 30 Dakika	
Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
*Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. *Andante, moderato, allegro terimlerini öğrenir. *Pazara Gidelim, Sağ el içeriye, Vardar Ovası şarkıları devinimleriyle öğrenilir.	*Yansılama (Gösterileni, söyleneni tekrar etme) *Oyunlaştırma *Devinim *Açıklamalı düz anlatım *Aynalama	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Öncelikle vücuda küçük dokunuşlar ve vuruşlarla bedensel ısınmaya başlanır. Daha sonra aynalama ve yansılama ile ısınmaya devam edilir. Orman gezintisi ve yüzme temaları oyunlaştırılarak bedensel ısınma sürdürülür. * Mam, şam, dom, zom, zam vb. hecelerle kromatik şekilde ses alıştırmaları yapılır. Glisandolu pesten tize ses fırlatma çalışması yapılır. * Mam, dom, zom, heceleriyle tek ses üzerinde tını ve çene açma alıştırmaları yapılır. * Komik yüz oyunu ile birlikte, yanak, dudaklar, çene ısınmaya katılır. * Piano, mezzoforte, forte yüksekliklerde arı sesiyle yıldız kutusu açılır. * Pazara gidelim şarkısı devinimleriyle piyano eşlikli olarak tekrar edilir. * Sağ el şarkısı devinimleriyle piyano eşlikli olarak tekrar edilir. * Vardar Ovası türküsü yansılama bir şekilde çalışılır ve pekiştirilir. * Vardar ovası türküsü piyano ile andante, moderato ve allegro çalınır. Bu hız terimleri öğretilir.		
Değerlendirme		
*Çalışma, okulun konferans salonunda daha geniş bir ortamda sürdürülmüştür ve çalışmalar diğer haftalarda da burada yapılacaktır.		

Ders : Müzik	Hafta : 4	Tarih : 04.05.2015
Konu : Şarkı Öğretimi (Vücudumuz)	Süre : 30 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
* Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. * Kalın ses/ ince ses ayrımını öğrenir. * Şarkılar doğru bir şekilde söylenir. * Pazara Gidelim, Sağ el içeriye, Vardar Ovası şarkıları devinimleriyle tekrar edilir. * Vücudumuz şarkısını öğrenir.	* Yansılama (Gösterileni, söyleneni tekrar etme) * Oyunlaştırma * Devinim * Açıklamalı düz anlatım * Aynalama	* Kamera * Piyano * Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Esnemeyle ısınmaya başlanır, daha sonra vücuda küçük dokunuşlar ve vuruşlarla bedensel ısınmaya devam edilir. * Yüze masaj yaparken kalından inceye, inceden kalına, dudaklar kapalı glissando çalışması yapılır. * "Zabada, zubada" saçma kelimeleri ile dudak ve çeneyi hazırlamak için alıştırma yapılır. * rrr ile pesten tize, tizden pese glissando çalışması yapılır. * Öğretmenin çıkardığı saçma heceli tiz ve pes seslerle ve piyanodan 3 ses basılmasıyla, hangisi kalın/ince oyunu oynanır. * "Zim bala bim bam badala duzala dim" ve "zabada, zubada" kelimeleri tahtaya yazılır. Kelimeler karışık, hızlı bir şekilde öğrencilere gösterilerek, söylenir. (Şaşırtmaca oyunu). Bu şekilde sınıf canlandırılır. * Mam, dom, zom, rom heceleriyle kromatik şekilde çıkıp, inen ses ısıtma çalışması yapılır(Do,re,mi,re,do) * Pazara gidelim şarkısı için hayvanlar seçilir ve piyano eşlikli söylenir. Sınıf şarkıyı bağırarak söyler. Öğretmen abartılı bir şekilde sınıfın nasıl söylediğini gösterir. Sınıf - 5 yıldız alır ve daha sonra düzeltirler, yumuşak bir şekilde şarkıyı söylerler. * Sağ el şarkısı devinimleriyle piyano eşlikli olarak tekrar edilir. * Vardar Ovası türküsü yansılmalı bir şekilde çalışılır ve pekiştirilir. 2. sözleri de çalışılır. Önce piyano eşliksiz, sonra eşlikli şekilde söylenir. * Vücudumuz şarkısı yansılmalı şekilde çalışılır. * Sınıftan sıralı bir şekilde çıkılır. Bu sefer önce 3. sıra daha sonra 2. ve 1. sıralar sınıftan çıkar.		
Değerlendirme		
* Çalışma, okulun konferans salonunda daha geniş bir ortamda sürdürülmüştür ve çalışmalar diğer haftalarda da burada yapılacaktır.		

Ders : Müzik	Hafta : 5	Tarih : 11.05.2015
Konu : Şarkı Öğretimi (Vücudumuz şarkısı ve genel tekrar)	Süre : 40 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
* Isınma alıştırmalarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. * Ses ve nefes çalışmalarını daha kontrollü uygulamaya başlar. * Do, re, mi notalarının dizekteki yerleri, di-zek, sol anahtarı kavramları, hız ve gürlük te-rimlerini öğrenir. * Vücudumuz şarkısının sözlerini öğrenir. * Şarkıları bağırmadan daha yumuşak bir şe-kilde söyler.	*Yansılama (Gösterileni, söyleneni tekrar etme) *Oyunlaştırma *Devinim *Açıklamalı düz anlatım *Aynalama	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Esnemeyle ısınmaya başlanır, daha sonra vücuda küçük dokunuşlar ve vuruşlarla bedensel ısınmaya devam edilir. * ss, şş ile nefes çalışması yapılır. * Komik seslerle ses ısıtma çalışmalarına başlanır. Daha sonra elle tizlik/peslik belirtilerek notaların isimleriyle ses alıştması yapılır. * Nefes alınır tutulur ve nefes bir anda fırlatılır. * Top sektirme oyunu oynanır. El ile sektirirken staccato ff, ss topu tutunca uzun şş yapılır. Ayakta sektirerek çç nefes çalışması yapılır. * Sayı oyunu oynanır. Oyun şu şekilde uygulanır. Tahtaya rakamlar yazılır, yazılan rakamlar vurulacak alkış sayısını gösterir, bir rakamdan diğerine geçerken dize 1 defa vurulur. * Dizdek, Sol anahtarı, Ek çizgi karvamları, Do, Re, Mi notaları ve dizekteki yerleri öğretilir. * Gürlük terimleri (Forte, Mezzoforte, Piano), hız terimleri (Allegro, Moderato, Andante) tekrar edilir. * Mam, dom, zom, rom, şam vs. heceleriyle kromatik şekilde çıkıp, inen ses ısıtma çalışması yapılır. * Zabada, zubada ile çene ısındırma çalışması yapılır. * Pazara gidelim şarkısı, yumuşak bir söyleyişle hızlı bir tempoda piyano eşlikli olarak tekrar edilir. 5 yıldız verilir. * Sağ el şarkısı, devinimleriyle hızlı bir tempoda piyano eşlikli olarak tekrar edilir. * Vücudumuz şarkısının sözleri önce konuşma şeklinde daha sonra melodisiyle yansılmalı şekilde çalışılır. * Vücudumuz şarkısı piyano eşliği ile baştan sona söylenir ve ders bitirilir.		
Değerlendirme		
* Deney grubunda öğretilmesi planlanan Vardar Ovası türküsünün, söylemede yaşanan zorluk ve beden müziği eşliği ile birlikte aşırı zaman kaybına neden olacağı değerlendirilmiş, yerine Yurdumda şarkısı eklenmiştir. Kontrol grubunda da Yurdumda şarkısının öğretimine yer verilecektir. Vardar Ovası türküsü de çalışılmaya devam edilecektir.		

Ders : Müzik	Hafta : 6	Tarih :13.05.2015
Konu : Şarkı Öğretimi (Yurdumda şarkısı ve genel tekrar)	Süre : 40 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
* Isınma alıştırımlarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. * Yurdumda şarkısının sözlerini öğrenir. * Pazara gidelim , sağ el içeriye şarkılarının sözlerini şaşırmadan devinimleriyle söyler. * Vücudumuz şarkısını devinimleriyle söyler. * Gürlük terimlerini kavrar.	*Yansılama (Gösterileni, söyleneni tekrar etme) *Oyunlaştırma *Devinim *Açıklamalı düz anlatım *Aynalama	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Zıplayarak, eller kollar sallanarak, gerinerek bedensel ısınma yapılır. * Zabada, zubada saçma kelimeleri ile dudak ve çeneyi hazırlamak için alıştırımlar yapılır. * Yüze masaj yapılır. * Top sektirme oyunu oynanır. El ile sektirirken staccato ff, ss, topu tutunca uzun şş yapılır. Ayakta sektirerek çç yapılarak nefes çalışması yapılır. * Balon oyunu oynanır. (Nefes alınır tutulur ve uzun sürede nefes boşaltılarak balon söndürülür.) * rrr ile pesten tize, tizden pese glissando çalışması yapılır. *Mam, dom, zom, rom heceleriyle kromatik şekilde çıkıp, inen ses ısıtma çalışması yapılır (Do,re,mi,re,do) * Pazara gidelim şarkısı için hayvanlar seçilir ve piyano eşlikli söylenir. * Vücudumuz şarkısı piyano eşliği ile baştan sona söylenir. Sınıf bağırarak söyler. Şarkı piyano, mezzoforte, forte şekilde öğretmenin yönlendirmeleriyle herbir tekrarda farklı gürlükte söylenir. * Sağ el şarkısı devinimleriyle hızlı bir tempoda piyano eşlikli olarak tekrar edilir. Şarkı piyano, mezzoforte, forte şekilde öğretmenin yönlendirmeleriyle herbir tekrarda farklı gürlükte söylenir. * Vardar Ovası şarkısı piyano eşliği ile tekrar edilir. * Vücudumuz şarkısının sözleri tahtaya yazılır, devinimleriyle piyano eşlikli olarak söylenir. * Yurdumda şarkısının sözleri tahtaya yazılır ve konuşma sesi ile yansımali olarak çalışılır.		
Değerlendirme		

Ders : Müzik	Hafta : 7	Tarih :28.05.2015
Konu : Şarkı Öğretimi (Yurdumda şarkısı ve genel tekrar)	Süre : 60 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
* Isınma alıştırımlarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. * Yurdumda şarkısını öğrenir. * Pazara gidelim , sağ el içeriye şarkılarının sözlerini şaşırmadan devinimleriyle söyler. * Vücudumuz şarkısını devinimleriyle söyler.	*Yansılama (Gösterileni, söyleneni tekrar etme) *Oyunlaştırma *Devinim *Açıklamalı düz anlatım *Aynalama	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Zıplayarak, eller kollar sallanarak, gerinerek bedensel ısınma yapılır. * Mam, bili bili, dodi, ram, şom, vs. ile ses alıştırması yapılır. * Yüze masaj yapılır. * ss, şş, çç, ff ile nefes çalışması yapılır. (yansılama) * Balon oyunu oynanır. (Nefes alınır tutulur ve uzun sürede nefes boşaltılarak balon söndürülür.) * Pazara gidelim şarkısı piyano eşliğinde oturduğu yerden devinimleriyle söylenir. * Sağ el içeriye şarkısı eşiksiz devinimleriyle söylenir. Daha sonra öğretmen piyanoda şarkıyı çalar sınıf söylemeden devimlerini yapar (Hareketlerini yapma oyunu). * Deney grubundaki öğrencilerin seviyesine uymaması nedeniyle Vardar Ovası Türküsünün yerine Yurdumda şarkısı öğretilir. Aynı şarkı kontrol grubunda da öğrenilir. Yurdumda şarkısının 1. sözleri yansılama ile öğrenilir, ardından piyano eşliği ile söylenir. 2. sözleri de aynı şekilde çalışılır. Daha sonra 1. ve 2. sözleri piyano eşliği ile söylenir. * Yurdumda şarkısında şaşırtmaca oyunu oynanır. (Öğretmen şarkıya başlar. Söylemeyi bıraktığı yerde sınıf kaldığı yerden devam eder. Öğretmen istediği yerde şarkıyı keser ve şarkıya sınıfın kaldığı yerden devam eder. Öğretmen yine istediği yerde keser, sınıf devam eder. Bu şekilde devam eder.) Şarkının sözleri bu şekilde pekiştirilir. * Vücudumuz şarkısı piyano eşliği ile baştan sona söylenir. Sınıf kötü söyler, öğretmen abartılı şekilde sınıfa nasıl söylediğini gösterir. Bu şekilde sınıf söylemede yaptığı hatayı daha iyi anlar. * Vücudumuz şarkısının sözleri tahtaya yazılır ve sınıfın sözleri hatırlaması sağlanır. Önce eşiksiz ve yansılama olarak, sonra piyano eşliği ile söylenir. * Vücudumuz şarkısı eşiksiz, devinimleriyle son kez söylenir ve ders bitirilir.		
Değerlendirme		

Ders : Müzik	Hafta : 8	Tarih :04.06.2015
Konu : Şarkı Öğretimi Dere Geliyor Dere Türküsü ve genel tekrar)	Süre : 60 Dakika	

Kazanımlar	Yöntem ve Teknikler	Kaynak ve Araç Gereçler
* Isınma alıştırımlarına (bedensel, solunum, ses üretme) katılır. * Dere Geliyor Dere türküsünü öğrenir. * Öğrenilen bütün şarkıları devinimleri ile birlikte şaşırmadan söyler. * Ses ve nefes kullanma becerisi gelişir.	*Yansılama (Gösterileni, söyleneni tekrar etme) *Oyunlaştırma *Devinim *Açıklamalı düz anlatım *Aynalama	*Kamera *Piyano *Beden
Öğrenme/Öğretme Süreci		
* Zıplayarak, eller kollar sallanarak, gerinerek, vücuda küçük dokunuşlar, yüze masaj ile bedensel ısınma yapılır. * El kol hareketleriyle yönlendirerek ff, ss, çç, şş yapılır * Balon oyunu oynanır. (Nefes alınır tutulur ve uzun sürede nefes boşaltılarak balon söndürülür.) * Dudaklar büzülerek rr yaptırılır. Sınıf ikiye bölünür, şaşırtmacalı olarak iki gruba el işaretleriyle göstererek yaptırılır. * Dizlek, Sol anahtarı, do-re-mi notalarının dizlekteki yerleri, sus işareti, gürlük terimleri, hız terimleri tekrar edilir. * Zabada zubada ile çene dudak ısınma çalışması yapılır. * Kalından inceye, inceden kalına, dalgalı glissando ile ses fırlatma atak çalışması yapılır. * Pazara gidelim şarkısı piyano eşlikli, eşliksiz devinimleriyle söylenir. * Sağ el içeriye şarkısı piyano eşlikli, eşliksiz devinimleriyle söylenir. * Yurdumda şarkısı eşliksiz söylenir derse ara verilir. * Vücudumuz şarkısı eşliksiz, devinimleriyle söylenir. * Dere geliyor dere türküsü yansılama ile öğrenilir, eşliksiz ve piyano eşliği ile söylenir. * Sağ el içeriye, Yurdumda, Vücudumuz şarkıları birer kez daha söylenir ve ders bitirilir. Uygulamanın son çalışması olarak bütün şarkılar öğrenilmiştir. Dersten sonra konsere yönelik deney grubu ile birlikte şarkılar tekrar edilmiştir.		
Değerlendirme		

EK-9. Resmi İzin Belgeleri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

05.05.2015

Enstitünüzün, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı 128122210 numaralı yüksek lisans öğrencisiyim. Prof. Ülkü ÖZGÜR'ün danışmanlığını yaptığı "Bir Çalgı Olarak Bedenin Şarkı Öğretiminde Kullanılması " konulu tez çalışmam için, Van ili, İpekyolu ilçesi, Sempaş Ortaokulu'nda öğrenim gören 5. Sınıf öğrencilerinden seçilecek 2 şubesi ile deney ve kontrol gruplu bir çalışma yapmak istemekteyim.

Tez araştırmam kapsamında yapılacak çalışmalar Sempaş Ortaokulunun müzik odasında ve müzik derslerinde gerçekleştirecektir. Çalışmanın 8 hafta sürmesi planlanmıştır.

Bu araştırmayı gerçekleştirebilmem için gerekli iznin verilmesini istiyorum. Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Ülkü ÖZGÜR
Tez Danışmanı

Saygılarımla,

Ömürcahan EDEŞ

Adres :Erdemkent Mah. Toki Konutları 12. Ada
K3 Blok No:19 Edremit/VAN
Cep Tel :0544 747 34 84
E-Posta :omurcanedes@hotmail.com

EKLER _____ :

- 1-Tez Önerisi
- 2-Tartım Yineleme Başarı Formu (Kapsam Geçerliği Formu)
- 3-Tartım Yineleme Başarı Formu (Ön Test- Son Test)
- 4- Uygulama Yapılacak Şarkı Seçki Formu
- 5-Uygulama Yapılacak Şarkılar ve Beden Müziği Eşlikleri
- 6-Öğrenci Görüşleri Alma Formu
- 7-Öğrenci Velisi İzin Belgesi

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SAYI : 80287700-302.08.01 /1889
KONU : İzin

ANKARA
21.05.2015

VAN VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğüne

Enstitümüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ömürca EDEŞ, *Prof. Ülkü ÖZGÜR* ün danışmanlığında yürüttüğü “**Bir Çalgı Olarak Bedenin Şarkı Öğretiminde Kullanılması**” konulu tezi ile ilgili olarak ekli dilekçesinde belirttiği Van İli, İpekyolu İlçesi, Sempaş Ortaokulunda öğrenim gören 5.sınıf öğrencilerinden seçilecek 2 şubesi ile deney ve kontrol gruplu bir çalışma yapmak ve tez araştırma kapsamında yapılacak çalışmalar Sempaş ortaokulu müzik odasında ve müzik derslerinde uygulama yapmak istemektedir.

İlgili öğrenciye müsaade edilmesi hususunda gereğini bilgilerinize saygılarımla arz/rica ederim.

Prof. Dr. Servet KARABAC
Enstitü Müdürü

Ekler:

- 1- Dilekçe
- 2- Tez Önerisi
- 3- Tartım Yenileme Başarı Formu(Kapsam Geçerliği Formu)
- 4- Tartım Yenileme Başarı Formu(Ön Test-Son Test
- 5- Uygulama Yapılacak Şarkı Seçim Formu
- 6- Uygulama Yapılacak Şarkıları ve Beden Müziği Eşlikleri
- 7- Öğrenci Görüşleri Alma Formu
- 8- Öğrenci Velisi İzin Belgesi

Adres: Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Tarihi Bina (Rektörlük Girişinin Arkası) 06500 Teknikokullar/ANKARA
Öğrenci İşleri : (0312) 202 37 70-71-63-69-78-74-75 (7 Hat) Faks: (0312) 202 37 79 e-posta : egtbil@gazi.edu.tr

T.C.
VAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 94104669-622-E.5893862
Konu: İzin İsteği

09.06.2015

İPEKYOLU KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

İlgi : Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 21.05.2015 tarih ve 80287700-302.08.01/1889 sayılı yazısı ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ömürca EDEŞ, Prof. Ülkü ÖZGÜR'ün danışmanlığında yürüttüğü "**Bir Çalgı Olarak Bedenim Şarkı Öğretiminde Kullanılması**" konulu tezi ile ilgili olarak ekli dilekçesinde belirttiği ilçeniz Sempaş Ortaokulunda öğrenim gören 5. Sınıf öğrencilerinden seçilecek 2 şubesi ile deney ve kontrol gruplu bir çalışma yapmak ve tez araştırma kapsamında yapılacak çalışmalar Sempaş Ortaokulu müzik odasında ve müzik derslerinde uygulama yapabilmesi için gerekli iznin verilmesi hususunda;

Gereğini arz ederim.

Kıyasettin KIREKİN
İl Millî Eğitim Müdürü

EK : Yazı ve Ekleri (35 sayfa)

VAN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
Abdurrahman Gazi Mah. İskele Cad. 65040 - VAN
e-posta : temelegitim65@meb.gov.tr

Bilgi: N.FİDAN V.H.K.İ (Dâhili 176)
Telefon: 0(432) 222 41 62-63,64,65,69,67
Fax: 0(432) 222 41 61 İnternet: <http://van.meb.gov.tr>

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 6a4d-777c-30ae-8ffc-ef32 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
İPEKYOLU KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 60529165-622-E.5915438
Konu: İzin İsteği

10.06.2015

KAYMAKAMLIK MAKAMINA

İlgi: İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 09/06/2015 tarihli ve E.5893862 sayılı yazısı.

İlgi yazıda, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ömürcaan EDEŞ, Prof. Ülkü ÖZGÜR'ün danışmanlığında yürüttüğü "**Bir Çalgı Olarak Bedenim Şarkı Öğretiminde Kullanılması**" konulu tezi ile ilgili olarak ekli dilekçesinde belirttiği ilçemize bağlı Sempaş Ortaokulunda öğrenim gören 5. Sınıf öğrencilerinden seçilecek 2 şube ile deney ve kontrol gruplu bir çalışma yapmak ve tez araştırma kapsamında yapılacak çalışmalar Sempaş Ortaokulu müzik odasında ve müzik derslerinde uygulama yapabilme talepleri incelenmiş olup, müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Şükrullah YAVUZER
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
.../06/2015

Sabri UZUN
Kaymakam

EK: (36 sayfa)

Haydaroğlu İş Merkezi İpekyolu/ VAN

Elektronik Ağ: www.ipekyolu.meb.gov.tr
e-posta: ipekyolu65@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Tacettin OĞUL (Memur)
Tel: (0 432) 216 64 02
Faks: (0 432) 2166405

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 74f4-5ff2-3151-a87a-deeb kodu ile teyit edilebilir.

EK-10. Öğrenci Velisi İzin Belgesi

ÖĞRENCİ VELİSİ İZİN BELGESİ

Van ili, İpekyolu ilçesi, Sempaş Ortaokulu'nda öğrenim gören, velisi bulunduğum aşağıda adı soyadı yazılı öğrencimin, “Bir Çalgı Olarak Bedenin Şarkı Öğretiminde Kullanılması” konulu tez çalışması kapsamında yapılacak çalışmalara katılmasına izin veriyorum.

ÖĞRENCİNİN :

Adı Soyadı :

Sınıfı ve Şubesi :

No :

ÖĞRENCİ VELİSİNİN :

Adı Soyadı :

İmza :

EK-11. Deney Grubu Ders Sürecini Özetleyen Video Kaydı (DVD)

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..